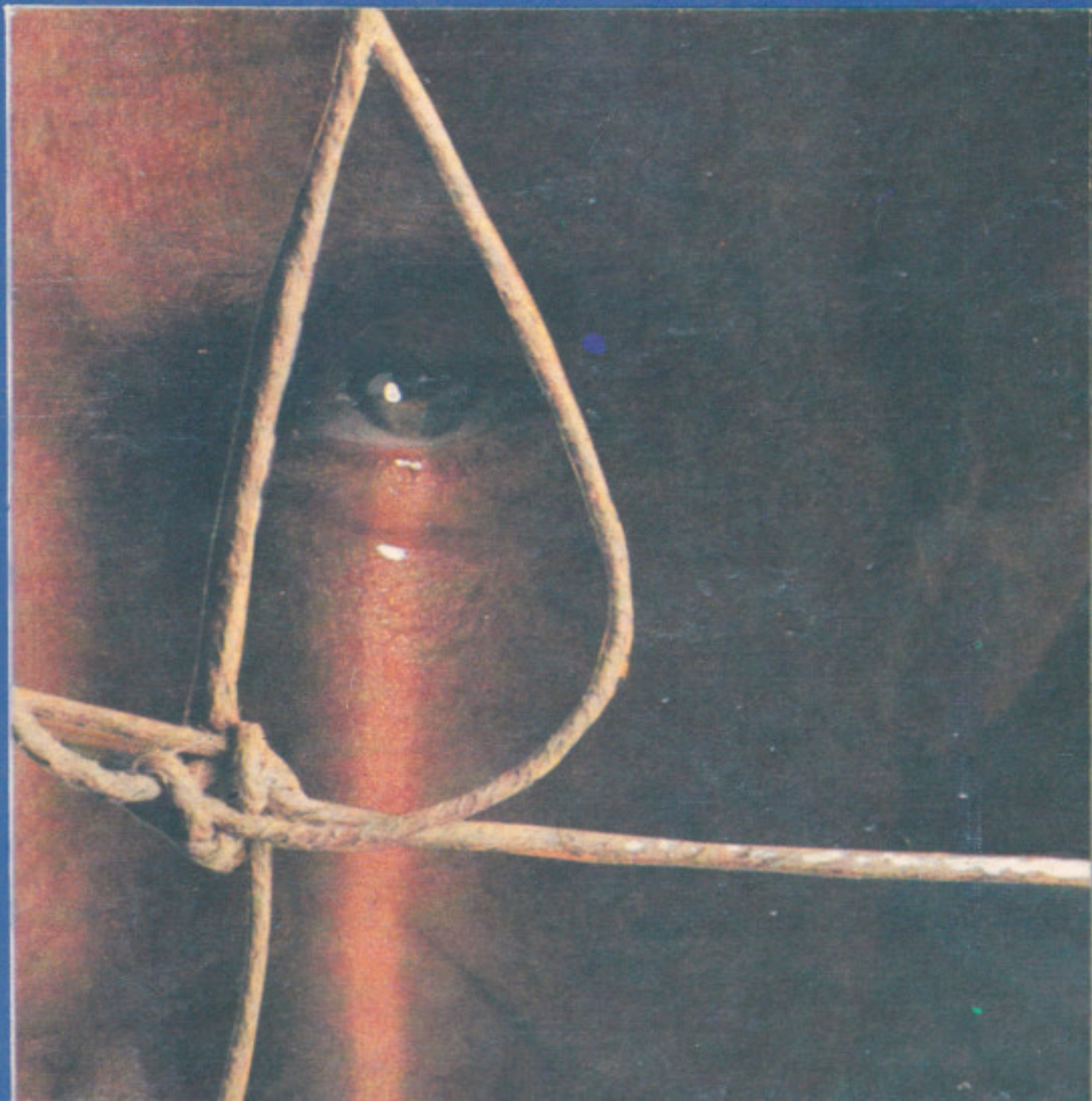

Агата Кристи
**ЧУДОВИЩЕТО
НА СМЪРТТА**

АГАТА КРИСТИ

ЧУДОВИЩЕТО НА СМЪРТТА

Превод: Юлия Бучкова-Малеева

chitanka.info

ЧУДОВИЩЕТО НА СМЪРТТА

За пръв път чух тая история от Уилям П. Райън, кореспондент на един американски вестник. Вечеряхме с него в Лондон точно преди да отпътува за Ню Йорк и случайно подметнах, че на другата сутрин заминавам за Фолбридж.

Той вдигна поглед и рязко отбеляза:

— Фолбридж, Корнуол?

Интересно — само един от хиляда би могъл да знае, че в Корнуол има Фолбридж. Обикновено хората смятат, че става дума за Фолбридж в Хампшър. Затова забележката на Райън възбуди любопитството ми.

— Да — казах. — Известно ли ти е?

Без да обяснява, той отговори, че не би могло да бъде другояче. После попита дали случайно не съм чувал за една къща там, наричана Триърн.

Интересът ми се засили.

— Хубава работа! Именно в Триърн отивам. Това е домът на сестра ми.

— Ами! — възкликна Уилям П. Райън. — И това, ако не е съвпадение!

Предложих му да престане с тия недомлъвки и да ми обясни всичко.

— Е, добре — каза той. — За да го сторя, трябва да ти разкажа за един случай с мен от началото на войната.

Въздъгнах. Събитията, за които разказвам, се случиха през 1921 година. Нямах мъж, комуто да не бе втръснало да му напомнят за войната. Точно бяхме започнали да поздравяваме, слава богу. При това, доколкото ми беше известно, Уилям П. Райън беше склонен да говори надълго и нашироко за своите прежеждия по време на войната.

Сега вече нищо не можеше да го спре.

— В началото на войната, както, предполагам, знаеш, се намирах в Белгия като представител на моя вестник и пътувах по малко из

страната. Имаше едно селце ще го нарека Хикс. Едва ли по-голямо от коневръз, но точно там се намираше един доста голям манастир. С монахини в бяло — не знам как се наричаха, — от някакъв си там орден. Но това няма значение. Та това селце беше точно на пътя на немската офанзива. Пристигнаха уланите.

Размърдах се притеснено на стола си. Уилям П. Райън вдигна успокоително ръка.

— Не се вълнувай — каза. — Тая история не е за жестокостите на германците. Би могла и да бъде, но не е. Всъщност става дума за обратното. Насочили се ония ми ти хуни към манастира и когато стигнали там, той бил вдигнат във въздуха.

— О! — стреснах се аз.

— Неочаквано, нали? Бих казал, между другото, че иначе хуните доста лудуваха и правеха какви ли не маймунджилъци с експлозивите си. Но този път те като че не носели нищо подобно със себе си. Май не били от ония майстори на пиротехниката. Е, питам те аз, какво могат да знаят пък няколко монахини за взривния майсторлък? Шепи монахини, представяш си, нали?

— Странно наистина — съгласих се аз.

— Заинтересувах се какво разправят селяните за този случай. Бяха поокастрили и изсушили всичко. Според тях това си беше стопроцентово, добре извършено първокласно чудо. Една от монахините, изглежда, си е имала репутация на начинаеща светица — изпадала в транс и получавала видения. Та според тях тя била в дъното на целия номер. Повикала била мълния да порази нечестивите хуни — и ги поразила не на шега — заедно с всичко наоколо. Доста добре изпитано чудо!

Не успях да се добера до истината по този въпрос нямах време. Но точно тогава чудесата бяха в разгара си — ангели в Монс и тем подобни. Описах случая, поприбавих малко „ах“ и „ох“ и покрих всичко с религиозното було, а после го изпратих на моя вестник. В Щатите пасна много добре. По онова време им харесваха точно такива истории.

Но (не съм сигурен дали ще ме разбереш) винаги, когато пиша, ставам малко любопитен. Искаше ми се много да узная какво точно се беше случило. На самото място нямаше какво да се види. Бяха

останали да стърчат две стени, а на едната от тях имаше петно от барут с формата на огромен звяр.

Селяните от околността се плашеха до обезумяване от това петно. Наричаха го Чудовището на смъртта и по тъмно не минаваха оттам.

Суеверието винаги е представлявало интерес. Искаше ми се да видя дамата, скроила този номер. Изглежда, не беше загинала. Заминала бе за Англия с група други белгийци. Направих си труда да открия следите ѝ. Установих, че била изпратена в Триърн, Фолбридж, Корнуол.

Аз кимнах.

— Сестра ми приюти доста бежанци от Белгия в началото на войната. Около двайсетина.

— Винаги съм искал, ако ми остане време, да потърся тази жена. Щеше ми се да чуя за бедствието от самата нея. Но било поради заетост или по други причини, случаят все ми се изплъзваше от паметта. Освен това и Корнуол не ми е на път. Всъщност бях забравил тази история, докато ти не ми спомена току-що за Фолбридж.

— Ще трябва да попитам сестра си — казах. — Може да е чула нещичко. Белгийците, разбира се, отдавна са репатрирани.

— Естествено. И все пак, в случай че сестра ти наистина знае нещо, ще се радвам, ако ми го съобщиш.

— Ще го сторя — обещах чистосърдечно аз.

И това беше.

Едва на втория ден след пристигането ми в Триърн си припомних историята. Пиехме чай със сестра ми на терасата.

— Кити — казах, — нямаше ли между твоите белгийци една монахиня?

— Да не би да имаш предвид сестра Мари Анжелик?

— Възможно е — казах предпазливо. — Разкажи ми за нея.

— Мили мой, та тя беше най-невинното същество. И знаеш ли какво, още е тук.

— Как? В къщата?

— Не, не, в селото. Доктор Роуз, нали си спомняш доктор Роуз?

Поклатих глава.

— Спомням си някакъв старец на около осемдесет и три години.

— Доктор Леърд. О! Той почина. Доктор Роуз е тук само от няколко години. Той е съвсем млад и пълен с идеи. Страшно много се интересува от сестра Мари Анжелик. Тя получава халюцинации и тем подобни и очевидно представлява интересен случай от медицинска гледна точка. Клетото същество, нямаше къде да отиде — тя наистина си беше съвсем откачена, — но прави впечатление, ако разбираш какво искам да кажа. Та, както ти споменах, нямаше къде да отиде и доктор Роуз беше много любезен да ѝ намери подслон в селото. Според мен той пише някаква монография или нещо подобно, каквото докторите пишат, върху нейния случай.

Тя спр да говори, а после продължи:

— А ти какво знаеш за нея?

— Чух една твърде любопитна история. Предадох историята така, както я бях чул от Райън.

Кити много се интересува.

— Има вид на човек, който може да те вдигне във въздуха, ако разбираш какво имам предвид — каза тя.

— Аз наистина мисля — казах аз, защото любопитството ми все повече се засилваше, — че трябва да се запозная с тази жена.

— Добре. Бих искала да чуя мнението ти за нея. Най-напред се запознай с доктор Роуз. Защо не вземеш да отидеш до селото след чая?

Приех предложението.

Заварих доктор Роуз в дома му и се представих. Изглеждаше приятен млад мъж и все пак имаше нещо в личността му, което доста ме отблъскваше. Беше прекалено агресивен, за да го приема напълно.

В мига, в който споменах за сестра Мари Анжелик, той прикова вниманието си върху думите ми. Случаят явно го заинтригува. Предадох му, каквото ми беше разказал Райън по въпроса.

— Аха! — каза замислено той. — Това обяснява доста неща.

Той бързо ме погледна и продължи.

— Случаят е наистина крайно любопитен. Жената пристигна тук, след като наистина беше прекарала тежък душевен шок. Беше в състояние на дълбоко душевно разстройство. Склонна беше към халюцинации от най-поразително естество. Личността ѝ беше твърде необикновена. Вярвам, че ще искате да дойдете с мен при нея. Заслужава си да се види.

С готовност се съгласих.

Тръгнахме заедно. Целта ни беше една малка къщурка в края на селото. Фолбридж е извънредно, живописно място. Намира се на устието на река Фол, повечето на източния ѝ бряг, тъй като западният е прекалено стръмен да се строи по него, макар неколцина къщи да се бяха вкопчили в скалистия склон насреща. Къщата на доктора беше кацнала на самото било на скалата по западната страна. От нея се виждаше как големи вълни се разбиват в черните скали.

Малката къщурка, към която се бяхме запътили се намираше навътре и от нея морето не се виждаше.

— Тук живее околийската сестра — обясни доктор Роуз. — Именно при нея настаних на квартира сестра Мари Анжелик. Само така тя можеше да остане под квалифицирано медицинско наблюдение.

— Нормално ли се държи? — полюбопитствах аз.

— След минута сам ще можете да прецените — отговори той усмихнато.

Околийската сестра, тантуреста приятна женица, тъкмо се готвеше да тръгва с велосипеда си, когато ние пристигнахме.

— Добър вечер, сестро, как е пациентката ви? — извика докторът.

— Както обикновено, докторе. Седи си там със скръстени ръце и отвлечени мисли. Доста често не ми отговаря, когато я заприказвам, а честно казано, все още не разбира добре английски.

Роуз кимна и сестрата замина с велосипеда си, след което той приближи до вратата на къщата, почука силно и влезе.

Сестра Мари Анжелик се беше излегнала на един шезлонг край прозореца. Когато влязохме, тя извърна глава.

Лицето ѝ беше странно — бледо, прозрачно на вид, с огромни очи. В тези очи като че ли се четеше някаква безкрайна мъка.

— Добър вечер, сестрице моя — каза докторът на френски.

— Добър вечер, мосю доктор.

— Позволете ми да ви представя един приятел, господин Анстрътър.

Аз се поклоних и тя наведе глава с лека усмивка.

— А вие как сте днес? — интересува се докторът, като седна до нея.

— Както обикновено. — Тя замълча, после продължи. — Нищо не ми се струва реално. Дни ли минават, месеци ли, години ли? Почти не зная. Само сънищата ми изглеждат реални.

— Значи все така сънувате?

— Винаги, винаги и, нали разбирате? Сънищата ми изглеждат по-реални от живота.

— Сънувате вашата родина, Белгия?

Тя поклати глава.

— Не. Сънувам някаква страна, която никога не е съществувала, никога. Но вие знаете това, мосю доктор. Казвала съм ви го много пъти. — Тя спря, а после рязко додаде: — Но може би този господин също е лекар навярно по заболяванията на мозъка?

— Не, не — гласът на Роуз прозвуча убедително, но когато се усмихна, забелязах колко остри са кучешките му зъби и ми хрумна, че в този човек има нещо вълче. Той продължи. — Помислих си дали няма да ви бъде интересно да се запознаете с господин Анстрътър. Той знае нещо за Белгия. Напоследък са му разказали и за вашия манастир.

Очите ѝ се извърнаха към мен. Лека руменина пролази по страните ѝ.

— Нищо особено всъщност — побързах да обясня. — Но онази вечер се видях с един приятел, който описваше развалините на манастира.

— Значи е бил разрушен?!

Беше слабо възклицание, отправено по-скоро към самата нея, отколкото към нас. После тя ме погледна още веднъж и нерешително попита:

— Кажете, мосю, обясни ли вашият приятел как, по какъв начин е бил разрушен?

— Бил е взривен — отвърнах аз и добавих: — Нощем селяните се страхуват да минават от там.

— Защо се страхуват?

— Заради черния белег върху разрушената стена. Изпитват някакъв суеверен страх.

Тя се наведе напред.

— Кажете, мосю, но бързо, бързо ми кажете! Какво представлява този белег?

— Има формата на огромен звяр — отвърнах аз. — Селяните го наричат Чудовището на смъртта.

— Ах!

От устата ѝ се изтръгна писък.

— Значи е вярно, вярно е. Всичко, което си спомням, е вярно. Не е било черен кошмар. Случило се е! Случило се е!

— Какво се е случило, сестрице моя? — попита докторът тихо.

— Спомних си. Точно там, на стълбите, аз си спомних. Спомних си как стана. Използвах силата, както винаги я бяхме използвали. Стоях на стъпалата на олтара и им забраних да идват по-напред. Казах им да си отидат в мир. Но те не ме послушаха, продължиха напред, въпреки че ги предупредих. И тогава — тя се наведе и направи любопитен жест. — И тогава пуснах срещу тях Чудовището на смъртта.

Тя легна обратно в шезлонга цялата разтреперана, със затворени очи.

Докторът стана, донесе една чаша от бюфета, до половината пълна с вода, пусна капка-две от малко шишенце, което извади от джоба си, а после ѝ подаде чашата.

— Изпийте това — нареди той.

Тя се подчини — наглед механично. Очите ѝ се загледаха нанякъде, сякаш съзерцаваха някакво вътрешно нейно видение.

— Значи всичко е било вярно — каза тя. — Всичко. Градът на кръговете, Кристалният народ — всичко. Всичко е вярно.

— Така изглежда — заяви Роуз.

Гласът му беше нисък и успокояващ, явно предназначен да подтикне, а не да обърка нишката на мислите ѝ.

— Разкажете ми за този град — каза той. — Града на кръговете, така ли казахте?

Тя отговори разсеяно и механично.

— Да, имаше три кръга. Първият кръг за избраните, вторият за духовничките и външният — за духовниците.

— А в центъра?

Тя пое рязко дъх и в гласа ѝ се долови нотка на неопишуема печал.

— Домът на Кристала.

Докато мълвеше тихо тези думи, дясната ѝ ръка се вдигна към челото и пръстът ѝ начерта там някаква фигура.

Тялото ѝ като че ли се скова, очите ѝ се затвориха, тя се олюля — после изведнъж седна с изправен гръб, сякаш внезапно се бе събудила.

— Какво има? — каза тя объркана. — Какво говорех?

— Нищо — каза Роуз. — Изморена сте. Нужна ви е почивка. Ще ви оставим.

Тя изглеждаше леко замаяна, когато си тръгнахме.

— Е? — попита Роуз, вече навън. — Какво мислите? Той ме стрелна косо с поглед.

— Допускам, че съзнанието ѝ е напълно объркано — казах бавно.

— Такова ли е впечатлението ви?

— Не, всъщност тя беше е, добре — странно убедителна. Когато я слушах, имах впечатлението, че действително е направила това, което твърди — че е извършила някакво огромно чудо. Нейното убеждение, че го е направила, е също съвсем неподправено.

— Затова казвате, че съзнанието ѝ е напълно объркано. Точно така. Но сега разгледайте въпроса от друг ъгъл. Да предположим, че тя наистина е извършила това чудо, да предположим, че лично го е направила унищожила е една сграда и няколко стотици човешки същества.

— С най-обикновено усилие на волята? — допълних аз с усмивка.

— Не бих го нарекъл точно така. Съгласете се, че едно лице може да унищожи множество хора с докосването на ключ, с който се задвижва система от мини.

— Да, но това е механично.

— Вярно, механично е, но по същество то може да е впрягане и насочване на природни сили. В основата си гръмотевичната буря и електростанцията са едно и също нещо.

— Да, но за да овладеем една гръмотевична буря, трябва да използваме механични средства.

Роуз се усмихна.

— Сега тръгвам по тангентата. Съществува една субстанция, на име канадска зеленика. В природата се среща под формата на

зеленчук. Човек може да го създаде по синтетичен и химичен път и в лаборатория.

— Е?

— Мисълта ми е, че много често до един и същи резултат се стига по два пътя. Да допуснем, че нашият е синтетичният път. Възможно е да има и друг. Например невероятните резултати, постигнати от индийските факири, не могат да се обяснят лесно. Нещата, които наричаме свръхестествени, не са задължително свръхестествени. На един дивак и електрическото фенерче би изглеждало свръхестествено. Свръхестественото е естественото, чиито закони все още не са разбрани.

— Тоест? — попитах смаян аз.

— Тоест аз не мога изцяло да отхвърля възможността едно човешко същество да е способно да отключи някаква необятна разрушителна сила и да я използва за своите цели. Средствата, с които е постигнато това, могат да ни изглеждат свръхестествени, но в действителност да не са.

Загледах го онемял. Той се разсмя.

— Само размишлявам, нищо повече — каза леко той. — Кажете ми, забелязахте ли жеста, който тя направи, когато спомена за Дома на Кристала? — Ето така. И тя очерта там кръг. Както се кръстят католиците. Ще ви кажа нещо много интересно, господин Анстрътър. Тъй като в брътвежите на моята пациентка много често се среща думата кристал, направих експеримент. Взех назаем кристал и един ден неочаквано го извадих, за да проверя реакцията на моята пациентка.

— Е?

— Резултатът беше крайно любопитен и насърчаващ. Цялото й тяло се вцепени. Тя се вторачи в него, неспособна да повярва на очите си. После се свлече на колене пред него, промълви няколко думи и припадна.

— Какви бяха думите?

— Много интересни. Каза: „Кристалът! Значи Вярата още е жива!“

— Невероятно.

— Насочващи думи, нали? А сега следващият интересен факт. Когато тя дойде на себе си, беше забравила абсолютно всичко. Показах

й кристала и я попитах знае ли какво е. Тя ми отговори, че предполага да е кристал, каквито използват ясновидките. Попитах я дали е виждала досега такъв. Тя отговори: „Никога, мосю доктор.“ Но аз забелязах озадачения ѝ израз. „Какво ви смущава, сестрице моя?“ — попитах. А тя отвърна: „Много е особен. Никога не съм виждала кристал и въпреки това ми се струва, че ми е добре познат. Има нещо да можех да си спомня.“ Усилието да си спомни явно беше твърде мъчително за нея и аз ѝ забраних да мисли за случая. Това стана преди две седмици. Нарочно отбелязвам времето. Утре ще продължа със следващия експеримент.

— С кристала?

— С кристала. Ще я накарам да погледне в него. Според мен резултатът ще бъде интересен.

— И какво очаквате да откриете — полюбопитствах аз.

Думите бяха подхвърлени небрежно, но имаха непредвидим резултат. Роуз се скова, изчерви се и когато проговори, поведението му беше несъзнателно променено. Беше официално, по-професионално.

— Светлина върху някои душевни смущения, разбирани неправилно. Сестра Мари Анжелик е много интересен медицински случай.

Излизаше, че интересът на доктор Роуз е чисто професионален. Това ме учуди.

— Имате ли нещо против да дойда и аз? — попитах. Възможно е да съм си въобразил, но той като че ли се подвоуми, преди да ми отговори. Интуицията ми подсказа, че кой знае защо не съм желан.

— Разбира се. Защо не? А после добави:

— Предполагам, няма да се задържите за дълго насам.

— Само до другиден.

Въобразих си, че отговорът ми го зарадва. Челото му се проясни и той заговори за някои свои експерименти, проведени наскоро върху опитни мишки.

Срещнах се с доктора в уречения час на другия ден следобед и заедно се запътихме към сестра Мари Анжелик. Този ден докторът преливаше от любезност. Сигурно се стремеше да заличи впечатлението, което бе направил предния ден.

— Не бива да взимате прекалено сериозно това, което ви разказах вчера — отбеляза той и се разсмя. — Не бих искал да ме

възприемате като любител на окултните науки. Най-лошото при мен е, че имам страхотната слабост сам да си измислям случаи.

— Наистина?

— Да, и колкото по-фантастичен е случаят, толкова повече ми харесва.

Той се разсмя като човек, който иронизира някаква забавна слабост.

Когато пристигнахме в къщурката, участъковата сестра поиска да се консултира за нещо с Роуз и аз останах сам със сестра Мари Анжелик.

Забелязах, че ме разглежда внимателно. След малко заговори.

— Добрата сестра тук ми каза, че сте брат на любезната дама от голямата къща, където бях отведена, когато дойдох от Белгия?

— Да — казах.

— Беше много любезна с мен. Тя е добра. Замълча, сякаш продължаваше да мисли все в тая посока. После каза:

— Мосю, докторът също е добър човек?

Смутих се малко.

— Ами да, имам предвид така мисля.

— А! — Тя замълча, после добави: — Той наистина е много внимателен с мен.

— Сигурно е така.

Тя вдигна рязко поглед към мен.

— Господине, вие сега говорите с мен, но вярвате ли, че съм луда?

— Какво говорите, сестрице моя никога не ми е минавало през ум.

Тя бавно разтърси глава, прекъсвайки протестите ми.

— Луда ли съм? Не зная нещата, които си спомням нещата, които съм забравила.

Тя въздъхна и в този момент в стаята влезе Роуз. Той я поздрави весело и ѝ обясни какво иска да направи.

— Както знаете, някои хора имат дарбата да гадаят на кристал. Имам чувството, че и вие притежавате такава дарба, сестрице моя.

Тя се смути.

— Не, не, не мога да правя това. Да опитвам да чета бъдещето — това е грях.

Роуз остана като поразен. Не беше предвидил гледната точка на монахинята. И остроумно промени аргументите си.

— Не е нужно човек да гледа в бъдещето. Вие сте напълно права. Но да прозрете в миналото — това е нещо различно.

— Миналото?

— Да — в миналото има множество странни неща. На човек му блясва нещо — той вижда за миг, — после отново всичко потъва. Не се стремете да видите в кристала нещо, което не ви е позволено. Просто го поемете в ръцете си — ей така. Погледнете в него — дълбоко в него, Да, по-дълбоко, още по-дълбоко. Спомняте си, нали? Спомняте си. Нали ме чувате, като ви говоря? Можете да отговорят на въпросите ми. Не ме ли чувате?

Сестра Мари Анжелик бе поела кристала, както ѝ наредиха, с някакво странно благоговение. И докато се взираше в него, очите ѝ оставаха безизразни и невиждащи, а главата ѝ клюмна, сякаш бе заспала.

Докторът леко измъкна кристала, от ръцете ѝ и го остави на масата. Повдигна единия ѝ клепач. После дойде при мен и седна.

— Трябва да почакаме да се събуди. Няма да е дълго, предполагам.

Прав беше. След пет минути сестра Мари Анжелик се размърда. Очите и се разтвориха сънено.

— Къде се намирам?

— Тук сте — у дома. Малко поспахте. И сънувахте, нали?

Тя кимна.

— Сънувахте Кристала?

— Да.

— Разкажете ни.

— Ще ме помислите за луда, мосю доктор. Защото, знаете ли, в моя сън Кристалът е свещена емблема. Дори си представих един втори Христос, учител на Кристала, който умира за своята вяра, а последователите му са гонени, преследвани Но вярата оцелява.

— Да цели петнайсет хиляди пълни луни, тоест петнайсет хиляди години.

— Колко означава една пълна луна?

— Тринайсет обикновени луни. Да, това беше в петнайсетхилядната пълна луна. Разбира се, аз бях Жрицата на Петия

знак в Дома на Кристала. Това стана в първите дни от идването на Шестия знак.

Веждите ѝ се събраха, по лицето ѝ премина уплаха.

— Прекалено скоро — промълви тя. — Прекалено скоро. Грешка Ах! Да, спомням си! Шестия знак!

Тя почти скочи на крака, после отново се отпусна, прокарвайки ръка по лицето си и мълвейки:

— Но какво говоря? Аз бълнувам. Такива неща никога не са се случвали!

— Не се безпокойте.

Но тя го гледаше с мъчително изумление.

— Мосю доктор, не разбирам нищо. Защо имам такива сънища? Бях само на шестнайсет години, когато встъпих в религиозния живот. Никога не съм пътувала. Въпреки това сънувам градове, непознати хора, нечувани обичаи. Защо? — Тя хвана глава с двете си ръце.

— Хипнотизирали ли са ви някога, сестрице моя? Изпадали ли сте в транс?

— Никога не са ме хипнотизирали, мосю доктор. От друга страна, по време на молитва в параклиса духът ми често се е отделял от тялото и в продължение на часове съм оставала като мъртва. Сигурно е било блажено състояние, така каза преподобната майка — божествено състояние. А, да! — притаи тя дъх. — Помня, че и ние го наричахме божествено състояние!

— Бих искал да направя един експеримент, сестрице моя. — Роуз заговори делово. — Той може да разпръсне тия мъчителни полуспомени. Ще ви помоля още веднъж да се взрете в кристала. И тогава ще ви кажа една дума. Вие ще ми отговорите с друга. Така ще продължим, докато се изморите. Съсредоточете мислите си върху кристала, а не върху думите.

Когато отново развих кристала и го подадох на сестра Мари Анжелик, видях с какво благоговение тя го докосна с ръце. В диплите на черното кадифе той блестеше между тънките ѝ длани. Прекрасните ѝ дълбоки очи се взряха в него. Последва кратко мълчание, а после докторът каза: „Чудовище.“

Сестра Мари Анжелик незабавно отвърна: „Смърт.“

Нямам намерение да описвам целия експеримент. Много думи без значение и без смисъл нарочно бяха изречени от доктора. Други

думи той повтори няколко пъти, веднъж получавайки един и същ отговор, втори път различен.

Същата вечер в малката къща на доктора върху скалите разговаряхме за резултата от този експеримент.

Той прочисти гърлото си и придърпа бележника към себе си.

— Тези резултати са много интересни, много любопитни. В отговор на думите Шести знак получаваме ту Разрушение, Пурпурен, Чудовище, Сила, ту отново Разрушение, а накрая Сила. След това, както сам сте забелязали, обърнах метода и получих следните резултати: В отговор на Разрушение получих Чудовище; на Пурпурен — Сила; на Чудовище — отново Смърт, и на Сила — Чудовище. Всичко това има някакъв смисъл, но при повторно запитване на Разрушение получих Море, което изглежда крайно несъстоятелно. На думите Пети знак получих Синьо, Мисли, Птица, отново Синьо и накрая показателната фраза Откриване на душа към душа. От факта, че Четвърти знак извиква думата Жълт, а по-късно Светлина и че Първи знак получава отговор Кръв, заключавам, че всеки знак носи определен цвят и вероятно определен символ, като за Пети знак той е Птица, а за Шести — Чудовище. Допускам обаче, че Пети знак представлява нещо познато обикновено като телепатия — откриването на душа към душа. Шестият знак несъмнено отговаря на Силата на разрушението.

— А какво е значението на Море?

— Признавам, че това не мога да обясня. Въведох думата по-късно и получих обикновения отговор Лодка. На Седми знак получих най-напред Живот, втория път — Любов. На Осмия знак получих отговор Никой. Ето защо приех, че Седем е сборът и броят на знаците.

— Но Седмият не беше достигнат — казах аз внезапно осенен. — Тъй като чрез Шестия се получи Разрушение.

— А! Така ли мислите? Но ние приемаме тия налудничави брътвежи съвсем сериозно. Те са интересни наистина; само от медицинска гледна точка.

— Те действително ще привлекат вниманието на психолозите изследователи.

Очите на доктора се присвиха.

— Скъпи ми господине, нямам намерение да им давам гласност.

— А вашият интерес?

— Чисто личен. Ще си направя бележки по случая, естествено.

— Разбирам. — Но за пръв път почувствах, като някой слепец, че нищо не разбирам. Изправих се на крака.

— Е, да ви пожелаая лека нощ, докторе. Утре отново се връщам в града.

— А! — Реших, че зад това възклицание прозира задоволство и навярно облекчение.

— Желая ви късмет във вашите изследвания — продължих спокойно. — И да не вземете да пуснете Чудовището на смъртта срещу мен следващия път, когато дойда тук!

Когато изрекох това, ръката му беше в моята и усетих сепването му. Но той бързо се овладя. Устните му се изтеглиха, за да оголят в усмивка дългите му изострени зъби.

— За човек, който обича силата, това наистина може да бъде сила! — каза той. — Да държите в дланта си живота на всяко човешко същество!

Усмивката му се разтегна още повече.

Това беше краят на моята пряка връзка с цялата тази история.

По-късно в ръцете ми попаднаха бележникът и дневникът на доктора. Тук ще възпроизведа някои бегли извадки, макар да разбирате, че те станаха мое притежание доста след това.

5 авг. Открих, че под Избраните сестра М. А. разбира тези, които са възпроизвели расата. Очевидно те са на най-висока почит и са се възкачили над Жречеството. В контраст с тях е ранното Християнство.

7 авг. Убедих сестра М. А. да ме остави да я хипнотизирам. Успях да въведа хипнотичен сън и транс, но не установих реакция.

9 авг. Имало ли е цивилизации в миналото, пред които нашата да не представлява нищо? Странно, ако е така, и аз да съм единственият, който да има доказателства за това.

12 авг. Сестра М. А. въобще не е податлива на внушение, когато е под хипноза. И все пак състоянието на

транс лесно се постига. Не мога да го разбера.

13 авг. Днес сестра М. А. спомена, че в „състояние на божия милост вратата трябва да бъде затворена, да не би друг да командва тялото“. Интересно, но объркващо.

18 авг. И така Първият знак не е нищо друго, а (тук думите са изтрити) тогава колко века ще трябва, за да се стигне до Шестия? Но ако трябва да се отиде направо към Властта.

20 авг. Уредих М. А. да дойде тук със сестрата. Казах ѝ, че е необходимо да се поддържа пациентът под морфин. Луд ли съм? Или ще бъда Свръхчовек, който държи в ръцете си Властта на смъртта?

Тук записките прекъсваха.

Беше според мен на 29 август, когато получих писмото. Адресирано бе до мен, чрез снаха ми, с полегат чуждоземен почерк. Отворих го с известно любопитство. В него пишеше следното:

„Уважаеми господине, виждала съм ви само два пъти, но усетих, че мога да ви се доверя. Независимо дали сънищата ми са действителни или не, напоследък те станаха още по-ясни и, мосю, най-важното от всичко е, че Чудовището на смъртта не е сън. В дните, за които ви разказах (действителни или не, аз не знам), Оня, който беше Пазител на Кристала, разкри Шестия знак на хората прекалено бързо. В техните сърца се всели злото. Те придобиха силата да убиват по желание — и убиваха без каквато и да е справедливост — в гнева си. Опиянени бяха от жаждата за Власт. Когато видяхме това, Ние, които още бяхме чисти, разбрахме, че не бива пак да завършваме Кръга и да идваме до Знака на Вечния живот. Този, който щеше да стане следващият Пазител на Кристала, беше длъжен да действа. Така че старите да умрат, а новите, след безкрайни векове, отново да дойдат, и той пусна Чудовището на смъртта срещу морето (като внимаваше да

не затвори Кръга), и морето се издигна във формата на Чудовище и погълна цялата земя.

Веднъж аз си спомних за това — на стъпалата пред олтара в Белгия.

Този доктор Роуз, той е от Братството. Той познава Първия знак и формата на Втория, макар смисълът му да е скрит за всички освен за малцина избрани. От мен той ще научи за Шестия. Засега устоявах, но силите ме напускат. Мосю, не е хубаво човек да дойде на власт, преди да е настъпило неговото време. Много векове трябва да минат, преди светът да е готов да получи в ръцете си Властта на смъртта. Умолявам ви, мосю, вие, който обичате добротата и истината, да ми помогнете преди да е станало твърде късно.

Ваша сестра в името на Христос,
Мари Анжелик“

Оставих листа да падне на земята. Твърдата земя под мен вече изглеждаше солидна както обикновено. И тогава започнах да се опомням. Вярата на клетата жена, съвсем неподправена, почти ме беше поразила. Едно беше ясно. Доктор Роуз, в стремежа си да намери случай за изследване, грубо погазваше професионалната си етика.

Внезапно зърнах между кореспонденцията си писмо и от Кити. Разкъсах плика.

„Случи се нещо страшно — прочетох аз. — Нали си спомняш малката къщичка на доктор Роуз на скалите? Миналата нощ беше пометена от едно свлачище, докторът и онази клета монахиня, сестра Мари Анжелик, загинаха. Останките на брега са ужасяващи — всичко е струпано на фантастична купчина — отдалеч прилича на огромно чудовище.“

Писмото падна от ръката ми.

Останалите факти може да са и съвпадение. Някой си господин Роуз, за когото открих, че бил богат роднина на доктора, умрял внезапно през същата онази нощ — говореше се, че бил поразен от мълния. Доколкото бе известно, в околността не била забелязана гръмотевична буря, но един-двама души твърдели, че чули еднократен гръмотевичен трясък. Човекът имал белег от изгорено по себе си „с чудновата форма“. В завещанието си той оставял всичко на своя племенник, доктор Роуз.

А сега нека предположим, че доктор Роуз е успял да научи тайната за Шестия знак от сестра Мари Анжелик. Винаги бях смятал, че той е безскрупулен човек не би се поколебал да отнеме живота на своя чичо, ако беше сигурен, че това ще му бъде от полза. Но едно изречение от писмото на сестра Мари Анжелик още звучи в главата ми: „като внимаваше да не затвори Кръга.“. Доктор Роуз не беше проявил такова внимание — навярно не знаеше какво да предприеме, нито осъзнаваше необходимостта от това. Затова силата, която беше използвал, се върна, затваряйки веригата. Всичко това, разбира се, е глупост! Може би всичко е съвсем естествено. Това, че докторът е вярвал в халюцинациите на сестра Мари Анжелик, просто доказва, че и неговото съзнание е било леко неуравновесено. И все пак понякога сънувам за някакъв континент под моретата, където едно време са живеели хора, стигнали до ниво на цивилизация, далече по-напреднала от нашата.

А дали пък сестра Мари Анжелик не си е спомняла отпред назад — както някои твърдят, че е възможно — и в бъдещето ли е този Град на кръговете или в миналото.

Глупости — цялата история е била най-обикновена халюцинация!

ЧЕРВЕНИЯТ СИГНАЛ

— Не но колко вълнуващо — каза симпатичната госпожа Евърслайт и отвори широко прелестните си, но леко отнесени сини очи. — Винаги се говори, че жените имат шесто чувство; вярно ли е според вас, сър Ейлингтън?

Знаменитият психиатър се усмихна язвително. Изпитваше безпределно презрение към този тип глуповати, симпатични жени като гостенката. Ейлингтън Уест беше върховен авторитет по душевни болести и напълно съзнаваше собственото си положение и значение. Един доста надменен с целия си вид човек.

— Зная, че се говорят купища безсмислици, госпожо Евърслайт. Какво означава този термин — шесто чувство?

— Вие, учените, сте винаги много строги. И наистина е крайно интересно как понякога човек е съвсем категоричен за някои неща — просто си ги знае, чувства ги, искам да кажа — съвсем необичайно, така е, наистина. Клер разбира какво искам да кажа, нали, Клер?

Тя се позова на домакинята — леко нацупена и с повдигнато рамо.

Клер Трент не отговори веднага. Бяха се събрали на малка вечеря — тя и съпругът и, Вайълет Евърслайт, сър Ейлингтън Уест и неговият племенник Дърмът Уест, който беше стар приятел на Джек Трент, самият Джек Трент, възпълен червендалест мъж с добродушна усмивка и приятен провлечен смях, който пое думата.

— Бънкъм, Вайълет! Твоят най-добър приятел е загинал при железопътна катастрофа. И ти веднага си спомняш, че миналия вторник си сънувала черна котка — чудно, през цялото време си имала чувството, че нещо ще се случи!

— О, не, Джек, сега ти смесваш предчувствията с интуицията. Е, сър Ейлингтън, няма ли да признаете, че предчувствията са нещо реално?

— До известна степен, да, може би — призна предпазливо психиатърът. — Но и съвпаденията обясняват доста неща, а

съществува и неизменна тенденция после да се доизмисля — винаги трябва да се има предвид и това.

— Според мен няма такова нещо като предчувствието — заяви Клер Трент доста рязко. — Нито пък интуицията или шесто чувство, или каквото и да било от нещата, за които разговаряме така повърхностно. Всички ние преминаваме през живота като влак, който се носи стремително в мрака към неизвестно предназначение.

— Вашето сравнение едва ли е подходящо, госпожо Трент — намеси се за пръв път в разговора Дърмът Уест, вдигайки глава. В ясните му сиви очи затрептя любопитно пламъче, което изглеждаше доста странно на фона на силно загорялото лице. — Знаете ли, забравяте сигналите.

— Сигналите?

— Да, зелен, ако всичко е наред, и червен — за опасност!

— Червен за опасност — колко вълнуващо! — на един дъх изрече Вайълет Евърслайт.

Дърмът се извърна от нея твърде нетърпеливо.

— Разбира се, и така може да се опише. Гроби ни опасност! Червен сигнал! Внимание!

Трент любопитно го загледа.

— Говориш; сякаш се опираш на личен опит, приятелю.

— Точно така искам да кажа, така беше.

— Хайде, разкажи ни.

— Мога да ви дам един пример. В Месопотамия точно след примирието, веднъж се връщам вечерта силно потиснат. Опасност! Внимание! Нямах и най-малката представа какво може да ме очаква. Обиколих лагера, кой знае защо обезпокоен, взех всички предпазни мерки срещу атака от враждебните араби. И едва тогава се върнах в палатката си. Щом влязох вътре, у мене се загнезди още по-силно предишното чувство. Опасност! Накрая си взех одеялото и излязох навън, увих се в него и останах да спя там.

— Е, и?

— На другата сутрин, когато влязох в палатката, най-напред съгледах огромен нож — дълъг близо половин ярд, — забит в дюшека ми точно където трябваше да лежа. Съвсем скоро открих кой е бил — един от арабските слуги. Синът му беше убит като шпионин. Какво ще

кажеш за това, чичо Ейлингтън, като илюстрация на явлението, което нарекох червен сигнал?

Специалистът се усмихна уклончиво.

— Много интересна история, скъпи ми Дърмът.

— Но ти не я приемаш безрезервно.

— Да, да, не се съмнявам, че си имал някакво предчувствие за опасност, точно както казваш. Но оспорвам произхода на това предчувствие. Според теб то е дошло отвън и е внушено върху твоето подсъзнание от неизвестен външен източник. В днешно време обаче ние разбираме, че почти всичко идва от самите нас — от нашето подсъзнателно същество.

— Доброто старо подсъзнание — извика Джак Трент. — Днес това се смята за причината на всички причини.

Сър Ейлингтън продължи, без да обръща внимание, че го прекъсват.

— Според мен този арабин се е издал с някакъв свой поглед. Твоето съзнание не го е забелязало, нито си е спомняло за него, но с подсъзнанието ти се е получило друго. Подсъзнанието никога не забравя. И според нас то може да бъде причина и да направи заключение съвсем независимо от по-висшата или съзнателната воля. Твоето подсъзнателно същество е повярвало, че е бил направен опит да бъдеш убит, и е съумяло да ти наложи опасението си върху твоето съзнателно поведение.

— Признавам, че звучи съвсем убедително — каза Дърмът усмихнат.

— Но не така вълнуващо — нацупи се госпожа Евърслайт.

— Възможно е също ти да си бил подсъзнателно подготвен за омразата, изпитвана от този човек към теб. Онова, което навремето обикновено се е наричало телепатия, сигурно съществува, макар и твърде малко да се разбират условията, при които тя се проявява.

— Имате ли други примери? — обърна се Клер към Дърмът.

— О, да, но не толкова красноречиви и според мен всички те могат да попаднат в групата на съвпаденията. Веднъж отказах да се отзова на една покана в някаква къща в провинцията, без да имам никакъв друг повод освен този, че ми беше светнал „червеният сигнал“. През седмицата същата тази къща изгоря. Между другото, чичо Ейлингтън, къде е тук подсъзнателното?

— Боя се, че го няма — каза сър Ейлингтън усмихнат.

— Но ти си имаш също такава добро обяснение за това. Хайде. Не бъди толкова тактичен с близките си роднини.

— Е, добре, племеннико, смея да ти кажа, че си отказал да се отзовеш на тази покана поради най-обикновена причина: не ти се е ходело там особено, и след пожара си си внушил, че си бил предупреден за опасността, в което обяснение сега безусловно вярваш.

— Безнадеждно — засмя се Дърмът. — Ти печелиш с ези, аз губя с тура.

— Няма значение, господин Уест — извика Вайълет Евърслайт. — Аз вярвам безусловно във вашия червен сигнал. В Месопотамия ли го усетихте за последен път?

— Да, до...

— Моля?

— Нищо.

Дърмът остана безмълвен. Думите, които за малко не се изплъзнаха от устата му, бяха: „Да, до снощи.“ Бяха се появили съвсем неканени на устните му и той изрече гласно една мисъл, която още не беше осъзнал напълно, но незабавно усети колко е вярна. В тъмното беше просветнал червеният сигнал. Опасност! Наблизо има опасност! Но защо? Каква опасност би могла да се появи тук? Тук, в къщата на неговите приятели? Най-малкото. Е, добре, има такава опасност. Погледна Клер Трент — нейната белота, стройната ѝ фигура, изящно наклонената златиста глава. Но тази опасност си беше там от доста време — едва ли щеше някога да стане болезнена. Защото Джак Трент беше най-добрият му приятел и дори нещо повече: той беше човекът, спасил живота му във Фландрия и препоръчан за военно отличие именно по тази причина. Добър приятел беше Джак, от най-добрите. Дяволска проклетия, че се беше влюбил в жената на Джак. Надяваше се да го преодолее някой ден. Не може да продължава да го боли цял живот. Би могъл да го изстрада — да, да го изстрада. Тя едва ли щеше да се досети — ако пък се досетеше, от това нямаше да стане по-опасно. Статуя, красива статуя от злато, слонова кост и бледорозов корал — кралска играчка, а не жена.

Клер самата мисъл за името ѝ, само промълвено, го пронизваше. Ще трябва да го преодолее. И друг път се е влюбвал в жени. „Но не така! — казваше му нещо. — Не чак толкова!“ Е, това е. Тук опасност

няма — сърдечна болка да, но не и опасност. Не опасността на червения сигнал. Сигурно се отнасяше за нещо друго.

Огледа масата и за първи път му хрумна, че присъства на необичайно малка вечеря. Чичо му например рядко вечеряше в подобен тесен, неофициален кръг. Уж бяха стари приятели със семейство Трент, но до тази вечер Дърмът не беше съзнавал, че нищичко не знае за тях.

Е, имаше си и някакво извинение. След вечеря щеше да дойде някакъв прочут медиум, за да направи сеанс. Сър Ейлингтън заяви публично, че малко се интересува от спиритизъм. Да, разбира се, имаше извинение.

Думата се натрапваше на съзнанието му. Извинение. Може би сеансът беше извинение, за да изглежда естествено присъствието на специалиста на вечерята. Ако беше така, каква е тогава истинската цел за неговото присъствие тук? Рояк от подробности нахлу в главата на Дърмът, дреболии, навремето незабелязани, или както би казал чичо му, незабелязани съзнателно.

Големият лекар беше погледнал Клер особено, доста особено, веднъж или два пъти. Сякаш я наблюдаваше. Под проникателния му поглед тя се смущаваше. Правеше някакви нервни движения с ръцете си. Беше неспокойна, страшно нервна и може би дори изплашена? Защо се плашеше?

Той се сепна и се върна към разговора около масата. Госпожа Евърслайт беше подтикнала прочутия лекар да говори по собствените си теми.

— Скъпа ми госпожо — казваше той, — какво е лудостта? Мога да ви уверя, че колкото повече изучаваме тази тема, толкова по-трудно практически я доказваме. Всички ние малко или много се самозаблуждаваме и когато стигнем, дотам да повярваме, че сме примерно царят на Русия, нас ни затварят или задържат. Но има дълъг път, преди да стигнем до тази точка. На кое място да поставим знак и да кажем: „Дотук е здравомислието, оттук нататък е лудостта?“ Както сама разбирате, това не може да се направи. И ще ви кажа защо: ако човекът, страдащ от умопомрачение, на моменти не го проявява, напълно вероятно е да не можем да го отличим от нормалния индивид. Необикновеното здравомислие на ненормалния е най-интересната тема.

Сър Ейлингтън отпи предпазливо от виното си и огледа възторжено компанията.

— Често съм чувала, че са много лукави — отбеляза госпожа Евърслайт. — Лунатиците имам предвид.

— Забележително точно. А потискането на собственото умопомрачение има много често катастрофални последствия. Всяко потискане е опасно, както твърдят психоаналитиците. Човекът с безвредна ексцентричност, който може да си я позволява пред всички, рядко прекрачва границата. Но човекът — той направи пауза, — или жената, която на вид е съвършено нормална, в действителност може да бъде опасен източник на отрова за околните.

Проницателният му поглед обходи внимателно масата, стигна до Клер и отново се върна. Той отпи още веднъж от виното си.

Неочакван страх завладя Дърмът. Това ли имаше предвид? Това ли се опитваше да обясни? Невъзможно.

— И всичко се дължи на потискането на чувствата — въздъхна госпожа Евърслайт. — Сега разбирам защо човек трябва да се стреми винаги да се изяви. Опасностите от обратното са страхотни.

— Скъпа госпожо Евърслайт — възрази живо лекарят. — Съвършено погрешно ме разбирате. Причината за злото е във физическата материя на мозъка — понякога поражена от някакъв външен агент, да речем удар, а понякога, уви, по рождение.

— Наследствеността е много тъжно нещо — въздъхна кой знае защо дамата. И туберкулозата, и всичко останало.

— Туберкулозата не е наследствена — обясни сухо сър Ейлингтън.

— Така ли? Винаги съм мислела обратното. Но лудостта е! Ужасно нещо! Кое друго?

— Подаграта — каза сър Ейлингтън усмихнат. — И далтонизмът — доста интересно явление. Предава се директно по мъжка линия, а по женска е само латентно. И затова има множество мъже далтонисти, но за да бъде една жена далтонист, вероятно при майката състоянието е било латентно, а при бащата действащо — доста странно разположение на нещата. Явлението се нарича полово ограничена наследственост.

— Много любопитно. Но лудостта не е наследствена, нали?

— Лудостта може да се предава и по женска, и по мъжка линия — заяви замислено лекарят.

Ненадейно Клер стана и бутна стола си назад тъй рязко, че той се катурна и падна на земята. Беше пребледняла и сега нервните движения на пръстите отчетливо се забелязваха.

— Вие нали няма да се забавите тук? — примоли се тя. — Всеки момент пристига госпожа Томсън.

— Една чаша червено и идвам — заяви сър Ейлингтън.

— Да видя тази прекрасна изява на госпожа Томсън, за това съм дошъл, нали? Ха-ха! Не че трябваше да ме увещават кой знае колко. — Той се поклони.

Клер се усмихна за благодарност едва доловимо и излезе от стаята, хванала за рамото госпожа Евърслайт.

— Боя се, че прекалих с професионалната тема — отбеляза лекарят, докато заемаше отново мястото си. Простете ми, скъпи приятелю.

— Няма за какво — отвърна Трент вежливо.

Изглеждаше напрегнат и обезпокоен. За пръв път Дърмът се почувства като чужд човек в компанията на своя приятел. Между двамата витаеше някаква тайна, каквато дори със стар приятел не би могъл да сподели. И все пак цялата история беше фантастична и невероятна. Какво ли щеше да му се случи? Нищо освен няколко откраднати погледа и нервността на една жена.

С виното се забавиха съвсем малко, а след това се преместиха в гостната точно когато съобщиха за пристигането на госпожа Томсън.

Медиумът се оказа закръглена жена на средна възраст, облечена доста зловещо в пурпурночервено кадифе, която говореше по-скоро високо, отколкото некултурно.

— Надявам се, не съм закъсняла, госпожо Трент — каза тя усмихната. — Казахте в девет часа, нали?

— Съвсем точна сте, госпожо Томсън — отвърна Клер със сладкия си, леко сипкав глас. — Ето го и нашия малък кръжец.

Взаимното представяне свърши дотук, какъвто очевидно беше обичаят. Медиумът ги обходи с проницателен, опитен поглед.

— Надявам се да имаме известни резултати — отбеляза енергично тя. — Нямайте представа как мразя да правя сеанс, без да мога да задоволя никого, така да се каже. Но мисля, че Широмако

(моят японски контролър, както ви е известно) тази нощ ще се оправи. Чувствам се в отлична форма и отказах уелския заек, макар и да умирам за печено сирене.

Дърмът слушаше — хем развеселен, хем отвратен. Колко прозаично звучеше всичко това! И все пак, не съдеше ли прекалено наивно? В края на краищата всичко е от природата — силите, за които медиумите говореха, бяха природни сили, макар и недостатъчно обяснени. Един голям хирург може да получи нервно разстройство в навечерието на сложна операция. Защо не и госпожа Томсън?

Столовете бяха подредени в кръг, лампите поставени така, че светлината им лесно да се регулира. Дърмът забеляза, че не става думата за проверки, нито пък сър Ейлингтън се интересува от условията на сеанса. Не, тази история с госпожа Томсън си беше чист параван. Сър Ейлингтън беше дошъл тук по съвсем друга причина. Майката на Клер, спомни си Дърмът, беше умряла в чужбина. Около нея имаше някаква загадка. Наследствеността.

Той отново се сепна и насила насочи мислите си към това, което го заобикаляше в момента.

Всеки зае мястото си, светлината бе угасена, с изключение на малка нощна лампа с червен абажур на една отдалечена масичка.

Известно време не се чуваше нищо освен ниското равномерно дишане на медиума. Постепенно тя започна да похърква. И тогава, с внезапност, която накара Дърмът да подскочи, от далечния край на стаята се дочу силно похлопване. Повтори се и от другата страна. А след това похлопванията се засилиха до кресчендо. Малко по малко те замряха и в стаята ненадейно отекна силен подигравателен смях. После настъпи тишина, нарушена от глас, свършено различен от този на госпожа Томсън — висок, особено модулиран глас.

— Тук съм, господа — изрече гласът. — Да, тук съм. Искате ме попитате нещо?

— Кой сте вие? Широмако?

— Даа. Аз Широмако. Умирам отдавна. Аз работи. Аз много щастлив.

Последваха още подробности за живота на Широмако. Всичко изглеждаше съвсем банално и безинтересно, Дърмът беше чувал неведнъж подобни неща. Всички бяха щастливи, много щастливи. Предаваха се послания от мъгляво описвани роднини, като описанията

биваха толкова свободни, че можеха да паснат на всяка произволно подбрана група от хора. Възрастна дама, майката на някой от присъстващите, известно време не изпускаше думата, изричайки школки максими със самочувствието на току-що огласени новини, които едва ли имаха някаква връзка с темата.

— Някой опитва да каже нещо — съобщи Широмако. — Има много важно съобщение за един от господата.

Настъпи пауза и заговори нов глас, въвеждайки своето послание със зловен демоничен кикот.

— Ха-ха! Ха-ха-ха! По-добре не отивайте вкъщи. По-добре не отивайте вкъщи. Послушайте мой съвет.

— На кого говорите? — попита Трент.

— На един от трима ви. Ако бил на негово място, не бил отишъл вкъщи. Опасност! Кръв! Не много кръв, но доста. Не, не отивайте вкъщи. — Гласът се отдалечаваше, — Не отивайте вкъщи!

После напълно утихна. Дърмът усети как кръвта му се смразява. Беше убеден, че това предупреждение се отнася за него. Така или иначе, тази нощ наоколо витаеше някаква опасност.

Медиумът изпусна въздишка, след това стон. Връщаше се в съзнание. Запалиха лампите и след малко жената изправи гръб, премигвайки с очи.

— Добре ли стана, скъпа? Надявам се.

— Много добре, благодаря, госпожо Томсън.

— На Широмако, нали?

— Да, и на другите. Госпожа Томсън се прозя.

— Умирам от умора. Абсолютно съм отпаднала и разнебитена. Направих всичко, което поискахте. Е, радвам се, че беше успешно. Малко се опасявах да не би да не стане — да не се случи нещо неприятно. Тази вечер атмосферата в тази стая е някак особена.

Тя погледна бегло закръглените си рамене, после ги сви нетърпеливо.

— Не ми харесва нещо — каза тя. — Някой внезапно да е умрял между вашите хора напоследък?

— Какво искате да кажете — между нас?

— Близки роднини, скъпи приятели? Не? Дано да не прозвучи малко мелодраматично, но бих казала, че тази вечер във въздуха витае

смърт. Но това са си мои измишльотини. Довиждане, госпожо Трент. Радвам се, че останахте доволна.

И госпожа Томсън, загърнатата в пурпурночервената си кадифена мантия, излезе.

— Надявам се, беше интересно за вас, сър Ейлингтън — промълви Клер.

— Много интересна вечер, скъпа моя госпожо. Сърдечни благодарности за предоставената възможност. Позволете да ви пожелаем лека нощ. Всички вие отивате на танци, нали?

— Няма ли да дойдете с нас?

— Не, не. По правило до единайсет и половина вече съм в леглото. Лека нощ. Лека нощ, госпожо Евърслайт. А! Дърмът, искам да разменя няколко думи с теб. Можеш ли да дойдеш с мен? Ще настигнеш останалите в Графтън Галърис.

— Разбира се, чичо. Ще се видим там, Трент.

Докато пътуваха към Харлей стрийт, чичото и племенникът едва ли размениха няколко думи — нещо като извинение от страна на сър Ейлингтън, че отвлича Дърмът, след като го бе уверил, че ще го задържи само няколко минути.

— Ще ти трябва ли колата, момчето ми? — попита той, когато слязоха.

— О, не се безпокой, чичо. Ще взема такси.

— Много добре. Не ми е приятно да задържам Чарлсън повече от нужното. Лека нощ, Чарлсън. Къде, по дяволите, съм си сложил ключа?

Колата плавно потегли, докато сър Ейлингтън стоеше на стъпалата и тършуваше из джобовете си.

— Сигурно съм го оставил в другото палто — каза той накрая. — Би ли позвънил? Джонсън е още буден, надявам се.

Невъзмутимият Джонсън наистина отвори вратата след шейсет секунди.

— Не съм си взел ключа, Джонсън — обясни сър Ейлингтън. — Донеси няколко чаши с уиски и сода в библиотеката, ако обичаш.

— Веднага, сър Ейлингтън.

Лекарят влезе бодро в библиотеката и щракна ключа за осветлението. Направи знак на Дърмът да затвори вратата, след като влезе.

— Няма да те задържам дълго, Дърмът, но има нещо, което искам да ти кажа. Може би си въобразявам, но изпитваш ли някаква нежност, така да го наречем, към госпожа Джак Трент?

Лицето на Дърмът се наля с кръв.

— Джак Трент е най-добрият ми приятел.

— Извини ме, но с това едва ли отговаряш на въпроса ми. Смя да кажа, че макар според теб възгледите ми за развода и подобни неща да са крайно пуритански, трябва да те уверя, че ти си моят единствен близък роднина и наследник.

— Тук не става дума въобще за развод — отвърна ядно Дърмът.

— Разбира се не защото зная някои неща по-добре и от теб. Това именно сега не мога да ти съобщя, но просто бих искал да те предупредя. Клер Трент не е за теб.

Младият мъж отвърна твърдо на втренчения поглед на своя чичо.

— Разбирам, и ми позволи да ти кажа — навярно по-добре, отколкото ти си мислиш. Зная причината за твоето присъствие на вечерята.

— Е? — Лекарят очевидно беше изненадан. — И откъде я разбра?

— Да речем, че съм познал, сър. И съм прав нали ако кажа, че ти беше там в качеството си на професионално лице?

Сър Ейлингтън закрачи неспокойно.

— Съвсем прав си Дърмът. Аз, разбира се, не бих могъл сам да ти съобщя това, макар да се боя, че скоро то ще стане известно на всички.

Сърцето на Дърмът се сви.

— Искат да кажеш, че вече имаш определено мнение?

— Да, в семейството има лудост — от страна на майката. Тъжен случай, много тъжен случай.

— Не мога да повярвам, сър.

— Смя да го твърдя. За един лаик очевидни признаци почти няма.

— А за специалиста?

— Доказателствата са категорични. В такива случаи пациентът трябва да бъде незабавно изолиран.

— Господи! — въздъхна Дърмът. — Но как може да се изолира човек за нищо?

— Скъпи ми Дърмът! Изолират се само пациенти, които, оставени на свобода, могат да представляват опасност за околните. Много сериозна опасност. По всяка вероятност — някаква особена форма на мания за убиване. Такъв е бил случаят и с майката.

Дърмът се извърна със стон, заравяйки лице в ръцете си. Клер — бялата и златиста Клер!

— При тези обстоятелства — продължи спокойно лекарят — чувствах, че съм длъжен да те предупредя.

— Клер — промълви Дърмът. Бедната ми Клер.

— Да наистина, би трябвало всички да я съжаляваме.

Ненадейно Дърмът вдигна глава.

— Не го вярвам.

— Какво?

— Казах, че не го вярвам. Лекарите правят и грешки. Всеки го знае. И винаги се придържат строго към своите заключения.

— Скъпи ми Дърмът — извика ядосано сър Ейлингтън.

— Казвам ти, че не вярвам, но дори и да е така, това не ме интересува. Аз обичам Клер. Ако дойде с мен, ще я отведа далече там, където няма да има натрапчиви лекари. Ще я пазя, ще се грижа за нея, ще я закрилям с любовта си.

— Няма да правиш нищо подобно. Луд ли си?

Дърмът се разсмя презрително.

— Ти можеш да го кажеш, предполагам.

— Разбери ме, Дърмът. — Лицето на сър Ейлингтън се зачерви от сдържано вълнение. — Ако направиш такова срамно нещо това ще бъде краят. Ще спра издръжката, която сега ти давам, и ще направя ново завещание, в което ще завещая всичките си притежания на различни болници.

— Направи, каквото пожелаеш с проклетите си пари — каза Дърмът с нисък глас. — Аз ще имам жената, която обичам.

— Жена, която...

— Само да кажеш и дума против нея, и ще видиш! Ще те убия! — изкрещя Дърмът.

Леко почукване на чаши ги накара да се обърнат. Без да го чуят, Джонсън беше влязъл с подноса с чашите в разгара на спора. Лицето му беше невъзмутимото лице на добрия слуга, но Дърмът се запита дали беше чул нещо от разговора им.

— Това е достатъчно, Джонсън — рязко каза сър Ейлингтън. — Можеш да си легнеш.

— Благодаря, сър. Лека нощ, сър. И Джонсън се оттегли.

Двамата мъже се спогледаха. Краткото прекъсване беше успокоило бурята.

— Чичо — започна Дърмът. — Не трябваше да говоря с теб по този начин. Ясно виждам, че от твоя гледна точка ти си абсолютно прав. Но аз обичам Клер от дълго време. Фактът, че Джак Трент е най-добрият ми приятел, досега е стоял като преграда да изразя любовта си дори пред Клер. Но при дадените обстоятелства този факт вече няма значение. Идеята да ме възпрат някакви парични затруднения е абсурдна. Смятам, че си казахме всичко. Лека нощ.

— Дърмът.

— Наистина няма за какво повече да спорим. Лека нощ, чичо Ейлингтън. Съжалявам, но е така.

Той бързо излезе и затвори вратата след себе си. Холът тънеше в мрак. Той го прекоси, отвори входната врата и се озова на улицата, затръшвайки вратата зад гърба си.

Някакво такси точно привършваше с клиента си малко по-надолу по улицата, затова Дърмът го извика и се отправи с него към Графтън Галърис.

На вратата на балната зала той спря за минута смутен, със замаяна глава. Силната дразнеща музика, усмихнатите жени — всичко това му се стори като някакъв друг свят.

Сън ли бе това? Беше невъзможно да е водил наистина такъв жесток разговор с чичо си. Покрай него премина Клер — като лилия в бялата си рокля със сребристи нишки, която обвиваше като броня стройното ѝ тяло. Тя му се усмихна със спокойно и ведро лице. Сигурно всичко беше сън.

Танцът свърши. След малко тя се появи до него и му се усмихна насреща. Като в някакъв унес той я покани да танцуват. Сега вече беше в неговите обятия и шумната музика отново зазвуча.

Той усети, че тя залита малко.

— Уморена ли си? Искаш ли да спрем?

— Ако нямаш нищо против. Можем ли да отидем някъде да поговорим? Имам нещо да ти съобщя.

Не беше сън. За един миг той се върна отново на земята. Как можа да помисли, че лицето ѝ е спокойно и ведро? Беше обвито в смут, в уплаха някаква. Докъде тя беше наясно с нещата?

Той намери едно тихо ъгълче и двамата седнаха един до друг.

— Е — започна, преструвайки се на безгрижен, какъвто в момента не беше. — Каза, че имаш нещо да ми съобщиш.

— Да. — Очите ѝ бяха сведени. Играеше си нервно с пискюлчето на роклята си. — Трудно е някак.

— Кажи, Клер.

— Ето какво. Искам за известно време да си отидеш.

Той остана удивен. Беше очаквал всичко, но не и това.

— Искаш да се махна? Защо?

— Най-добре да бъдем откровени, нали? Аз зная, че ти си джентълмен и мой приятел. Искам да си отидеш, защото аз си позволих някак да се привържа към теб.

— Клер.

Думите ѝ го накараха да онемее, езикът му се върза.

— Моля те да не си мислиш, че съм толкова самонадеяна, за да си въобразявам, че ти, че можеш някога да се влюбиш в мен. Само дете аз не съм особено щастлива и ох! По-добре да те няма.

— Клер, нима не знаеш, че и аз изпитвам чувства към теб и то какви чувства, откакто се запознахме?

Тя вдигна изненадана поглед към него.

— Изпитвал си чувства към мен? От дълго време?

— От самото начало.

— О! — извика тя. — Защо не си ми казал? Още тогава? Когато можех да дойда при теб? Защо ми казваш това сега, когато е вече твърде късно? Не, аз съм полудяла — не зная какво говоря. Никога няма да мога да дойда при теб.

— Клер, какво искаш да кажеш с думите „сега, когато е твърде късно“? Това заради чичо ми ли е? Какво знае той? Какво мисли?

Тя кимна безмълвна, по лицето ѝ се застичаха сълзи.

— Чуй ме, Клер, не бива да вярваш на всичко това. Не мисли за това. По-добре да дойдеш с мен. Ще отидем към Южните морета, към островите, които приличат на зелени изумруди. Там ще бъдеш щастлива и аз ще се грижа за теб — ще останеш завинаги с мен.

Ръцете му я обгърнаха. Той я привлече към себе си и усети как тя потръпна при докосването. После изведнъж се освободи от него.

— О, не, моля те. Не разбираш ли? Точно сега не мога. Би било грозно, грозно, грозно. През цялото време исках да съм добра, а сега ще бъде много грозно.

Той спря, объркан от думите ѝ. Тя го погледна умолително.

— Моля те — каза тя. — Искам да бъда добра.

Без да продума, Дърмът стана и я остави. В този миг беше трогнат и разстроен от думите и до краен предел. Запъти се да вземе шапката и палтото си и налетя на Трент.

— Здравей, Дърмът, рано си тръгваш.

— Да, тази нощ нещо нямам настроение за танци.

— Противна нощ — каза мрачно Трент. — На теб ти е лесно, нямаш моите неприятности.

Внезапно Дърмът се изплаши, че Трент може да му се довери. Само не това — всичко друго, но не това!

— Е, до скоро — каза той бързо. — Отивам си вкъщи.

— Вкъщи, а? Ами предупреждението на духовете?

— Ще рискувам. Лека нощ, Джак.

Апартаментът на Дърмът не беше далеч. Тръгна пеша, усещайки, че има нужда от студения нощен въздух, който да охлади трескавия му мозък.

Отключи си и светна лампата в спалнята.

И изведнъж, за втори път тази нощ, го обзе чувството, че му се дава знак от червения сигнал. Това чувство беше тъй всеобхватно, че за миг то помете от мислите му дори Клер.

Опасност! Беше в опасност. В същия момент, в същата тази стая, той беше в опасност.

Напразно се опитваше да се надсмее над себе си, за да прогони страха. Навярно и усилията му подсъзнателно не бяха така усърдни. Досега червеният сигнал му беше давал винаги точно предупреждение и той съумяваше да избегне бедата. Усмихна се на суеверието си и предпазливо обиколи апартамента. Възможно беше някой злосторник да се е вмъкнал и да се прикрива някъде. Но претърсването не му разкри нищо. Прислужникът му Милсън си беше отишъл и апартаментът беше абсолютно празен.

Върна се в спалнята си и бавно се разсъблече, мръщейки се наум. Чувството за опасност беше все така осезаемо. Отиде до едно чекмедже, за да си извади носна кърпа, и внезапно се вцепени. В средата на чекмеджето нещо повдигаше бельото — нещо твърдо.

С бързи, нервни пръсти той захвърли кърпите и извади предмета, скрит под тях. Беше револвер.

Безкрайно озадачен, Дърмът го разгледа отблизо. Беше някакъв непознат модел и съвсем наскоро от него беше изстрелян един куршум. Освен това не можа да установи нищо друго. Някой го беше поставил в това чекмедже същата тази вечер. Когато се обличаше за вечерята, револвер нямаше — сигурен беше.

Тъкмо се готвеше да го върне в чекмеджето, когато се стресна от иззвъняването на входната врата. Звънът не преставаше, проехтявайки необичайно силно в тишината на празния апартамент.

Кой можеше да го търси в такъв късен час? На този въпрос имаше само един отговор, отговор инстинктивен и настойчив.

— Опасност, опасност, опасност.

Воден от непознат за него инстинкт, за който нямаше обяснение, Дърмът изключи светлините, наметна някакво палто, оставено върху стола, и отвори вратата на антрето.

Навън стояха двама души. Зад тях Дърмът съгледа някаква синя униформа. Полицай!

— Господин Уест? — попита го мъжът отпред.

На Дърмът се стори, че минаха векове, преди да отговори. В действителност изминаха само няколко секунди, преди да отвърне така, както това правеше с безизразния си глас неговият слуга:

— Господин Уест още не се е върнал. Какво искате от него по това време на нощта?

— Още не се е върнал ли? Много добре, тогава смятаме да влезем и да го почакаме.

— Не, няма да може.

— Виж какво, мой човек, аз съм инспектор Виръл от Скотланд Ярд и имам заповед за арестуването на твоя господар. Ако искаш, мога да ти я покажа.

Дърмът разгледа предложението му документ или се престори, че го разглежда, и попита с някакъв несвой глас:

— За какво? Какво е направил?

— Убийство. Сър Ейлингтън Уест от Харли стрийт.

Мислите му се завъртяха и Дърмът отстъпи назад пред вдъхващите респект посетители. Влезе в дневната и светна лампите. Инспекторът вървеше след него.

— Претърси стаите — нареди той на другия. После се обърна към Дърмът.

— Ти остани тук, мой човек. За да не вземеш да предупредиш господаря си. Как се казваш, междувпрочем?

— Милсън, сър.

— По кое време очакваш да се върне господарят ти, Милсън?

— Не зная, сър, той отиде на танци, струва ми се. В Графтън Галърис.

— Излязъл е оттам точно преди един час. Да не би пак да се е върнал?

— Не ми се вярва, сър. Сигурно щях да го чуя, когато влиза.

В този момент от съседната стая влезе вторият мъж. В ръката си носеше револвер. Подаде го на инспектора някак развълнуван. Израз на задоволство пробягна по лицето на инспектора.

— Ето отговора — отбеляза той. — Навярно се е върнал незабелязано и е излязъл, без да го чуеш. Досега вече се е измъкнал. По-добре да тръгвам. Коли, ти оставаш тук, в случай че се върне пак, а и да наглеждаш тоя приятел. Може да знае повече за господаря си, отколкото ни показва.

Инспекторът се разбърза. Дърмът се помъчи да научи подробности по случая от Коли, който беше готов да се разприказва.

— Доста ясен случай — благоволи да му каже той. Убийството бе разкрито почти веднага. Джонсън, прислужникът, точно си бил легнал, когато му се сторило да чува гърмеж и веднага слязъл долу. Заварил сър Ейлингтън мъртъв, с простреляно сърце. Веднага позвънил и ние дойдохме и научихме цялата история.

— Кое ви кара да смятате случая за доста ясен? — осмели се да попита Дърмът.

— Абсолютно. Този младеж Уест се върнал заедно с чичо си и когато Джонсън внасял напитките, те се карали. Старецът заплашвал да направи ново завещание, а вашият господар му казал, че ще го застреля. Не минали и пет минути и чул изстрел. Ами да, съвсем ясно. Наивен младеж.

Наистина, съвсем ясно. Сърцето на Дърмът се сви, когато разбра непреодолимото естество на доказателствата срещу него. Грозеше го опасност — и то каква! И никакъв начин да се измъкне, освен да избяга. Мозъкът му заработи. След малко предложи да направи по чаша чай. Коли тутакси се съгласи. Вече беше претърсил апартамента и знаеше, че няма втори изход.

Позволиха на Дърмът да отиде до кухнята. Щом се озова там, той сложи чайника на печката и чевръсто задрънча с чашите и чинийките. После крадешком се приближи до прозореца и дръпна каишката. Апартаментът се намираше на втория етаж, а пред прозореца отвън имаше малък асансьор от тел, направен от търговците, които спускаха и изкачваха стоката си по стоманения му кабел.

Със скоростта на светкавица Дърмът изскочи от прозореца и увисна на теленото въже. То се впи в ръцете му и ги разкървави, но той продължи отчаяно да се спуска.

След няколко минути предпазливо се появи от задната страна на блока. Зави край ъгъла и се сблъска с някаква фигура, застанала на тротоара. За свое най-голямо удивление в нея разпозна Джак Трент. Трент сякаш тутакси осъзна опасностите на ситуацията.

— Господи! Дърмът! Бързо, Какво си застанал тук! И като го подхвана под ръка, той го отведе в една странична уличка, а после в някаква друга. Мярна се самотно такси, те му махнаха и скочиха в него; Трент съобщи собствения си адрес.

— Засега е най-сигурно у нас. Там ще решим каква да бъде следващата ни стъпка, за да заблудим тия глупаци. Наминах отгук с надеждата да те предупредя, преди полицията да се е добрала до теб, но закъснях.

— Нямах и представа, че си разбрал. Джак, ти нали не вярваш, че...

— Разбира се, не, стари приятелю, нито за миг дори. Познавам те прекалено добре. Във всеки случай за теб става отвратително. Дойдоха и започнаха да задават въпроси — кога си пристигнал в Графтън Галърис, кога си излязъл и т.н. Дърмът, който може да е подредил стареца така?

— Не мога да си представя. Този, който го е направил, е оставил револвера в моя скрин. Сигурно ни е следил доста отблизо.

— Тая история със сеанса беше ужасно комична. Не отивай вкъщи. Ставало е дума за стария Уест. А той се върна вкъщи и беше прострелян.

— И за мен се отнасяше — каза Дърмът. — Аз се върнах вкъщи и намерих нарочно поставен револвер и полицейски инспектор.

— Е, да се надяваме, че не се е отнасяло и за мен — каза Трент. — Стигнахме.

Той плати на шофьора, отвори вратата със секретния си ключ и поведе Дърмът по тъмното стълбище към бърлогата си — малка стаичка на първия етаж.

Разтвори широко вратата и Дърмът влезе вътре, докато Трент палеше лампите, а след това и той дойде при него.

— Засега тук си на доста сигурно място — отбеляза той. — Сега ще впрегнем мисли и ще решим как най-добре да постъпим.

— Много сглупих — каза изведнъж Дърмът. — Трябваше да погледна нещата по-трезво. Сега вече ясно разбирам. Цялата история е заговор. Защо се смееш, по дяволите?

Трент се беше облегнал назад в стола си, разтърсван от невъздържан смях. Имаше нещо страшно в този звук, нещо ужасно въобще в този човек. В очите му грееше странна светлинка.

— Дяволски умен заговор — задъхано изрече той. — Дърмът, момчето ми, ти си загубен.

Той придърпа телефона към себе си.

— Какво смяташ да правиш? — попита Дърмът.

— Да се обадя на Скотланд Ярд. Да им кажа, че птичето е тук под ключ! Да, когато влизахме, заключих вратата и ключът е в джоба ми. Няма защо да гледаш другата врата зад гърба ми. Води в стаята на Клер, а тя винаги заключва от вътрешната страна. Страхува се от мен, както знаеш. От дълго време се страхува. Винаги разбира, когато мисля за онзи нож — дълъг остър нож. Не, — ти няма.

Дърмът вече се готвеше да се нахвърли върху него, когато изведнъж другият, извади неугледен револвер.

— Това е вторият — разкикоти се Трент. — Първия поставих в твоя скрин — след като прострелях стария Уест. Какво си се загледал над главата ми? Онази врата? Няма защо, дори Клер да я отвори — а тя може да го стори заради теб, — ще те застрелям, преди да се добереш до нея. Не в сърцето — няма да те убия, само ще те раня, за да не

можеш да избягаш. Аз съм страшно добър стрелец, както знаеш. Веднъж ти спасих живота. Какъв глупак съм бил. Не, не, искам да те обесят — да, обесят. Ножът не е за теб. За Клер е — за красивата Клер, тъй бяла и мека. Старият Уест знаеше. Затова беше дошъл тази вечер, за да се увери дали съм луд или не. Искаше да ме затвори — за да не довърша Клер с този нож. Но аз бях много коварен. Заедно с твоя ключ взех и един шперц. Щом отидох в балния салон, се измъкнах незабелязано. Видях те да излизаш от неговия дом и аз влязох. Прострелях го и веднага се измъкнах. После отидох в твоя апартамент и оставих револвера. Пристигнах в Графтън Галърис почти едновременно с теб и оставих твоя секретен ключ обратно в джоба на палтото ти, когато ти пожелавах лека нощ. Защо ли ти казвам всичко това? Няма кой друг да го чуе, но когато бъдеш обесен, бих искал да знаеш, че съм го направил аз. Господи, колко ми е смешно! За какво мислиш? И какво, по дяволите, гледаш?

— Мисля за думите, които току-що изрече. Щеше да постъпиш по-добре, Трент, ако не се беше връщал в дома си.

— Какво искаш да кажеш?

— Погледни зад себе си.

Трент се извъртя. На вратата на съседната стая стояха Клер и инспектор Виръл.

Трент беше пъргав. Револверът проговори само веднъж — и улучи целта си. Той падна по очи върху масата. Инспекторът отскочи настрана, докато Дърмът гледаше Клер като насън. През главата му стремително летяха объркани мисли. Чичо му, караницата помежду им, колосалното недоразумение, законите за развод в Англия, които никога нямаше да освободят Клер от един ненормален съпруг — „всички трябва да я съжаляваме“, — заговорът между нея и сър Ейлингтън, разкрит от коварния Трент, нейният вик към него: „Грозно грозно грозно!“ Да, но сега.

Инспекторът отново се изправи.

— Мъртъв — каза той раздразнено.

— Да — чу се Дърмът да мълви, — той винаги е бил добър стрелец.

ЧЕТВЪРТИЯТ ЧОВЕК

Каноникът Парфит се задъха. Тичането след влакове не беше работа за мъж на неговата възраст. Първо, фигурата му беше загубила стройния си силует и чувствително се беше засилила тенденцията да не му достига дъх. Тази тенденция сам каноникът винаги обясняваше с достойнство, казвайки: „Сърцето ми, както се досещате!“

Той се отпусна в ъгъла на първокласното купе с въздишка на облекчение. Уютът на затопления вагон беше изключително приятен. Навън валеше сняг. Имаше късмет да си намери ъглово място за това нощно пътуване. А колко неприятно би било обратното. В този влак бе наложително да има спален вагон.

Другите три ъгови места бяха вече заети и като забеляза този факт, каноникът Парфит осъзна, че човекът в най-далечния ъгъл му се усмихва кротко, сякаш го познава. Беше гладко избръснат мъж с озадачена физиономия и коса, започнала да посивява по слепоочията. Професията му толкова отчетливо личеше, че е право, че никой дори за момент не би го сбъркал с нещо друго. Сър Джордж Дюран беше наистина прочут адвокат.

— Е, Парфит — отбеляза добродушно той, — доста потичахте, а?

— Боя се, че това е много лошо за сърцето ми — каза каноникът. — Какво съвпадение да се срещнем, сър Джордж. На север ли сте се запътили?

— Нюкасъл — отвърна лаконично сър Джордж. — Между другото — добави той, — познавате ли се с доктор Камбъл Кларк?

Мъжът седеше от същата страна на купето и каноникът наклони любезно глава.

— Срегнахме се на перона — продължи адвокатът.

Още едно съвпадение.

Парфит огледа с интерес доктор Камбъл Кларк. Неведнъж беше чувал това име. Доктор Кларк беше първокласен лекар и специалист

по душевни болести, а последната му книга, „Проблемът на несъзнателното“, беше най-дискутираната книга на годината.

Каноникът Парфит съгледа една масивна четвъртита брада, прями сини очи и червеникава коса, недокосната от сивия цвят, но бързо оредяваща. Получи и впечатлението за една твърде силна личност.

По съвсем естествена асоциация каноникът хвърли поглед и на срещуположното място, почти готов да срещне и там погледа на човек, който го е разпознал, но четвъртият пътник в купето се оказа абсолютно непознат — чужденец, реши каноникът. Беше дребен мургав човечец, твърде незначителен на вид. Свил се в огромния си балтон, той сякаш дълбоко спеше.

— Каноникът Парфит от Брадчестър? — заинтересува се доктор Камбъл Кларк любезно.

Каноникът показва колко е поласкан. Тези негови „научни проповеди“ бяха постигнали наистина голям успех — особено, откакто ги беше поела пресата. Точно от това имаше нужда църквата — от добър съвременен и напълно актуален материал.

— Прочетох книгата ви с голям интерес, доктор Камбъл Кларк — каза той. — Макар и чисто научна на места и не съвсем за мен.

Намеси се и Дюран.

— Вие какво предпочитате, господине — да говорим или да спим? — попита той. — Веднага ще призная, че страдам от безсъние и поради това аз съм за първото.

— О! Разбира се, във всички случаи — каза каноникът. — Рядко заспивам по време на такива нощни пътешествия, а книгата, която съм си взел, е доста скучна.

— Така или иначе, тук сме се събрали все представителни хора — отбеляза докторът с усмивка. — Църквата, Законът, Медицината.

— Бихме могли да разменим различни мнения, нали? — разсмя се Дюран. — Църквата за духовните възгледи, аз самият за чисто светските и законовите възгледи и вие, докторе, с най-широкия светоглед между нас, който обхваща от чисто патологичното до свръхпсихологичното! Ние тримата можем, според мен, да разговаряме подробно върху всякаква тема.

— Не чак толкова пълно, както си представяте, мисля аз — намеси се доктор Кларк. — Както знаете, съществува и друг възглед,

който изпуснахте, а той е твърде важен.

— И какво имате предвид? — интересува се адвокатът.

— Гледната точка на Човека от улицата.

— Толкова важна ли е тя? Нима Човекът от улицата не греши винаги?

— О! Почти винаги. Но у него има нещо, което обикновено липсва на всички експерти — личната гледна точка. Както знаете, в крайна сметка никой не може да се откъсне напълно от личните си взаимоотношения. Забелязал съм това в моята професия. На всеки пациент, който идва при мен наистина болен, идват поне пет, без да имат каквото и да било, освен неспособността да живеят щастливо с обитателите на същия дом. Наричат го всякак — от коляното на домашната прислужница до писателски блокаж, но то е все едно и също — раздражена повърхност, получена в резултат на търканията между две душевности.

— Сигурно имате доста пациенти с „нерви“, предполагам — подхвърли пренебрежително каноникът. Неговите собствени нерви бяха в отлично състояние.

— И какво имате предвид, като казвате това? — Докторът се извърна светкавично към него. — Нерви! Хората изричат тази дума и след това се изсмиват точно както вие сторихте. „На еди-кой си нищо му няма — казват те. — Просто нерви.“ Но боже мой, човече, та точно в това е ядрото на нещата! Вие можете да се заемете с една чисто телесна болка и да я излекувате. Но до ден днешен ние познаваме съвсем малко неясните причини, породили сто и една форми на нервните болести, почти колкото по времето на е, да речем, царуването на кралица Елизабет!

— Какво говорите? — заяви каноникът Парфит, малко озадачен от тази атака. — Нима е така?

— И забележете, казано твърде меко — продължи доктор Камбъл Кларк, — едно време считахме човека за обикновено животно по тяло и по душа, с наблягане на първото.

— Тяло, душа и дух — поправи го смирено свещеникът.

— Дух? — докторът се усмихна неопределено. — Какво имате предвид вие, свещениците, под дух? Никога не сте били съвсем ясни по този въпрос, нали? Векове наред сте избягвали точната дефиниция.

Каноникът прочисти гърлото си, за да се подготви за реч, но за негово съжаление не му беше дадена възможност. Докторът продължи.

— А няма сме сигурни дали думата е точно дух, да не би да искаме да кажем духове?

— Духове? — попита сър Джордж, вдигнал въпросително вежди.

— Да — Камбъл Кларк извърна поглед към него. Той се наведе напред и потупа леко другия по гърдите. — Толкова ли сте сигурен — каза той напълно сериозно, че има само един обитател на тази структура, — защото както знаете, точно за това говорим — тази желана територия, която трябва да се насели — за седем, двайсет и една, четирийсет и една, седемдесет и една — независимо колко! — години? И накрая наемателят си изнася вещите — една по една — и съвсем излиза от къщата, и къщата се срутва, маса от развалини. Вие сте господарят на този дом, признаваме това, но не съзнавате ли понякога присъствието и на други — на слуги по пантофи, едва забележими, освен когато свършат нещо, което дори може и да не съзнавате? Или настроения-приятели, които ви обземат и в даден момент ви правят „различен човек“, както се казва? Съвсем справедливо вие сте кралят на замъка, но бъдете сигурни, че „мръсният престъпник“ също е там.

— Скъпи ми Кларк — провлечено подхвана адвокатът. — Вие ме карате да изпитвам определено неудобство. Наистина ли моят мозък е бойно поле на конфликтни личности? Това ли е последната дума на науката?

Сега беше ред на доктора да свие рамене.

— Вашето тяло е точно това — каза суховато той. Щом тялото е, защо не и мозъкът?

— Много интересно — намеси се каноникът Парфит. А! Прекрасна наука, прекрасна наука.

А в себе си мислеше следното: „От тази идея мога да направя забележителна проповед.“

Но доктор Камбъл Кларк се беше облегнал отново назад, вълнението му — попреминало.

— Фактически — отбеляза той с характерния сух професионален тон — именно един такъв случай на раздвоена личност ме води тази вечер в Нюкасъл. Много интересен случай. Разбира се, един нервно болен. Но с доказана диагноза.

— Раздвоена личност — каза замислено сър Джордж. — Предполагам, не е толкова рядко. Наблюдава ли се и загуба на паметта? Оня ден изникна подобен момент в едно дело в съда.

Доктор Кларк кимна.

— Това беше класически случай, естествено — каза той. — Този на Фелиси Бо. Сигурно сте го чували?

— Разбира се — заяви каноникът Парфит. — Спомням си, че пишеше във вестниците за него, но беше доста отдавна — най-малко преди седем години.

Доктор Камбъл Кларк кимна.

— Това момиче стана една от най-популярните личности във Франция. От целия свят идваха учени да я видят. Тя представляваше четири различни лица — ни повече, ни по-малко. Наречени бяха Фелиси 1, Фелиси 2, Фелиси 3 и т.н.

— Не се ли забелязваше умишлено мошеничество? — попита сър Джордж, който вече бе нащрек.

— Лицата на Фелиси 3 и Фелиси 4 бяха до известна степен под съмнение — призна докторът. — Но основните факти остават. Фелиси Бо беше селско момиче от Бретан. Беше третото дете в семейство с пет деца, дъщеря на баща пияница и душевно нестабилна майка. При едно от пиянствата си бащата удушаваше майката и ако си спомням правилно, бива осъден на доживотна каторга. По това време Фелиси била петгодишна. Състрадателни люде се заинтересували от децата и Фелиси била възпитана и образована от една неомъжена англичанка, която притежавала дом за изоставени деца. Тя обаче успяла да опознае Фелиси съвсем малко. Описва момичето като ненормално, мудно и глуповато, научено да чете и пише с огромни трудности, несръчно и в ръцете. Тази дама, госпожица Слейтър, направила опит да подготви детето за домашна прислужница и наистина намерила няколко семейства, където момичето да отиде, след като навърши съответната възраст. Но то никъде не се задържало дълго поради своята глупост и непреодолим мързел.

За миг докторът спря да говори и каноникът, прехвърляйки отново крак връз крак и нагласявайки пътното одеяло по-плътно около себе си, внезапно осъзна, че човекът срещу него леко помръдна. Очите, до този момент затворени, сега бяха отворени и нещо в тях, нещо подигравателно и неопределимо, сепна достопочтения каноник.

Човекът сякаш ги слушаше и тайно се наслаждаваше на това, което чуваше.

— На Фелиси Бо е направена снимка на седемнайсетгодишна възраст — продължи докторът. — На нея се вижда, че тя е едно недодялано селско момиче с доста груба фигура. Нищо в снимката не подсказва, че скоро тя ще бъде една от най-прочутите личности във Франция. Пет години по-късно, когато става на 22, Фелиси Бо получава тежко нервно заболяване и по време на възстановяването ѝ започват да се проявяват странните явления. Следните факти са проучени от множество видни учени. Лицето, на име Фелиси 1 не може да се разграничи от Фелиси Бо от последните два и две години. Фелиси 1 пише на френски лошо и несръчно, не говори чужди езици и не може да свири на пиано. Фелиси 2, напротив, говори свободно италиански и умерено немски. Почеркът ѝ никак не прилича на този на Фелиси 1 и тя пише свободно и изразително на френски. Може да разговаря за политика и изкуство и страстно обича да свири на пиано. Фелиси 3 има много сходни точки с Фелиси 2. Тя е интелигентна и очевидно добре образована, но по отношение на нравствените качества е пълна противоположност. Всъщност тя се проявява като крайно покварена личност — но покварена в парижкия, а не в провинциалния смисъл на думата. Знае цялото парижко арго и разговорната реч на шикарния деми-монд. Езикът ѝ е вулгарен и тя ругае религията и така наречените „добри хора“ с най-богохулни изрази. Накрая има и Фелиси 4 — замечтано, почти малоумно същество, определено набожна и изявена ясновидка, но тази четвърта личност е много незадоволителна и уклончива и понякога се смята за съзнателно лукава в сравнение с Фелиси 3 — нещо като шега, която тя играе пред доверчивата публика. Мога да кажа, че (вероятно с изключение на Фелиси 4) всяка личност е разграничена и независима и не познава останалите. Фелиси 2 без съмнение доминира над останалите и понякога продължава да се проявява по две седмици без прекъсване, после изведнъж може за ден-два да се появи Фелиси 1. След това може би Фелиси 3 или 4, но последните две рядко остават за повече от няколко часа. Всяка промяна се придружава от остро главоболие и тежък сън и при всеки случай се появява пълна загуба на паметта за другите състояния, като въпросната личност се съживява

точно от мястото, където е била изоставена, несъзнаваща изминалото време.

— Изумително — промълви каноникът. — Съвсем изумително. И все пак ние не знаем почти нищо за чудесата на тази вселена.

— Знаем, че в нея има някои особено лукави измамници — отбеляза сухо адвокатът.

— Случаят с Фелиси Бо е бил изследван от адвокати, от лекари и учени — отвърна бързо доктор Камбъл Кларк. — Професор Кембейе, ако си спомняте, направи най-пълното проучване и потвърди възгледите на учените. В крайна сметка защо трябва да се учудваме толкова много? Попаднали сме на яйце с два жълтъка, нали така? И на двоен банан. А защо не и двойна душа или в този случай четворна — в едно-единствено тяло?

— Двойна душа? — възмути се каноникът.

Доктор Камбъл Кларк извърна проницателните си сини очи към него.

— А как другояче да го наречем? Тоест — щом личността всъщност е самата душа?

— Слава богу, че тази история е в сферата на „необикновените явления“ — отбеляза сър Джордж. — Ако такива случаи станат обичайни, ще възникнат сума усложнения.

— Това състояние е, разбира се, съвсем извън нормалното — съгласи се докторът. — Жалко, че нямаше възможност да се направи по-продължително изследване, но с неочакваната смърт на Фелиси на всичко това беше сложен край.

— Имаше нещо причудливо в нея, ако си спомням правилно — отбеляза бавно адвокатът.

Доктор Камбъл Кларк кимна.

— Доста неразбираема история. Една сутрин момичето беше намерено мъртво в леглото. Явно е била удушена. Но за всеобщо удивление не след дълго остана абсолютно извън съмнение фактът, че тя се е удушила сама. Белезите по шията бяха от собствените ѝ пръсти. Един начин на самоубийство, който, макар и физически невъзможен, вероятно е изисквал страшна мускулна сила и почти нечовешка воля. Кое е довело момичето до такава стъпка, не беше изяснено. Душевното ѝ равновесие сигурно е било постоянно подлагано на риск. И все пак

това се е случило. Върху загадката на Фелиси Бо беше спусната завинаги плътна завеса.

Точно в този момент човекът в ъгъла се разсмя.

Останалите трима подскочиха като от внезапен изстрел. Бяха забравили напълно съществуването на четвъртия. И докато се взираха към мястото, където седеше, все така сгущен в балтона си, той отново се изсмя.

— Налага се да ме извините, господа — каза той на съвършен английски, в който независимо от всичко се долавяше чужд привкус.

Той седна по-изправен, откривайки бледото си лице с малки гарвановочерни мустачки.

— Да, ще се наложи да ме извините — каза той с ироничен поклон. — Но кажете! Нима науката винаги казва последната дума?

— Знаете ли нещо около случая, за който говорим? — попита вежливо докторът.

— За случая? Не. Но аз познавах нея.

— Фелиси Бо?

— Да. А също и Анет Равел. Както разбирам, вие не сте чували за Анет Равел? И все пак историята на едната е история и на другата. Повярвайте ми, вие няма да разберете нищо за Фелиси Бо, ако не научите биографията на Анет Равел.

Той извади часовник и го погледна.

— Точно половин час преди следващата гара. Имам време да ви я разкажа — ако искате да я чуете, естествено.

— Моля, разкажете я — каза тихо докторът.

— С удоволствие — намеси се каноникът. — С удоволствие.

А сър Джордж Дюран се намести така, че да му е най-удобно да слуша.

— Името ми, господа — започна непознатият им спътник, — е Раул Лъотардо. Току-що разговаряхте за една английска дама, госпожица Слейтър, която се занимавала с благотворителна дейност. Аз съм роден именно в онова рибовъдно селце в Бретан и когато родителите ми загинаха при една железопътна катастрофа, същата госпожица Слейтър се притече на помощ и ме спаси от едно подобно на вашите английски сиропиталища. Под нейни грижи се намираха около двайсетина деца, момичета и момчета. Сред тези деца бяха Фелиси Бо и Анет Равел. Ако сега не съумея да ви запозная с

личността на Анет, господата, вие няма да проумеете нищо. Тя беше дете от жена, за която се казва „fille de joie“, починала от туберкулоза, след като любовникът и я изоставил. Майката била танцьорка и Анет също проявяваше желание да танцува. Когато я видях за първи път, беше на единайсет години, мъничка скаринка с очи, които хем се подиграваха, хем обещаваха — миниатюрно създание, изтъкано от плам и живот. И неочаквано да, съвсем неочаквано — тя ме превърна в свой роб. През цялото време повтаряше „Раул, направи това“, „Раул, направи онова“. А аз — аз се подчинявах. Стигнах дотам, че я боготворях, и тя го знаеше.

Често се спускахме тримата до брега на близката река — защото и Фелиси идваше с нас. Там Анет си събуваше обувките и чорапите и започваше да танцува на пясъка. И най-после, когато се отпускате без дъх на земята, ни разказваше какво смята да направи и как ще стане това.

„Да знаете, че аз ще стана прочута. Да, абсолютно прочута. Ще имам стотици хиляди копринени чорапи от най-тънка коприна. И ще живея в изискан апартамент. Всичките ми любовници ще бъдат млади и красиви, а също и богати. А когато танцувам, цял Париж ще се стича да ме гледа. Всички ще крещат, ще викат, направо ще се дерат и ще подлудяват от моя танц. А през зимата няма да танцувам. Ще отивам на юг, на слънце. Там има вили с портокалови дръвчета. И аз ще имам вила. Ще си лежа на слънцето върху копринени възглавници и ще ям портокали. А теб, Раул, никога няма да те забравя, колкото и прочута, богата и известна да стана. Ще ти помагам и ще те издигна в кариерата ти. А Фелиси ще ми бъде домашна прислужница — не, ръцете ѝ са прекалено несръчни. Я ги виж какви са — големи и груби.“

При тия думи Фелиси се сърдеше. Но Анет продължаваше да я дразни.

„Я каква дамичка ми е тази Фелиси — елегантна, изтънчена. Същинска принцеса в инкогнито — ха-ха.“

„Пък баща ми и майка ми бяха женени, а това е повече, отколкото са твоите“ — изръмжаваше Фелиси злобно.

„Да, ама баща ти е убил майка ти. Много хубаво да си дъщеря на убиец.“

„А пък баща ти е оставил майка ти да изгние“ — отвърщаше Фелиси.

„Ах, да! — Анет се замисляше. Човек трябва да е силен и способен. Само това — силен и способен.“

„Пък аз съм силна като кон“ — хвалеше се Фелиси. Такава си беше наистина. Два пъти по-силна от което и да е момиче в сиропиталището. И никога не боледуваше.

Но беше глупава, разбирате ли, глупава като някое брутално животно. Често съм се чудил защо преследва Анет навсякъде. Сякаш нещо я омайваше. Понякога си мисля, че тя истински ненавиждаше Анет и Анет действително не беше никак внимателна с нея. Присмиваше се на непохватността и глупостта ѝ, подиграваше и се пред другите. Виждал съм Фелиси да побелява от ярост. Понякога си мислех, че ще сплете пръсти около врата на Анет и ще я удуши. Тя не беше толкова остроумна, че да отговаря на закачките на Анет, но с времето се научи да ѝ отвръща нещо, което винаги попадеше в целта. Ставаше дума за нейното здраве и сила. Беше научила (което и аз самият винаги съм знаел), че Анет ѝ завижда за силната физика, и инстинктивно се целеше в слабото място в бронята на своя враг.

Един ден Анет дойде сияеща при мен.

„Раул — каза тя. — Днес ще се посмеем с оная глупачка Фелиси. Ще умрем от смях.“

„Какво си решила да правиш?“

„Ела зад барачката и ще ти кажа.“

Изглежда, Анет беше намерила някаква книга. Не я разбираше напълно и повечето неща наистина си измисляше. Беше някаква посредствена книга за хипнозата.

„Тук казват: някакъв ярък предмет. Месинговата топка на леглото ми, тя се отвъртва. Снощи накарах Фелиси да се взре в нея. — Гледай я, без да мигаш — казах и аз. — Няма да сваляш поглед от нея. — И тогава топката започна да се отвъртва. Раул, изплаших се. Очите ѝ бяха много особени, много особени. — Фелиси, ще правиш винаги, каквото ти казвам — рекох аз. — Ще правя винаги, каквото ми казваш, Анет — отвърна тя. И тогава аз казах: — Утре ще занесеш една лоена свещ в двора и в дванайсет часа ще започнеш да я ядеш. И ако някой те попита, ще му кажеш, че това е най-хубавата питка, която си яла през живота си. О, Раул, помисли си само!“

„Но тя никога няма да направи това“ — възразих аз.

„В книгата се казва така. Не вярвам кой знае колко, но, ох! Раул, ако в книгата е написана цялата истина, ще се позабавляваме чудесно!“

Аз също реших, че идеята ѝ е много забавна. Предупредихме приятелите си и в дванайсет се събрахме на двора. Същата минута Фелиси излезе с парче свещ в ръка. И ще ми повярвате ли, господа, че тя започна най-тържествено да я гризе? Обзе ни същинска истерия! От време на време някое от децата отиваше при нея и ѝ казваше сериозно: „Вкусно ли е това, което ядеш, а, Фелиси?“ А тя отвърщаше: „Ами да, това е най-вкусната galette, която съм яла през живота си.“ А ние прихвахме в смях. Накрая започнахме да се смеем толкова необуздано, че врявата като че ли разбуди Фелиси и тя осъзна какво прави. Запремига озадачено, погледна свещта, после нас. Прокара ръка по челото си. „Но какво правя тука?“ — промълви тя. „Ядеш свещ“ — разкрещяхме се ние. „Аз те накарах. Лично аз те накарах“ — извика Анет, като танцуваше наоколо.

„Значи ти си ме направила за смях? Май си спомням нещо. Ах! Ще те убия!“

Говореше много тихо, но Анет изведнъж се спусна да се скрие зад мен.

„Спаси ме, Раул! Страх ме е от Фелиси. Аз само се пошегувах, Фелиси. Само се пошегувах.“

„Не ми харесват такива шеги — отвърна Фелиси. Разбираш ли? Мразя те. Всички ви мразя.“ Ненадейно тя избухна в плач и побягна. Според мен Анет се изплаши от резултата на своя експеримент и не направи опит да го повтори. Но от този ден нататък влиянието ѝ върху Фелиси сякаш се засили.

Сега ми се струва, че Фелиси винаги я беше мразила, но кой знае защо, не можеше да стои настрана от нея. Като кученце следваше Анет по петите ѝ.

Скоро след това, господа, ми намериха работа и аз се връщах в сиропиталището само по време на някои празници. Желанието на Анет да стане танцьорка не беше взето насериозно, но с напредването на възрастта гласът ѝ ставаше все по-хубав и госпожица Слейтър склони да я даде да се учи за певица.

Никак не беше мързелива тази Анет. Работеше трескаво, без почивка. Налагаше се госпожица Слейтър да сдържа ентусиазма и. Веднъж тя сподели нещо с мен.

„Ти винаги си обичал Анет — каза тя. — Убеди я да не работи толкова много. Напоследък има кашлица, която никак не ми харесва.“

Скоро след това работата ме отведе далеч. Отначало получих едно-две писма от Анет, но после настъпи мълчание. След това заминах за пет години в чужбина.

Когато се върнах в Париж, вниманието ми съвсем случайно бе привлечено от един афиш, в който се правеше реклама на Анет Равел, със снимка на дамата. Разпознах я веднага. Вечерта отидох във въпросния театър. Анет пееше на френски и италиански. На сцената беше прекрасна. След това отидох в съблекалнята ѝ. Незабавно ме прие.

„Раул! — извика тя и протегна напудрените си ръце към мен. — Така се радвам. Къде беше през всичките тия години?“

Понечих да ѝ разкажа, но тя не искаше да ме слуша.

„Както виждаш, почти го постигнах!“

Тя махна възторжено с ръка да покаже стаята, изпълнена с цветя.

„Навярно добрата госпожица Слейтър е много горда от успехите ти.“

„Оная дъртуша ли? Ами. Тя ме готвеше, както си спомняш, за консерваторията. За най-почтено концертно пеене. Но аз съм артистка. Само тук, на сцената на вариетето, мога да се изявявам.“

В този момент влезе красив мъж на средна възраст. По поведението му разбрах, че е покровител на Анет. Той ме изгледа косо и Анет заобяснява.

„Приятел от моето детство. Минава през Париж, вижда снимката ми на един афиш и ето го тук!“

Едва тогава мъжът стана по-любезен и приветлив. В мое присъствие той извади гривна с рубини и диаманти и я постави на китката на Анет. Когато станах да си вървя, тя ми хвърли тържествуващ поглед и ми прошепна.

„Постигнах го, видя ли? Целият свят е в краката ми.“ Но когато излизах от стаята, я чух да кашля — остра суха кашлица. Знаех какво означава тази кашлица. Беше наследство от туберкулозната ѝ майка.

Видях я след две години. Беше намерила убежище при госпожица Слейтър. Кариерата ѝ бе пропаднала. Боледуваше от прогресираща туберкулоза, за която докторите не даваха никакви надежди.

Ах! Никога няма да забравя това, което видях тогава! Лежеше под някакъв навес в градината. По цял ден и цяла нощ я държаха навън. Страните ѝ бяха хлътнали и зачервени, лъскавите ѝ очи горяха от треската и тя кашляше час по час.

Поздрави ме с някакво отчаяние, което ме стресна. „Така се радвам, че те виждам, Раул. Знаеш ли какво говорят — че можело и да не се оправя. Казват го зад гърба ми, но аз го разбрах. А пред мен постоянно ме успокояват и глежат. Но това не е вярно, Раул, не е вярно! Няма да си позволя да умра. Да умра? При тоя прекрасен живот, който се простира пред мен? Зависи само от силата на волята. Всички големи доктори казват така в днешно време. Аз не съм от слабите, дето се предават. Вече се чувствам несравнимо по-добре, несравнимо по-добре, чуваш ли?“

Тя се надигна на лакът, за да се изкаже, после се отпусна назад, повалена от пристъпа на кашлицата, която раздираше изтощеното ѝ тяло.

„Тази кашлица, но нищо ми няма! — задъхано продължи тя. — А кръвоизливите не ме плашат. Ще изненадам докторите. Най-важното е волята. Помни, Раул, аз ще живея.“

Жалко беше, разбирате ли, много жалко.

В този момент се появи Фелиси Бо с поднос в ръце, с чаша горещо мляко. Подаде го на Анет и я загледа, докато тя пиеше, с изражение, което не можех да проумея. В него се таеше някакво самодоволство.

Анет също улови този поглед. Тя хвърли ядосано чашата, която се разби на парчета.

„Виждаш ли я? Винаги ме гледа така. Радва се, че ще умра! Да, направо злорадства! Тя, дето е здрава и силна. Погледни я, нито един ден не е боледувала, ей тази! И за какво ли? За какво ѝ е това огромно туловище? Какво ще прави с него?“

Фелиси се наведе и събра парчетата от чашата.

„Хич не ме интересува какво разправя — отбеляза тя напевно. — Много важно. Аз съм почтено момиче, такава съм. А тя какво? Съвсем скоро ще види огъня в пъкъла. Аз съм християнка и нищо не казвам.“

„Ти ме мразиш — извика Анет. — Винаги си ме мразила! Ах! Но аз мога да те омагьосам въпреки всичко. Мога да те накарам да правиш

това, което искам. Ето виж, ако поискам, ще паднеш на колене на тревата пред мен.“

„Ти си ненормална“ — каза обезпокоена Фелиси.

„Ами да, ще го направиш. Ще го направиш. За да ми доставиш удоволствие. На колене. Аз искам да го сториш, аз, Анет. На колене, Фелиси.“

Дали заради умолителната нотка в гласа или поради някакъв по-дълбок мотив, Фелиси се подчини. Отпусна се бавно на колене, с широко разперени ръце, лицето ѝ бе безизразно и тъпо.

Анет отметна глава назад и се разсмя — все по-силно и по-силно.

„Погледни я само, с това глуповато лице! Колко е смешна. Сега можеш да станеш, Фелиси, благодаря ти! Няма какво да ми се мръщиш. Аз съм твоята господарка. И трябва да правиш каквото ти кажа.“

Тя се излегна изтощена на възглавниците. Фелиси вдигна подноса и бавно си тръгна. По едно време ни погледна през рамо и затаената омраза в очите ѝ ме смути.

Не съм бил там, когато Анет е починала. Но, както изглежда, е било ужасно. Беше се вкопчила в живота. Борила се срещу смъртта като безумна. И през цялото време задъхано повтаряла: „Няма да умра чувате ли ме? Няма да умра. Ще живея ще живея.“

Всичко това ми разказа госпожица Слейтър, когато я посетих след шест месеца.

„Клетият ми Раул — обърна се тя мило към мен. Ти я обичаше, нали?“

„Винаги, винаги. Но с какво можех да ѝ помогна? Да не говорим за това. Тя е мъртва толкова блестяща, така кипяща от живот.“

Госпожица Слейтър беше състрадателна жена. Заговори за други неща. Много се тревожела за Фелиси, така ми каза. Момичето получило някаква особена нервна криза и оттогава се държало много странно.

„И знаеш ли какво — каза ми госпожица Слейтър нерешително. — Учи се да свири на пиано.“

За пръв път го чувах и останах много изненадан. Фелиси — да се учи да свири на пиано! Можех да се закълна, че момичето не може да различава дори нотите.

„Казват, че имала талант — продължи госпожица Слейтър. — Не мога да го разбера. Винаги съм я поставяла ниско, защото сам разбираш, Раул, тя беше едно простовато момиче.“

Аз кимнах.

„Понякога е много особена в поведението си направо не знам какво да мисля.“

Няколко минути след този разговор влязох в читалнята. Фелиси свиреше на пиано. Свиреше мелодията, която бях чувал Анет да пее в Париж. Разбирате ли, господа, това направо ме разтърси. Когато ме чу, тя изведнъж спря и се обърна към мен, очите ѝ — пълни с подигравка, разсъдливи. За миг си помислих. Няма да ви казвам какво си помислих.

„Я виж ти! — каза тя. — Значи това сте вие мосю Раул!“

Не мога да ви опиша по какъв начин го каза. За Анет аз никога не бях преставал да съм Раул. Но за Фелиси, тъй като се бяхме срещнали вече като възрастни, бях останал винаги мосю Раул. Но сега го каза съвсем различно — това мосю беше като че ли по-натъртено и изглеждаше някак закачливо.

„А, Фелиси — заекнах аз. — Днес изглеждаш съвсем различна.“

„Така ли? — попита тя замислено. — Странно. Но не бъди толкова официален, Раул — аз решително ще те наричам Раул, — нима не сме играли заедно като деца? Животът е, за да се смеем. Да поговорим за бедничката Анет, която е вече мъртва и в гроба. Чудя се дали не е сега в пъкъла, а?“

И тя си затананика някаква песничка — малко фалшиво, но думите приковаха вниманието ми.

„Фелиси! — извиках аз — Ти знаеш италиански?“

„А защо не, Раул? Може би не съм толкова глупава, колкото се преструвах.“ — Тя се изсмя на смущението ми.

„Не те разбирам“ — започнах аз.

„Ще ти кажа. Аз съм много изкусна артистка, макар и никой да не го подозира. Мога да играя различни роли — и то добре.“

Тя отново се разсмя и преди да успее да я спра, избяга от стаята.

На тръгване отново я видях. Беше заспала в едно кресло. Хъркаше силно. Останах да я погледам удивен, но не отвратен. Внезапно тя се стресна и се събуди. Очите ѝ, празни и безжизнени,

срещнаха моите. „Мосю Раул“ — промълви машинално тя. „Да, Фелиси, аз си тръгвам. Ще ми посвириш ли, преди да си ида?“

„Аз? Да свиря? Вие ми се подигравате, мосю Раул.“

„Не си ли спомняш, че ми посвири тази сутрин?“

Тя разтърси глава.

„Аз да свиря? Та може ли едно клето момиче като мен да свири?“

За момент замълча, сякаш да размисли, после ми кимна да приближа.

„Мосю Раул, в тази къща стават странни неща! Непрекъснато местят стрелките на часовниците. Да, да, зная какво говоря. И всичко прави тя.“

„Коя?“ — попитах изненадан аз.

„Анет. Оная, порочната. Когато беше жива, винаги ме тормозеше. Сега, когато е мъртва, пак идва от мъртвите да ме тормози.“

Вперих поглед във Фелиси. Забелязах, че беше изпаднала в някакъв неописуем ужас, очите ѝ щяха да изхвъркнат от орбитите.

„Лоша е, да. Лоша е, казвам ви. Може да ви вземе залька от устата, дрехите от гърба, душата от тялото ви да измъкне.“

Ненадейно тя се вкопчи в мен.

„Страхувам се, казвам ви страхувам се. Чувам гласа ѝ — не в ушите си не, не в ушите си. Тук, в главата. — И тя се чукна по челото. — Тя ще ме прогони ще ме прогони напълно и после, какво ще правя аз после, какво ще стане с мен?“

Гласът ѝ се извиси почти до писък. В очите ѝ гореше погледът на див звяр, притиснат до стената.

После изведнъж се усмихна, приятно се усмихна, изпълнена с лукавство, нещо, което ме накара да потръпна.

„Ако се стигне дотам, мосю Раул, аз съм много силна в ръцете, много съм силна в ръцете.“

Никога не бях обръщал внимание специално на ръцете ѝ. Сега ги погледнах и изтръпнах пряко волята си. Четвъртити груби пръсти и, както самата Фелиси беше казала, страшно силни. Не мога да ви опиша отвращението, което ме обзе. С ръце като тези баща ѝ трябва да беше убил нейната майка.

Тогава видях за последен път Фелиси Бо. Непосредствено след това заминах в чужбина — в Южна Африка. Върнах се оттам две години след смъртта ѝ. Бях чел нещо във вестниците за нейния живот

и внезапна смърт. А тази вечер чух по-пълни подробности — от вас, господа! Фелиси 3 и Фелиси 4 — чудя се. Беше наистина добра актриса, знаете ли?

Неочаквано влакът намали ход. Човекът в ъгъла се изправи и закопча балтона си.

— И каква е вашата теория? — попита адвокатът, като се наведе напред.

— Не мога да повярвам — започна каноникът Парфит и спря.

Докторът не каза нищо. Той се взираше неотклонно в Раул Льопардо.

— „Дрехите от гърба ви, душата от тялото ви“ повтори тихичко французинът и стана. — Казвам ви, господа: историята на Фелиси Бо е историята на Анет Равел. Вие не сте я познавали, господа. Аз я познавах. Тя много обичаше живота.

С ръка на вратата, готов да изскочи навън, ненадейно той се обърна и като се наведе, потупа по гърдите каноника Парфит.

— Господин докторът там току-що каза, че всичко това — ръката му удари каноника по корема и каноникът се сви — е само смяна на битието. Кажете ми, ако заварите крадец в къщата си, какво ще направите? Ще го застреляте, нали?

— Не — извика каноникът. — Наистина не тоест не в тази страна.

Но последните думи той отправи към празното пространство. Вратата на купето се затръшна.

Духовникът, адвокатът и докторът бяха сами. Четвъртият ъгъл беше празен.

СВЕТИЛНИКЪТ

Без съмнение къщата беше стара. Целият площад беше стар и навъсен, на онази достолепна възраст, често забелязвана при катедралните градове. Но къщата на номер 18 правеше впечатление на по-възрастна сред възрастни: в нея имаше някаква неподправена патриаршеска тържественост, тя се издигаше най-сива сред сивите, най-надменна сред надменните, най-смразяваща сред смразяващите. Неприветлива, заплашителна и с белега на някаква особена печал, характерна за всички къщи, в които отдавна не е имало обитатели, тя се открояваше сред останалите жилища.

Във всеки друг град най-спокойно биха ѝ поставили табела „Обитавана от духове“, но Уейминстър бе обърнал гръб на духовете и едва ли ги считаше за достойни за уважение, освен, ако не бяха във владение на някоя „графска фамилия“. Поради това за номер 19 никога не се правеше дори намек, че се обитава от духове; но въпреки това тя си оставаше, година след година, с табела „Дава се под наем или се продава“.

Госпожа Ланкастър погледна одобрително къщата, когато приближиха заедно с приказливия агент от службата по недвижими имоти; той беше в необикновено ведро настроение при мисълта, че номер 19 ще се махне от тефтерите му. Служителят пъкна ключа във вратата, без да спира хвалебствения си коментар.

— Откога е празна къщата? — заинтересува се госпожа Ланкастър, поставяйки доста безцеремонно край на неговия поток от словоизлияния.

Господин Радиш (от „Радиш и Фоплоу“) леко се смути.

— Тъ от известно време — отбеляза той угоднически.

— Така си и знаех — сухо отвърна госпожа Ланкастър.

В зле осветения хол вееше хлад. Жена с по-богато въображение би потреперила, но тази жена се случи изумително практична. Беше висока, с буйна тъмна коса, тук-там прошарена в сиво, и със студени сини очи.

Тя преброди къщата от тавана до мазето, като от време на време задаваше уместни въпроси. След като огледът свърши, тя се върна в една от предните стаи, от които се виждаше площадът, и застана пред агента с решителен вид.

— Какво й има на тази къща?

Господин Радиш не очакваше такъв въпрос.

— Една немебелирана къща несъмнено изглежда малко мрачна — мекушаво отблъсна атаката той.

— Глупости — каза госпожа Ланкастър. — Наемът е смешно нисък за такава къща — направо номинален. Сигурно има някаква причина. Предполагам, че къщата се обитава от духове?

Господин Радиш нервно се сепна, но не каза нищо. Госпожа Ланкастър го изгледа зорко. След малко отново заговори.

— Всичко това са глупости, естествено, аз не вярвам в духове и подобни неща и лично за мен това не е пречка да купя къщата, но прислугата обикновено е суеверна и лесно се плаши. Би било любезно от ваша страна да ми съобщите какво точно, какво именно обитава този дом?

— Аз тъ наистина не зная — започна да заеква агентът.

— Сигурна съм, че трябва да знаете — каза тихо дамата. — Не мога да взема къщата, без да съм известена. Какво е то? Убийство?

— О! Не — извика господин Радиш, шокиран от идеята за нещо тъй чуждо на почтеността на този площад. Само едно дете.

— Дете?

— Да.

— Не познавам точно историята — продължи той неохотно. — Съществуват, разбира се, различни версии, но съм чувал, че преди трийсетина години някакъв човек, на име Уилямс, наел номер 19. За него не се знаело нищо: нямал прислуга, нямал приятели, рядко излизал денем. Имал едно дете, момченце. Поживял тук около два месеца, но заминал за Лондон и щом кракът му стъпил в столицата, бил разпознат като човек, търсен от полицията по някакво обвинение — какво точно, не зная. Трябва обаче да е било доста сериозно, защото, вместо да се предаде, той се застрелял. Междувременно детето продължило да живее тук — съвсем само в къщата. Храна имало за не много дълго и то зачакало ден подир ден да се върне бащата. За беда, на детето било внушено никога и при никакви обстоятелства да не

излиза от къщата или да разговаря с други хора. Било слабичко, болнаво малко създание и през ум не му минавало да се възпротиви на тази заповед. Съседите не знаели, че бащата го няма, и нощем често чували детето безутешно да плаче в страшната самота на празната къща.

Господин Радиш замълча.

— И тъй така детето умряло от глад — приключи той с глас, с който спокойно би могъл да съобщи, че току-що е започнало да вали.

— Значи се предполага, че духът на детето броди из къщата? — попита госпожа Ланкастър.

— Нищо особено наистина — побърза да я увери господин Радиш. — Досега нищо не е било забелязвано, не е забелязвано, само дето хората разправят, смешно е, разбира се, но знаете ли, те действително разправят, че са чували детето да плаче.

Госпожа Ланкастър пристъпи към входната врата.

— Къщата много ми харесва — каза тя. — За тази цена не бих могла да получа нищо по-добро. Ще размисля и ще ви се обадя.

— Изглежда много приятно, нали, тате?

Госпожа Ланкастър оглеждаше новата си собственост с подчертано одобрение. Шарени килимчета, добре излъскани мебели и множество джунджурийки бяха преобразили напълно мрачния вид на номер 19.

Тя разговаряше със слабоват прегърбен старец с хлътнали рамене и изпито загадъчно лице. Господин Уинбърн не приличаше на дъщеря си; всъщност човек не би могъл да си представи по-голям контраст от този между нейната решителна практичност и неговата замечтана разсеяност.

— Да — отвърна той с усмивка, — никой не би могъл и да сънува, че в къщата има духове.

— Тате, не говори глупости! При това още от първия ден.

Господин Уинбърн се усмихна.

— Много добре, скъпа, значи се разбираме да няма такива неща като духове.

— И моля те — продължи госпожа Ланкастър, — да не си изрекъл и думичка пред Джоф. Без друго има богато въображение.

Джоф беше момченцето на госпожа Ланкастър. Семейството се състоеше от господин Уинбърн, овдовялата му дъщеря и Джофри.

По прозорците бе започнал да потропва дъждът туп-туп, туп-туп.

— Чуй — каза господин Уинбърн. — Не ти ли прилича на нечии малки стъпки?

— Прилича ми на дъжд — каза госпожа Ланкастър с усмивка.

— Но това, е стъпка — извика баща ѝ и се наведе напред, за да чуе по-добре.

Госпожа Ланкастър се разсмя.

Господин Уинбърн също трябваше да се засмее. Пиеха чай в хола и той беше седнал с гръб към стълбата. В един момент се обърна, за да погледне нагам.

Малкият Джофри слизаше бавно и предпазливо, със страхопочитанието, което малките деца изпитват към непознатите къщи. Стълбата беше от излъскан дъб, без пътека. Той прекоси стаята и застана до майка си. Господин Уинбърн се стресна. Докато детето прекосяваше хола, той ясно дочу по стълбата друг чифт стъпки, сякаш някой вървеше след Джофри. Провлечени стъпки и кой знае защо, мъчителни. После сви недоверчиво рамене. „Сигурно е от дъжда“ — помисли си.

— Виждам пандишпанени сладки — отбеляза Джоф с прелестно безучастния вид на човек, който съобщава интересен факт.

Майка му побърза да се съобрази с намека.

— Е, синчето ми, харесва ли ти новият ни дом? — попита тя.

— Много — отговори Джофри с щедро напълнената си уста. — Страшно, страшно много. — След това последно свое твърдение, което очевидно изразяваше най-дълбоко удовлетворение, той потъна в мълчание, загрижен единствено как за възможно най-кратко време да отмъкне пандишпанените сладки от полезрението на присъстващите.

След като преглътна и последната хапка, той се впусна да разправа.

— О! Мами, тук има и таван, Джейн ми каза. Мога ли веднага да отида да го изследвам? Сигурно има и тайна врата. Джейн казва, че няма, ама аз си мисля, че има, и, освен това, сигурно има и водосточни тръби (с лице, озарено от възторг), и аз ще мога да си играя по тях, и — о, мога ли да отида да видя парния котел? Той завъртя последната дума с такова явно удоволствие, че дядо му се засрами, като помисли

как с това несравнимо детско възхищение въображението му само допълни картината на горещата вода, която въобще не беше гореща, и последвалите от това тлъсти и многобройни сметки за водопроводчика.

— Утре ще разглеждаме таваните, миличък — каза госпожа Ланкастър. — Я да си донесеш сега мозайката и да построиш една хубава къща или някаква машина.

— Не искам да строя къща.

— Къща.

— Нито къща, нито кмашина, нито книщо.

— Тогава парен котел — предложи дядото.

Джофри засия.

— С тръби?

— Да, с много тръби.

Джофри хукна радостно да си донесе мозайката.

Дъждът не спираше да вали. Господин Уинбърн се заслуша. Да, сигурно е чул дъжда — но наистина звучеше като стъпки.

Същата нощ той сънува странен сън.

Сънува, че върви през някакъв град, струваше му се голям град. Но това беше детски град: в него нямаше възрастни, само деца, цели тълпи. В съня му те се тълпяха около чужденеца и викаха: „Доведе ли го?“ Той сякаш разбра какво искат да кажат и тъжно поклати глава. Като видяха това, децата се обърнаха и жално се разридаха.

Градът и децата избледняха и той се събуди: намираше се в леглото си, но риданията още звучаха в ушите му. Макар и съвсем буден, той ги чуваше съвсем ясно; и тогава си спомни, че Джофри спи на долния етаж, а тези звуци на детска скръб се носеха отгоре. Седна и запали клечка кибрит. Риданията изчезнаха в същия миг.

Господин Уинбърн не сподели с дъщеря си нито своя сън, нито последвалата го случка. Това не беше в никакъв случай игра на въображението му, убеден беше; и наистина, наскоро след това той отново ги чу, вече през деня. Вятърът виеше в комина, но това си беше отделен звук — ясен, безпогрешен: жални, кратки, сърцераздирателни ридания.

Откри също, че не само той ги чува. Без да иска, дочу, когато домашната прислужница споделяше с камериерката от спалните помещения, че „оная дойка никак не се церемони с младия господар Джофри, чух го, като раздираше сърцето си от плач тая сутрин“. На

закуска и на обяд Джофри се появи, сияещ от здраве и щастие; и тогава господин Уинбърн разбра, че беше плакал не Джоф, а някакво друго дете, чиито провлечени стъпки го бяха стряскали неведнъж.

Единствено госпожа Ланкастър не чуваше нищо. Слухът ѝ вероятно не беше навикнал да улавя звуците от другия свят.

Въпреки това един ден тя също остана поразена.

— Мами — заоплаква се Джоф. — Защо не ме пуснеш да си играя с онова момченце?

Госпожа Ланкастър вдигна очи от писалището и се усмихна.

— Кое момченце, миличък?

— Не зная името му. Беше на тавана, седеше на пода и плачеше, но като ме видя, избяга. Сигурно се срамува (с леко презрение), защото още не е пораснал, а после, като отидох в детската стая, го видях да стои на вратата и да гледа как си строя мозайката; изглеждаше ми толкова самотен като че ли искаше да си поиграе с мен. А пък аз казах: „Ела да построиш една кмашина“, а той не каза нищо, само погледна като че ли виждаше цяла купчина шоколади, а неговата мама му е казала да не ги пипа — Джоф въздъхна, очевидно си спомняше със съжаление какво му се беше случило. — Но когато попитах Джейн кое е това момче и ѝ казах, че искам да си играя с него, тя ми каза, че нямало никакво момче в къщата и да не говоря глупости. Никак не я обичам тая Джейн.

Госпожа Ланкастър стана.

— Джейн е казала истината. Тук няма никакво момченце.

— Но аз го видях. О, мами, пусни ме да си играя с него, толкова самотен изглеждаше и толкова нещастен. Искам да направя нещо, за да се зарадва.

Госпожа Ланкастър понечи отново да каже нещо, но баща ѝ поклати глава.

— Джоф — каза внимателно той, — това клето момче наистина е самотно и ти сигурно ще можеш да направиш нещо, за да го утешиш, но трябва сам да измислиш как — все едно решаваш гатанки, разбираш ли?

— Защото вече съм пораснал, затова ли да измисля всичко сам?

— Да, защото вече си пораснал.

Когато момчето излезе от стаята, госпожа Ланкастър се обърна нетърпеливо към баща си.

— Тате, това е абсурд. Как можа да позволиш на детето да повярва на нелепите приказки на прислугата!

— Никой от прислугата не е казал на детето нищо — отвърна кротко старецът. — Той е видял онова, което и аз чух и което и аз навярно щях да видя, ако бях на неговата възраст.

— Но това са глупости! Защо аз не виждам и не чувам нищо?

Господин Уинбърн се усмихна с причудлива, уморена усмивка, но не отговори нищо.

— Защо? — повтори дъщеря му. — И защо му каза, че може да помогне на онова нещо? Та това е невъзможно!

Старецът я погледна замислено.

— А защо не? — каза той. — Спомняш ли си тия думи:

*„Какъв светилник има днес Съдбата,
за да насочва малките деца в тъмата?
Обадиха се небесата:
«Невиждащото състрадание.»“*

Джофри притежава именно това: невиждащо състрадание. Всичките деца го притежават. Когато обаче пораснем, го загубваме, дори нарочно се отърсваме от него. Понякога, когато остареем, при нас се връща слаб проблясък, ала най-силно светилникът грее в детството ни. Затова си мисля, че Джофри може да помогне.

— Не разбирам — промълви тихо госпожа Ланкастър.

— Нито пък аз. Онова онова дете е в беда и иска да бъде пуснато на свобода. Но как? Аз не зная, но ужасно е, като си помислиш едно дете да ридае така сърцераздирателно.

Месец след този разговор Джофри се разболя тежко. Източните ветрове бяха твърде сурови, а той беше болнав. Докторът поклати глава и каза, че случаят е тежък. Пред господин Уинбърн той сподели повече и призна, че състоянието на детето е почти безнадеждно.

— Това дете никога няма да порасте, при никакви обстоятелства — добави той. — От доста отдавна има сериозно възпаление на белите дробове.

Веднъж, когато госпожа Ланкастър бдеше до леглото на Джоф, тя доби ясна представа за онова другото дете. Отначало риданията почти

се сливаха с вятъра, но постепенно ставаха все по-отчетливи, не можеха да се сбъркат. Накрая, в миговете на пълна тишина, тя ги чу: детски ридания — глухи, безутешни, раздиращи сърцето.

Джоф ставаше все по-зле и губейки съзнание, не преставаше да говори за „момченцето“.

— Искам да му помогна да излезе, искам! — викаше той.

След тези бълнувания настъпваха моменти на дълбок непробуден сън. Джофри лежеше неподвижен, почти не дишаше, потънал в забрава. Единственото, което можеше да се направи, бе да се чака и да се наглежда. И тогава настъпи една тиха нощ, ясна и спокойна, без никакъв полъх на вятъра.

Внезапно детето се размърда. Очите му се разтвориха. То погледна покрай майка си към отворената врата. Опита се да проговори и тя се наведе да улови едва промълвените думи.

— Добре де, идвам — прошепна той, после отново потъна нанякъде.

Изведнъж майката бе обзета от ужас и се втурна към баща си. Някъде покрай тях се смееше другото дете. Весело, доволно, тържествуващо, сребристият му смях проехтя в стаята.

— Страх ме е, страх ме е — изстена тя.

Той я прегърна, за да я утеши. Внезапен порив на вятъра стресна и двамата, но профуча край тях и всичко отново застина както преди.

Смехът беше секнал и към тях запълзя слаб звук, толкова тих, че едвам се чуваше, но постепенно се засили и те успяха да го различат. Стъпки леки стъпки, които бързо отминаваха.

Туп-туп, туп-туп, тичаха те — добре познатите, припрени крачета. Да сигурно, а сега други стъпки ненадейно се смесиха с първите, малко по-бързи и по-леки.

Те затопуркаха почти на един дъх към вратата.

Надолу, надолу, надолу, покрай вратата, покрай тях, туп-туп, туп-туп, и невидимите крачета на дечицата заедно излязоха.

Госпожа Ланкастър вдигна обезумяла поглед.

— Но те са двама! Двама!

Посивяла от внезапна уплаха, тя се извърна към детското креватче в ъгъла, но баща ѝ я възпря спокойно и посочи на другата страна.

— Там — каза простичко той.

Туп-туп, туп-туп — все по-загълхващо и по-загълхващо.
И после — тишина.

РАДИО

— Преди всичко избягвайте тревоги и вълнения — каза д-р Мейнъл с присъщия на лекарите успокояващ тон.

Госпожа Хартър, както често се случва с хора, свикнали да слушат тези утешителни, но без особено значение думи, го погледна по-скоро с недоверие, отколкото с облекчение.

— Известна сърдечна слабост — продължи докторът непринудено, — но нищо опасно. Уверявам ви. Въпреки това — добави той — ще бъде по-добре да ви инсталират асансьор. Е? Какво ще кажете?

Госпожа Хартър го погледна обезпокоена.

Д-р Мейнъл, напротив, изглеждаше доволен от себе си. Причината да предпочита богатите пациенти пред бедните се състоеше в това, че така, с помощта на въображението си, можеше да препоръчва най-различни средства за техните страдания.

— Да, асансьор — заяви д-р Мейнъл, като се опитваше да измисли нещо още по-смайващо и безрезултатно. — Така ще избегнем всяко прекалено усилие. Ежедневни разходки при хубаво време, но да се избягват стръмните места. И най-важното — добави въодушевено той, — най-разнообразни умствени развлечения. Не мислете за здравето си.

С племенника на старата дама, Чарлз Риджуей, докторът бе малко по-изчерпателен.

— Не искам да ме разбирате погрешно — каза той. Вашата леля може да живее още дълго и навярно ще живее. Но само една силна тревога или малко по-голямо усилие биха попречили на това. — Той щракна с пръсти. — Тя трябва да води извънредно спокоен живот. Никакво напрегане. Никаква преумора. И, разбира се, не бива да й позволявате да размишлява. Трябва да й се осигурят забавления и разнообразни занимания.

— Разнообразни занимания — замислено каза Чарлз Риджуей.

Чарлз беше сериозен младеж, който вярваше, че може да изяви собствените си наклонности винаги, когато имаше възможност за това.

Същата вечер той предложи да се инсталира радиоапарат.

Госпожа Хартър, сериозно разтревожена от идеята за асансьора, се смути и отказа. Чарлз прояви красноречие и убедителност.

— Не мога да кажа, че ми допадат тези новоизмислени придобивки — натъжено продума госпожа Хартър. — Вълните, разбираш ли, електрическите вълни. Могат да ми навредят.

С тон на превъзходство, но съвсем внимателно Чарлз ѝ обясни, че тя напразно се тревожи.

Госпожа Хартър, чиито познания по въпроса бяха съвсем повърхностни, но която държеше на собственото си мнение, не се остави да бъде убедена.

— Това електричество — плахо мърмореше тя. — Можеш да казваш каквото искаш, но на някои хора електрическият ток действа наистина зле. Аз например винаги имам ужасно главоболие преди буря. Зная си аз.

И поклати авторитетно глава.

Чарлз беше търпелив младеж. И много упорит.

— Скъпа моя лельо Мери — каза той, — нека да ти обясня някои неща.

Беше донякъде специалист по въпроса. И сега изнесе почти цяла лекция; утъпквайки пътя към целта си, той разказваше за разни видове радиолампи, за високи и ниски честоти, за усилватели и кондензатори.

Госпожа Хартър, потънала в море от неразбираеми думи, се предаде.

— Разбира се, Чарлз — промълви тя, — ако ти действително мислиш.

— Скъпа лельо Мери — продължи той ентузиазирано, — ти имаш нужда точно от такова нещо. Радиото няма да ти позволява да скучаеш.

Асансьорът, препоръчан от д-р Мейнъл, бе инсталиран наскоро след това и разстрои почти до смърт госпожа Хартър, защото и тя като мнозина възрастни жени имаше някаква вкоренена неприязън към непознати мъже в къщата си. Подозираше ги всички до един в непочтени намерения спрямо старите сребърни сервизи.

След асансьора пристигна и радиото. Оставиха госпожа Хартър да разгледа противния ѝ предмет: голяма, тромава на вид кутия с копчета отпред.

Чарлз изразходва целия си ентузиазъм, за да я помири с апарата.

Младежът бе в своето амплоа: въртеше копчетата и през всичкото време сладкодумно нареждаше.

Госпожа Хартър седеше търпелива и почтителна в дълбокото кресло, твърдо убедена, че тези неотдавна изобретени нововъведения си бяха абсолютни безсмислици.

— Чуваш ли, лельо Мери, това е Берлин, изумително, нали? Чуваш ли говорителя?

— Освен бръмчене и тракане не чувам нищо друго — каза госпожа Хартър.

Чарлз продължи да върти копчетата.

— Брюксел — събщи той въодушевено.

— Наистина? — запита госпожа Хартър с едва забележим интерес.

Чарлз отново завъртя копчетата и в стаята проехтя неземеен вой.

— А сега навярно сме в някой кучкарник — заяви госпожа Хартър, на която не липсваше известно чувство за хумор въпреки възрастта.

— Ха-ха-ха! — разсмя се Чарлз. — Ще си имаш весела компания, а, лельо Мери? Ще бъде чудесно!

Госпожа Хартър не можа да сдържи усмивката си. Беше много привързана към Чарлз. Няколко години при нея бе живяла една нейна племенница, Мириам Хартър. Възнамеряваше да направи Мириам своя наследница, но момичето не оправда надеждите ѝ. Проявяваше нетърпение и явна досада в компанията на своята леля. Много рядко оставаше вкъщи и както се изразяваше госпожа Хартър, беше едно празноскитащо момиче. Накрая увисна на врата на някакъв младеж, за когото леля и бе показала пълното си неодобрение. Мириам бе отпратена обратно при майка си, придружена от кратко, но ясно писмо, сякаш беше стока. Омъжи се за въпросния младеж и всяка Коледа госпожа Хартър ѝ изпращаше несесер или някое украшение за маса.

Разбрала, че роднинските момичета не я задоволяват, госпожа Хартър насочи вниманието си към момчетата. Изборът на Чарлз се оказа от самото начало успешен. Винаги приятен събеседник на своята

леля, той слушаше с подчертан интерес спомените от нейната първа младост. В това отношение беше пълен контраст на Мириам, която искрено се отегчаваше и не го прикриваше. Чарлз никога не се отегчаваше, беше винаги весел и жизнерадостен и често споменаваше на леля си, че тя е една наистина прекрасна и забавна стара дама.

Напълно доволна от новото си откритие, госпожа Хартър писа на своя адвокат и в писмото пожела да бъде изготвено ново завещание. Скоро то ѝ бе изпратено; тя охотно го одобри и подписа.

А сега във връзка с радиото Чарлз завоюва нови победи.

Отначало враждебна, госпожа Хартър скоро се примири, а накрая остана направо възхитена. Много по-доволна беше, когато Чарлз излизаше с приятели. Лошото при Чарлз беше, че просто не оставяше радиото на мира. А госпожа Хартър се наместваше удобно в креслото и слушаше или симфоничен концерт, или лекция за Лукреция Борджия, за живота на Понд, съвършено щастлива и в мир и съгласие с целия свят. Друго бе с Чарлз. Хармонията се нарушаваше от нестройни шумове, докато той въодушевено се опитваше да хване някоя чужда станция. Но вечерите, когато Чарлз отсъстваше, госпожа Хартър наистина много се радваше на радиото. Тя завърташе двете копчета, сядаше в дълбокото кресло и доволна слушаше вечерната програма.

Три месеца след инсталирането на радиото се случи първото злокобно произшествие. Чарлз беше отишъл да играе бридж.

Същата вечер по радиото предаваха концерт от балади. Популярна певица изпълняваше „Ани Лори“, когато точно по средата на песента стана нещо неочаквано. Внезапно музиката спря, чу се лек съскащ шум, някакво тракане, а след това всичко затихна. Настъпи мъртва тишина, а после до слуха ѝ стигна едва доловимо ниско бръмчене.

Кой знае защо, госпожа Хартър реши, че апаратът предава от много далеч, а после по него заговори ясен и отривист глас — мъжки глас с лек ирландски акцент.

— *Мери, чуваш ли ме? Говори Патрик. Скоро ще дойда да те взема. Ще бъдеш готова, нали, Мери?*

Почти веднага след това звуците на „Ани Лори“ отново изпълниха стаята.

Госпожа Хартър застана нащрек, с ръце стиснали здраво страничните облегалки на стола. Сънувала ли беше? Патрик! Гласът на

Патрик! Гласът на Патрик ѝ говореше в тази стая. Не, трябва да е било сън, навярно халюцинация. Сигурно бе задрямала за минута-две. Странен сън — гласът на мъжа и да се обръща към нея по ефира. Поизплаши се. Какви бяха думите му?

„Скоро ще дойда да те взема, Мери. Ще бъдеш готова, нали?“

Беше ли това предчувствие и можеше ли да бъде? Сърдечната слабост. Сърцето. Ясно, годинките се трупаха.

— Предупреждение, това е — каза си госпожа Хартър, надигна се бавно и мъчително от стола и добави многозначително: — А колко пари похарчихме за този асансьор.

Тя не спомена на никого за този случай, но следващите два-три дена остана замислена и леко угрижена.

А след това случаят се повтори. Отново бе сама в стаята. Радиото предаваше оркестрови пиеси и изведнъж замря също тъй внезапно, както преди. Отново последва тишина, обзе я чувството за далечно разстояние и накрая прозвуча гласът на Патрик, не какъвто го помнеше като жив, а някак изтънял, далечен и особено неземеен.

— *Говори Патрик. Мери, ще дойда да те взема много скоро.*

Появи се тракане, съскащ шум и отново зазвучаха оркестровите пиеси.

Госпожа Хартър погледна часовника. Не, този път не спеше. Будна и в пълно съзнание тя бе чула гласа на Патрик. Не беше халюцинация, сигурна беше. Объркана, тя се опита да си припомни всичко, което Чарлз ѝ бе обяснил за теорията на вълните по ефира.

Възможно ли бе наистина Патрик да ѝ заговори? И неговият глас да долети по въздуха? Имаше някакво прекъсване в дължината на вълните или нещо подобно. Спомни си, че Чарлз бе разказвал за „въздушен луфт в скалата“. Навярно прекъснатите вълни бяха обяснение за всички така наречени психологически явления? Не, в тази идея нямаше нищо неестествено. Говорил ѝ беше Патрик. И за да я подготви за близкото бъдеще, си бе послужил със съвременната техника.

Госпожа Хартър позвъни на прислужницата си Елизабет.

Елизабет беше висока суха жена на около шейсет години. Под привидната ѝ студенина се криеше неподправено чувство на привързаност и любов към господарката ѝ.

— Елизабет — обърна се госпожа Хартър към преданата си помощница, когато тя се появи, — спомняш ли си какво ти бях казала? Най-горното ляво чекмедже на писалището. Заключено е с дългия ключ с бял етикет. Готово ли е всичко?

— За какво, госпожо?

— За моето погребение — пресипнало отвърна госпожа Хартър. — Знаеш прекрасно за какво говоря, Елизабет. Самата ти ми помогна да подредя тези неща там.

Лицето на Елизабет странно промени израза си.

— О, госпожо — проплака тя, — не се занимавайте с тези неща. Точно си мислех, че напоследък изглеждате много по-добре.

— Рано или късно всички ще си отидем по реда — каза госпожа Хартър деловито. — Аз вече прехвърлих седемдесетте, Елизабет. Хайде, хайде, не бъди глупава. Ако наистина ти се плаче, върви и плачи другаде.

Елизабет се оттегли, подсмърчайки.

Госпожа Хартър я отпрати с признателен поглед.

— Стара неразумна глупачка, но предана — каза си тя, — много предана. Колко ли ѝ бях оставила — сто лири или само петдесет? Сигурно сто. Толкова отдавна е при мен.

Този въпрос безпокоеше старата дама и на другия ден тя седна и написа писмо до адвоката си, в което го молеше да ѝ изпрати завещанието, за да провери нещо в него. Същия ден по обяд Чарлз каза нещо, което я порази.

— А, да не забравя, лельо Мери — започна той. — Кой е онзи смешен стар чичко горе в стаята за гости? Имам предвид портрета над камината. Старото конте с кожен шлем и бакенбарди?

Госпожа Хартър го изгледа строго.

— Това е чичо ти Патрик като млад — каза тя.

— О, прощавай, лельо Мери, много съжалявам. Не исках да те наскърбя.

Госпожа Хартър прие извинението, свеждайки достойно глава.

Чарлз продължи с доста несигурен тон:

— Чудех се само. Знаеш ли — той спря нерешително и госпожа Хартър рязко попита:

— Е? Какво щеше да кажеш?

— А нищо — бързо измърмори Чарлз. — Впрочем — нищо, което да има някакъв смисъл за теб.

За момент старата дама остана безмълвна, но същия ден покъсно, когато бяха сами, тя отново подхвана обедната тема.

— Бих искала да ми кажеш, Чарлз, какво те накара да ме попиташ за онзи портрет на чичо ти.

Чарлз изглеждаше смутен.

— Казах ти, лельо Мери. — Нищо повече освен глупавото ми въображение, но това е напълно абсурдно.

— Чарлз — заяви госпожа Хартър с деспотичния си глас. — Настоявам да ми кажеш.

— Добре, скъпа лельо, щом искаш. Стори ми се, че миналата нощ го видях — искам да кажа, мъжа от портрета — да наднича от крайния прозорец на горния етаж точно когато си идвах по пътеката. Вероятно е било някакво отражение от прозорците. Чудех се кой ли може да бъде: лицето имаше вид на човек от ранния викториански период, ако разбираш какво искам да кажа. После Елизабет каза, че в къщата няма нито гости, нито други посетители, а след това, когато се качих до стаята за гости, видях портрета над камината. Моят човек оживял. Лесно си обясних случая: подсъзнанието или кой знае какво. Навярно няколко дена преди това несъзнателно съм видял портрета и после просто съм си въобразил, че виждам лицето на прозореца.

— Крайния прозорец, казваш? — живо запита госпожа Хартър.

— Да, защо?

— Така — отвърна госпожа Хартър. Независимо от думите си обаче тя се разтревожи.

Едно време тази стая беше съблекалнята на мъжа ѝ.

Същата вечер Чарлз отново не беше вкъщи и госпожа Хартър седеше и слушаше радиото в трескаво нетърпение. Чуе ли пак тайнствения глас, за последен път ще се убеди, че може да има контакти с друг свят.

Сърцето ѝ затуптя ускорено, но тя не се изненада, когато се появи същата пауза и след обичайния интервал от мъртво мълчание наново проговори слабият, далечен ирландски глас.

— Мери, вече си готова, нали. В петък ще дойда за теб. Петък в девет и половина. Не се страхувай — няма да почувстваш никаква болка. Бъди готова.

После, почти прекъсвайки последната фраза, музиката на оркестъра отново зазвуча, шумна и нестройна. За миг-два госпожа Хартър остана неподвижна. Лицето ѝ бе побеляло, а около устните изглеждаше посърнало и изпито.

Изведнъж тя се изправи и седна до писалището си. С разтреперана ръка написа следните редове:

ТАЗИ ВЕЧЕР В 9,15 ЧАСА ЧУХ ЯСНО ГЛАСА НА
МОЯ ПОКОЕН СЪПРУГ. ТОЙ МИ СЪОБЩИ, ЧЕ ЩЕ
ДОЙДЕ ДА МЕ ВЗЕМЕ В ПЕТЪК ВЕЧЕРТА В 9,30
ЧАСА. АКО УМРА НА ТОЗИ ДЕН И В ТОЗИ ЧАС, БИХ
ИСКАЛА ТЕЗИ ФАКТИ ДА СТАНАТ ИЗВЕСТНИ,
КОЕТО НЕСЪМНЕНО ЩЕ ДОКАЖЕ ВЪЗМОЖНОСТТА
ЗА ОБЩУВАНЕ СЪС СВЕТА НА ДУХОВЕТЕ.

Мери Хартър.

Госпожа Хартър прочете още веднъж написаното, постави листа в плик и го адресира. После натисна звънеца и тутакси се появи Елизабет. Госпожа Хартър стана от писалището и подаде току-що написаната бележка на старата жена.

— Елизабет — каза тя, — ако умра в петък вечерта, искам тази записка да бъде предадена на д-р Мейнъл. Не — Елизабет направи опит да протестира, — няма да спориш с мен. Ти често ми разказваш, че вярваш в предчувствия. Сега аз имам такова предчувствие. И още нещо. В завещанието си съм ти оставила 50 лири. Бих искала да ти оставя 100. Ако не мога да отида до банката, преди да умра, за това ще се погрижи господин Чарлз.

Както и преди, госпожа Хартър набързо прекъсна развълнуваните протести на разплаканата Елизабет. В изпълнение на решението си на следното утро старата дама поговори за това и с племенника си.

— Запомни, Чарлз, ако стане нещо с мен, Елизабет трябва да получи допълнително 50 лири.

— Много си мрачна тези дни, лельо Мери — весело подхвана той. — Какво трябва да стане с теб? Според д-р Мейнъл след двайсетина години ще празнуваме твоята стогодишнина!

Госпожа Хартър му се усмихна мило, но не отговори. След минута-две тя каза:

— Какво ще правиш в петък вечер, Чарлз?

Чарлз я погледна малко изненадано.

— Истината е, че семейство Юинг ме поканиха за партия бридж, но ако ти искаш да остана у дома.

— Не — решително заяви госпожа Хартър. — В никакъв случай. Говоря сериозно, Чарлз. Специално в петък вечер предпочитам да бъда сама.

Чарлз я погледна заинтригуван, но госпожа Хартър не му даде повече обяснения. Беше смела и решителна дама и чувстваше, че трябва сама да се справи със странните си преживявания.

В петък вечерта къщата беше абсолютно смълчана. Както обикновено, госпожа Хартър седеше в дълбокото кресло близо до камината. Всичко бе готово. Сутринта ходи до банката, изтегли 50 лири в банкноти и ги даде на Елизабет въпреки разплаканите ѝ протести. Отдели и подреди всичките си лични принадлежности, а на едно-две от бижутата си сложи етикетчета с имената на приятели и роднини. Подготви и списък с инструкции за Чарлз. Устърският сервиз за чай да се даде на братовчедката Емма. Дълбоките чаши от севърски порцелан — на младия Уилям, и така нататък.

Сега тя погледна дългия плик в ръката си и извади от него сгънат документ. Това бе завещанието ѝ, изпратено от господин Хопкинсън по нейно нареждане. Беше го прочела внимателно, но сега го прегледа още веднъж, за да си го припомни. Бе кратък, лаконично написан документ. Дарение от 50 лири на Елизабет Маршъл като възнаграждение за вярната ѝ служба, две дарения по 500 лири на една сестра и една първа братовчедка и останалата част на любимия ѝ племенник Чарлз Риджуей.

Госпожа Хартър поклати глава. Когато тя умре, Чарлз ще бъде богат. Е, момчето се бе държало толкова мило с нея. Винаги внимателен, всеотдаен, с весел нрав, и през цялото време я забавляваше.

Погледна часовника. Три минути до девет и половина. Беше готова. А беше и спокойна — напълно спокойна. Въпреки че няколко пъти си повтори тези думи, сърцето ѝ биеше особено неравномерно. Самата тя едва съзнаваше това, но нервите ѝ бяха опънати до крайност.

Девет и половина. Включи радиото. Какво ще чуе? Познатия глас, който ще съобщи прогнозата за времето, или онзи далечен глас на човека, умрял преди двайсет и пет години?

Но тя не чу нищо. Вместо това до нея долетя познат звук, който можеше добре да разграничи, но който тази нощ я накара да почувства една ледена ръка върху сърцето си. Суетене пред входната врата.

И отново същият звук. После из стаята премина вълна студен въздух. Сега госпожа Хартър не се съмняваше повече в своите усещания. Страхуваше се. Нещо повече — ужасяваше се.

Внезапно през ума ѝ мина една мисъл: **ДВАЙСЕТ И ПЕТ ГОДИНИ СА ДЪЛГО ВРЕМЕ. СЕГА ПАТРИК Е ЕДИН НЕПОЗНАТ ЗА МЕН ЧОВЕК.**

Ужас! Това, значи, беше усещането ѝ!

Леки стъпки пред вратата-леки стъпки, които постепенно заглъхнаха. После вратата тихо се отвори докрай.

Олюлявайки се, госпожа Хартър с мъка се изправи на крака; очите ѝ се спряха на отворената врата, нещо се плъзна от ръцете ѝ, полетя и падна върху решетката в камината.

Тя издаде задавен вик, който замря още в гърлото ѝ. В неясната светлина на вратата стоеше позната фигура с кестенява брада и бакенбарди и старомодно викторианско палто.

ПАТРИК БЕ ДОШЪЛ ЗА НЕЯ!

Сърцето ѝ подскочи ужасено и спря. Тя се свлече на пода всред куп дрехи.

Час по-късно Елизабет я намери на същото място.

Веднага повикаха д-р Мейнъл, а когато се обадиха на Чарлз, той набързо се върна от партията бридж. Но нищо не можеше да се направи. Вече никой на този свят не можеше да ѝ помогне.

Чак след два дена Елизабет си спомни за бележката, която ѝ бе дала нейната господарка. Д-р Мейнъл я прочете с голям интерес и я показа на Чарлз Риджуей.

— Много сериозно съвпадение — каза той. — Очевидно вашата леля е имала халюцинации относно гласа на покойния си съпруг. Навярно напрежението на нервите ѝ е стигнало до такава точка, че възбудата се е оказала фатална и когато е дошъл указаният час, тя е умряла от сърдечен удар.

— Самовнушение? — запита Чарлз.

— Нещо от тоя род. Резултатите от аутопсията ще ви бъдат представени колкото е възможно по-скоро, въпреки че лично аз нямам никакви съмнения по въпроса.

При създадите се обстоятелства една аутопсия беше желателна, макар и само формална.

Чарлз кимна н знак на съгласие.

Предишната нощ, когато прислугата си бе легнала, той беше отстранил жицата, прекарана от задната част на радиоапарата до неговата спалня на горния етаж. Нощта бе твърде хладна и той предварително помоли Елизабет да напали камината в неговата стая; там бе изгорил кестенявата брада и бакенбарди. Викторианските дрехи на покойния си чичо постави във вмирисания на камфор сандък на тавана.

Така както се очертаваха нещата, той се намираше в пълна безопасност. Неговият план, неясните рамки, на който за първи път се оформиха в главата му, когато д-р Мейнъл бе споменал, че при необходимите грижи леля му може да живее още дълги години, възхитително бе успял. Внезапен сърдечен удар, каза д-р Мейнъл. Чарлз, този предан младеж, любимец на старите дами, се усмихна наум.

Когато докторът си отиде, Чарлз се зае със задълженията си почти механически. Трябваше да се уредят някои последни подробности във връзка с погребението. Роднините, идващи отдалеч, трябваше да имат необходимите удобства. Някои от тях щеше да настани и за през нощта. Чарлз се справи с всичко това бързо и методично под акомпанимента на собствените си размишления.

ЧИСТА РАБОТА! И това тегло падна! Никой, а най-малко мъртвата му леля, не знаеше в какво гибелно затруднение бе изпаднал Чарлз. Делата му, умело прикривани от очите на хората, го теглеха към действителността винаги когато пред него се изпречеше сянката на затвора.

Ако за няколко месеца не успееше да събере една значителна сума пари, гибелта и разорението щяха да го погледнат право в лицето. Сега всичко бе наред. Чарлз се усмихна на себе си. Благодарение на да, всъщност това бе една най-обикновена малка шега нямаше нищо престъпно в ТОВА — а той бе спасен. Сега бе станал много богат. Не

изпитваше никакви съмнения по въпроса, тъй като госпожа Хартър никога не беше крила намеренията си.

И като в унисон с неговите мисли през вратата надникна Елизабет, която съобщи, че господин Хопкинсън е пристигнал и желае да го види.

Точно навреме, помисли Чарлз. Потискайки желанието си да изсвири с уста, той придаде на лицето си подходящ за случая сериозен вид и се отправи към библиотеката. Там поздрави изключително акуратния възрастен джентълмен, който вече четвърт век бе юридически съветник на покойната госпожа Хартър.

В отговор на поканата на Чарлз адвокатът седна и като се изкашля сухо, започна да разисква деловите въпроси.

— Не можах да разбера напълно вашето писмо до мен, господин Риджуей. Вие навярно сте останали с впечатление, че завещанието на покойната госпожа Хартър се съхранява от нас?

Чарлз го погледна вторачено.

— Но, разбира се чувал съм леля си да казва това.

— Точно така, точно така. То беше съхранявано от нас.

— Беше?

— Да, правилно ме чухте. Госпожа Хартър ни писа да ѝ изпратим завещанието миналия вторник.

Чувство на безпокойство се прокрадна у Чарлз. Усети далечно предчувствие за нещо неприятно.

— Несъмнено то ще бъде открито сред нейните книжа — продължи адвокатът с равен глас.

Чарлз не каза нищо. Страх го бе да се довери на езика си: Бе прегледал доста внимателно книжата на госпожа Хартър, поне достатъчно, за да е напълно сигурен, че между тях няма никакво завещание. Миг след това, когато бе вече в състояние да се владее, той обясни това. Собственият му глас звучеше нереално в ушите му, а по гърба му сякаш се стичаше студена вода.

— Проверил ли е някой вещите ѝ? — запита адвокатът.

Чарлз отвърна, че личната и прислужница Елизабет е направила това. Господин Хопкинсън предложи да повикат Елизабет. Тя веднага дойде, сериозна и изправена, и с готовност отговори на зададените ѝ въпроси.

Беше прегледала всички дрехи и лични вещи на господарката си. Бе абсолютно сигурна, че сред тях няма никакъв юридически документ, приличен на завещанието. Знаеше добре какво представлява то — сутринта преди смъртта нещастната ѝ господарка го държала в ръцете си.

— Сигурна ли сте? — внезапно попита адвокатът.

— Да, господине. Самата тя ми каза. И ме накара да приема петдесет лири в банкноти. Завещанието беше поставено в дълъг син плик.

— Точно така — отвърна мистър Хопкинсън.

— Сега си спомням — продължи Елизабет, — че същият син плик беше тук, на тази маса, на следната сутрин — само че празен. Аз го поставих на писалището.

— Помня, че го видях там — каза Чарлз.

Той стана и отиде до бюрото. Миг след това се върна с плик в ръка и го подаде на господин Хопкинсън. Последният го разгледа и поклати глава.

— Това е пликът, с който миналия вторник изпратих завещанието.

Двамата мъже изгледаха Елизабет подозрително.

— Има ли още нещо, господине? — запита тя смирено.

— Засега не, благодаря.

Елизабет се запъти към вратата.

— Една минута — каза адвокатът. — Гореше ли огън в камината онази вечер?

— Да, господине. Там винаги гори огън.

— Благодаря. Това е достатъчно.

Елизабет излезе. Чарлз се наклони напред и положи разтрепераната си ръка на масата.

— Какво имате предвид? За какво намеквате?

Господин Хопкинсън поклати глава.

— Да се надяваме все пак, че завещанието ще се намери. Ако ли не.

— Е, ако не се намери?

— Боя се, че съществува само едно възможно обяснение. Вашата леля е помолила да ѝ изпратим завещанието, за да го унищожи. Като не

е искала да засегне Елизабет с това си решение, тя ѝ е предала завещаната сума в брой.

— Но защо? — диво извика Чарлз. — Защо?

Господин Хопкинсън се изкашля. Суха кашлица.

— Вие нямахте ли, хм недоразумения с вашата леля, господин Риджуей? — промълви той.

Чарлз отвори уста от изненада.

— Не, разбира се — извика той разпалено. — Бяхме много внимателни и привързани един към друг до последната секунда.

— Аха! — изрече господин Хопкинсън, без да го погледне.

Внезапно Чарлз почувства с ужас, че адвокатът не му вярва. Кой знае какво бе дочул този сух кокалест старик. Навярно и до него бе достигнала мълвата за непочтените дела на Чарлз. При това в неговото предположение нямаше нищо неестествено — мълвата е стигнала и до госпожа Хартър и тогава между леля и племенник се е състояла разправия по въпроса.

А не беше така! Това бе един от най-горчивите мигове в кариерата на Чарлз; До този момент бяха вярвали на лъжите му. А сега, когато говореше истината, отказваха да му вярват. Каква ирония!

Не е възможно леля му да е изгорила завещанието! Не е възможно.

Мислите му изведнъж се изпариха. Каква бе тази картина пред очите му? Една стара дама с ръка на сърцето нещо се плъзва лист хартия полетял към нажежените до червено въглени.

Лицето на Чарлз потъмня. В следния миг той чу пресипнал глас — неговия собствен глас — да пита:

— А ако това завещание никога не бъде намерено?

— Съществува едно по-старо завещание на госпожа Хартър, което е още при мен. С дата септември 1920 г. Според него госпожа Хартър оставя всичко на своята племенница Мириам Хартър, сега Мириам Робинсън.

Какво казва старият глупак? Мириам? Мириам, с нейния безличен съпруг и четирите ѝ сополиви изродчета? Цялата му изобретателност — за някаква си Мириам!

Телефонът до лакътя му рязко извънтя. Той вдигна слушалката. Беше гласът на доктора, сърдечен и вежлив.

— Вие ли сте, Риджуей? Смятах, че ви интересува. Аутопсията току-що привърши. Причината за смъртта е точно както предполагах. Но всъщност сърдечната слабост е била много по-сериозна, отколкото подозирах, докато тя бе жива. И при най-добрите грижи не би могла да преживее повече от два месеца. Смятах, че ви интересува. Малко или много, би могло да ви утеши все пак.

— Прощавайте — каза Чарлз. — Бихте ли повторили това?

— Не би могла да преживее повече от два месеца каза докторът с малко по-висок глас. — Всяко зло за добро нали разбирате, скъпи приятелю?

Но Чарлз вече бе затворил слушалката. Съзнаваше, че гласът на адвоката идва някъде отдалеч.

— За бога, господин Риджуей, болен ли сте?

По дяволите всички! И адвокатът със самодоволното си лице. И онова отвратително старо магаре Меинъл. Никаква надежда — само сянката на затворническата стена.

Почувства, че Някой си играе с него — като котка с мишка. В този момент Някой навярно се смееше.

СТРАННИЯТ СЛУЧАЙ С АРТЪР КАРМАЙКЪЛ ВЗЕТ ОТ ЗАПИСКИТЕ НА ПОКОЙНИЯ ДОКТОР ЕДУАРД КАРСТЕЪРС, ВИДЕН ПСИХОЛОГ

Съзнавам абсолютно, че съществуват два определени начина да се погледне на странните и трагични събития, описани от мен по-долу. Моето собствено мнение никога не е било по-различно. Убедиха ме, че трябва да опиша тази история без съкращения, и вярвам, че благодарение на науката такива странни и необясними факти не потъват в забрава.

За пръв път се запознах със случая посредством една телеграма от моя приятел доктор Сетъл. Освен, че се споменаваше името Кармайкъл, в телеграмата не пишеше нищо друго, но подчинявайки се на написаното, в 12,20 взех влака от Падингтън за Уолдън, Хартфордшър.

Името Кармайкъл не ми беше непознато. Познавах се бегло с покойния сър Уилям Кармайкъл от Уолдън, макар през последните единайсет години да не го бях виждал. Знаех, че има един син, сега баронет, който навярно вече беше млад мъж на около двацет и три години. Помня смътно, че се носеха слухове за втория брак на сър Уилям, но не знаех нищо определено, само може би усещането за нещо нередно около втората лейди Кармайкъл.

На гарата ме посрещна Сетъл.

— Много хубаво, че идваш — каза той, докато стискаше ръката ми.

— Ами. Вероятно има нещо за мен?

— И още как.

— Значи, душевно разстройство? — опитах да отгатна аз. — С някои необичайни характеристики?

Вече се бяхме настанили с багажа ми в една висока двуколка, която ни отвеждаше от гарата по посока на Уолдън, на три мили път оттам. За минута-две Сетъл не отговори. После изведнъж се отприщи.

— Цялата история е крайно неразбираема! Млад мъж, двацет и три годишен, абсолютно нормален във всяко отношение. Приятно, приветливо момче, съвсем мъничко надменен, може би недотам интелигентен, но отличен екземпляр от типичното съсловие млади англичани от висшите кръгове. Една вечер си ляга в обичайното за него здравословно състояние, а на следващата сутрин го виждат да се разхожда из селото като полуидиот, неспособен да разпознае най-близките и най-скъпите си.

— Ха! — възкликнах аз развеселен. Случаят обещавахе да е интересен. — Пълна загуба на памет? И това се случи?

— Вчера сутринта. На 9 август.

— И не е имало нищо — никакъв шок, за който да ти е известно и който да е причина за това състояние?

— Нищо.

Ненадейно се усъмних.

— Нещо май криеш?

— Нне.

Колебанието му потвърди съмненията ми.

— Трябва да знам всичко.

— Няма нищо общо с Артър. Има общо с къщата.

— С къщата? — повторих аз озадачен.

— Ти си запознат с множество такива случаи, нали, Карстърс? Оглеждал си така наречените къщи, обитавани от духове? Какво мислиш за това явление?

— В девет от десетте случая — измама — отвърнах аз. Но десетият — е, да, натъквал съм се на явления, абсолютно необясними от обикновената, материалистичната гледна точка. Аз вярвам в окултното.

Сетъл кимна. Точно завивахме покрай портите на парка. Той посочи с камшика си към ниска голяма къща на склона на хълма.

— Ето я къщата — каза. — И има нещо в тази къща, нещо обезпокоително — ужасяващо. Всички го чувстваме. При това аз не съм суеверен.

— В каква форма е това нещо? — попитах.

Той погледна право пред себе си.

— По-добре да не ти бях казвал нищо. Нали разбираш, ако беше дошъл тук, без да знаеш нищо и ти да го видиш, тогава...

— Да — казах аз, — така би било по-добре. Но ще се радвам, ако ми разкажеш малко повече за семейството.

— Сър Уилям — започна Сетъл — беше женен два пъти. Артър е дете от първата му жена. Но преди девет години той се ожени повторно и сегашната лейди Кармайкъл е малко потайна. Тя е полуангличанка и подозирам, че във вените си има азиатска кръв.

Той замълча.

— Сетъл — казах аз, — ти не харесваш лейди Кармайкъл.

Той си го призна най-чистосърдечно.

— Не я харесвам. Винаги ми се е струвало, че в нея има нещо зловещо. Но да продължа. От втората си жена сър Уилям има друго дете, също момче, което сега е на осем години. Преди три години сър Уилям умря и Артър наследи титлата и имението. Неговата мащеха и прероден брат продължиха да живеят с него в Уолдън. Трябва да ти кажа, че имението е много западнало. Почти всички доходи на сър Артър отиват за неговото поддържане. Това, което сър Уилям успя да остави на жена си, е няколкостотин годишно, но за щастие Артър винаги е имал прекрасни отношения със своята мащеха и много се радваше на възможността да живее с нея. А сега.

— Да?

— Преди два месеца Артър се сгоди за едно очарователно момиче, някоя си госпожица Филис Патърсън. И добави, снишавайки глас с нотка на възлнение: — Щяха да се женят следващия месец. Сега тя живее временно тук. Можеш да си представиш колко е потресена.

Сведох мълчаливо глава.

Наближавахме къщата. От дясната ни страна се простираше под лек наклон зелена морава. Внезапно пред очите ми се разкри очарователна гледка. По поляната към къщата идваше младо момиче. Беше без шапка и слънчевата светлина отразяваше блясъка на разкошната ѝ златиста коса. Носеше огромна кошница с рози, а около краката ѝ се увиваше любовно красива сива персийска котка, докато тя пристъпваше нагоре. Изгледах Сетъл въпросително.

— Това е госпожица Патърсън — каза той.

— Клетото момиче — казах, — клетото момиче. Каква прелестна картина — с тези рози и сивата котка.

Дочух лек звук и бързо извърнах поглед към приятеля си. Юздите се бяха изплъзнали от пръстите му и лицето му беше побеляло.

— Какво става? — възкликнах аз.

Той се овладя с усилие. След още няколко минути пристигнахме и аз го последвах в зелената гостна, където беше поднесен чай.

При нашето влизане жена на средна възраст, но все още красива, стана и тръгна към нас с протегнатата ръка.

— Това е моят приятел доктор Карстеърс, лейди Кармайкъл.

Не мога да обясня инстинктивната вълна на отблъскване, която ме заля, когато поех протегнатата ръка на тази очарователна и достопочтена жена: тя се движеше с мрачна и упоителна грация, която ми напомни намека на Сетъл за ориенталската кръв.

— Много хубаво от ваша страна да дойдете, доктор Карстеърс — каза тя с нисък напевен глас, — и да направите опит да ни помогнете в голямата ни беда.

Измърморих някакъв повърхностен отговор и тя ми подаде чаша с чай.

След няколко минути в стаята влезе момичето, което бях видял на поляната отвън. Котката вече не беше с нея, но още носеше в ръка кошницата с рози. Сетъл ме представи и тя пристъпи несприно напред.

— О! Доктор Карстеърс, доктор Сетъл ни е разказвал толкова много за вас. Имам чувството, че ще успеете да направите нещо за нещастния Артър.

Госпожица Патърсън беше действително много приятно момиче, макар да имаше бледи страни и откритите ѝ очи да бяха заобиколени от тъмни кръгове.

— Скъпа млада госпожице — казах аз успокоително, — вие наистина не трябва да се отчайвате. Тези случаи на загубена памет или раздвояване на личността са често съвсем краткотрайни. Пациентът може всеки момент да се възстанови напълно.

Тя разтърси глава.

— Не мога да повярвам, че е раздвояване на личността — каза тя. — Това просто не е Артър. Това не е неговата личност. Не е той.

— Филис, скъпа — обади се лейди Кармайкъл с тихия си глас, — заповядай чаша чай.

Нещо в израза на очите ѝ, когато се спряха върху момичето, ми подсказа, че лейди Кармайкъл не обича особено бъдещата си снаха.

Госпожица Патърсън отказа чая и за да олекотя разговора, аз казах:

— Няма ли паничка с мляко за котенцето?

Тя ме погледна малко странно.

— Котенцето?

— Да, вашето приятелче отпреди няколко минути, в градината.

Прекъсна ме трясък. Лейди Кармайкъл беше бутнала чайника и горещата вода се изливаше на пода. Спуснах се да оправям стореното, а Филис Патърсън изгледа питащо Сетъл. Той стана.

— Би ли могъл да видиш пациента, Карстеърс?

Тутакси го последвах. Госпожица Патърсън дойде с нас. Изкачихме се на горния етаж и Сетъл извади от джоба си ключ.

— Понякога има желание да скита — обясни той. — Затова, когато не съм в къщата, обикновено заключвам вратата.

Той завъртя ключа в ключалката и влязохме вътре.

На перваза на прозореца седеше млад мъж — последните лъчи на западното слънце се разливаха в жълто. Беше седнал, странно скован, целият някак прегърбен, всичките му мускули отпуснати. Отначало помислих, че въобще не съзнава присъствието ни, докато ненадейно видях, че под неподвижните клепачи внимателно ни наблюдава. Когато се срещнаха с моите, очите му се сведоха и той премигна. Но не помръдна.

— Хайде, Артър — живо започна Сетъл. — Госпожица Патърсън и един мой приятел са дошли да те видят.

Но младежът на прозореца само премигна. И все пак след миг-два забелязах, че отново ни гледа — крадешком и потайно.

— Искаш ли чай? — попита Сетъл, все така високо и живо, сякаш говореше на дете.

Постави на масата чаша с мляко. Вдигнах вежди изненадано и Сетъл се усмихна.

— Чудно — каза той, — единственото, до което се докосва, е млякото.

След минута или две, без да бърза излишно, сър Артър изправи един по един първо краката, а после и ръцете от сгърчената си поза и бавно пристъпи до масата. Изведнъж осъзнах, че движенията му са абсолютно безшумни, краката му не направиха нито звук, докато пристъпваха. Когато стигна до масата, той се протегна неочаквано енергично и направи стойка с единия крак изпънат напред, а другия силно изтегнат назад. Продължи с това упражнение колкото може по-дълго, а след това се прозя. Никога не бях виждал такава прозявка! Тя сякаш закри цялото му лице.

После вниманието му се насочи към млякото и той се наведе над масата така, че докосна течността с устните си.

Сетъл отвърна на питащия ми поглед.

— Изобщо не използва ръцете си. Като че ли се е върнал в някакъв примитивен стадий. Неочаквано, нали?

Усетих как Филис Патърсън се сви край мен и успокоително положих ръка върху нейната.

Най-накрая млякото свърши и Артър Кармайкъл отново се протегна, а после със същите безшумни стъпки зае мястото си пак до прозореца, където седна, свит като преди, премигващ насреща ни.

Госпожица Патърсън ни поведе в коридора. Цялата трепереше.

— О! Доктор Карстеърс — извика тя. — Това не е той, това нещо там не е Артър! Щях да го почувствам щях да го позная.

Тъжно поклатих глава.

— Мозъкът може да погажда странни номера, госпожице Патърсън.

Признавам, че бях озадачен от тоя случай. Представяше ми необичайни характеристики. Макар и никога досега да не бях виждал младия Кармайкъл, нещо в особения му начин на ходене и премигване ми напомняше за някого или за нещо не съвсем на мястото си.

Вечерята беше съвсем мълчалива, бремето на разговора беше поето от лейди Кармайкъл и от мен. Когато дамите се оттеглиха, Сетъл ме попита за впечатлението ми от домакинята.

— Трябва да призная — казах аз, — че кой знае защо тя никак не ми харесва. Ти беше съвсем прав, че у нея има източна кръв, и бих казал, че притежава изявени окултни способности. Тя е жена с изключителна магнетична сила.

Сетъл понечи сякаш да каже нещо, но се спря и след минута-две просто отбеляза:

— Тя е абсолютно посветена на малкия си син.

Седнахме отново в зелената гостна след вечерята.

Точно бяхме привършили с кафето и разговаряхме доста сковано върху темите на деня, когато отвън котката започна жално да мяука, за да я пуснат вътре. Никой от нас не обърна внимание и тъй като аз обичам животните, след миг станах.

— Мога ли да пусна нещастното животно при нас? — обърнах се аз към лейди Кармайкъл.

Лицето ѝ изглеждаше съвсем бяло, реших аз, но тя направи лек жест с глава, който взех за съгласие, и като пристъпих към вратата, я отворих. Но коридорът отвън беше абсолютно празен.

— Странно — отбелязах, — мога да се закълна, че чух някаква котка.

Щом се върнах при стола си, забелязах, че всички напрегнато ме гледат. Това ме накара да се почувствам неловко.

Легнахме си рано. Сетъл ме придружи до стаята.

— Всичко ли си имаш тук? — попита той, като се огледа.

— Да, благодаря.

Той се бавеше някак неуверен, сякаш имаше да ми казва нещо, но не можеше да започне.

— Междувпрочем — отбелязах аз, — ти ми каза, че в тази къща има нещо потайно. До момента всичко ми изглежда съвсем нормално.

— И я наричаш приветлива?

— Едва ли точно така — при създадените обстоятелства. Очевидно е в сянката на голяма скръб. Но по отношение на някакви необясними явления, бих казал, че здравословно е съвсем добре.

— Лека нощ — каза рязко Сетъл. — И приятни сънища.

Сънища наистина имах. Сивата котка на госпожица Патърсън сякаш се беше отпечатала върху мозъка ми. Стори ми се, че през цялата нощ сънувах това нещастно животно.

По едно време се стреснах и се събудих. Внезапно проумях какво е довело така насилствено котката в мислите ми. Бедното създаване настойчиво мяукаше пред вратата ми. Беше невъзможно да заспя с този шум. Запалих свещ и приближих до вратата. Но в коридора пред стаята ми нямаше нищо, въпреки че мяукането продължаваше. Хрумна

ми нещо друго. Сигурно нещастното животно е затворено някъде и не може да излезе. Наляво беше краят на коридора, където се намираще стаята на лейди Кармайкъл. Затова се обърнах надясно и направих няколко крачки, когато шумът се поднови, този път зад мен. Обърнах се рязко и звукът отново долетя, този път съвсем ясно от дясната ми страна.

Нещо, вероятно течението в коридора, ме накара да, потръпна и аз побързах да се върна в стаята си. Всичко беше утихнало вече и скоро отново заспах — за да се събудя за един нов, лъчезарен летен ден.

Докато се обличах, видях през прозореца нарушителя на моята нощна почивка. Сивата котка пълзеше бавно и крадешком през моравата. Реших, че целта на атаката и е малко ято от птици, заети да чуруликат и да се перчат малко по-нататък.

И тогава се случи нещо много интересно: Котката се впусна и мина точно сред птиците, козината и почти ги докосна — но те не отлетяха. Не можах да го разбера — изглеждаше необяснимо.

Това ми направи толкова силно впечатление, че не успях да се въздържа и го споменах на закуската.

— Знаете ли — обърнах се аз към лейди Кармайкъл, имате крайно необикновена котка.

Чух припряното издрънчаване на чашата върху чинийката и съгледах Фелис Патърсън с притиснати една към друга устни и учестен дъх, втренчена най-сериозно в мен.

Настъпи миг мълчание, после лейди Кармайкъл каза по един изключително неприятен начин:

— Сигурно имате някаква грешка. Тук нямаме котка. Никога не съм имала котка.

Ясно беше, че съм настъпил нечие болно място, затова на бърза ръка промених темата.

Но тая история ме озадачи. Защо лейди Кармайкъл беше заявила, че в къщата няма котка? Да не би да беше на госпожица Патърсън и присъствието ѝ да се криеше от стопанката на къщата? Лейди Кармайкъл навярно хранеше някаква антипатия към котките, което се среща често в наше време. Това едва ли беше разумно обяснение, но за момента трябваше да си наложа да запазя спокойствие.

Нашият пациент беше все в същото състояние. Този път направих обстоен преглед и имах възможност да го разуча по-отблизо, отколкото предната вечер. По мое настояване беше уредено той да прекарва колкото е възможно повече от времето заедно със семейството. Надявах се не само да получа по-добра възможност да го наблюдавам, когато не е нащрек, но и защото ежедневната програма в къщата можеше да събуди някакъв проблясък в съзнанието му. Поведението му обаче остана непроменено. Беше тих и смирен, изглеждаше отвеян, но всъщност наблюдаваше всичко напрегнато и доста лукаво. Едно нещо определено ме изненадваше прекомерната любвеобилност, която проявяваше към своята мащеха. На госпожица Патърсън въобще не обръщаше внимание, но винаги успяваше да седне колкото е възможно по-близо до лейди Кармайкъл, а веднъж го видях да потърква глава о рамото ѝ в някакъв ням израз на любов.

Разтревожих се от този факт. Не можех да не усетя, че има някакъв ключ към цялата история, който до момента ми беше убягвал.

— Много странен случай — казах аз на Сетъл.

— Да — съгласи се той, — много показателен. Той ме погледна — някак крадешком, реших аз.

— Кажи ми — помоли ме, — не ти ли напомня той на нещо?

Думите му ме поразиха неприятно и ми припомниха за моите впечатления от предния ден.

— На какво да ми напомня? — попитах.

Той разтърси глава.

— Навярно си въобразявам — измърмори. — Само си въобразявам.

И не пожела да каже нищо по въпроса.

Въобще като че някаква мистерия обгръщаше цялата тази история. Все още бях обзет от онова смущаващо усещане, че не съм се добрал до ключа, който щеше да допусне светлината. По отношение на един по-незначителен въпрос също имаше нещо загадъчно. Имам предвид онази дребна история със сивата котка. По една или друга причина това нещо вече ми лазеше по нервите. Сънувах котки — непрекъснато си представях, че ги чувам. От време на време в далечината съзирах красивото животно. Фактът, че съществува някаква загадка, свързана с нея, непоносимо ме глождеше. Един следобед се поддадох на внезапен порив и помолих лакея за някои сведения.

— Можеш ли да ми кажеш нещо — попитах — за котката, която виждам от време на време?

— Котката ли, сър? — Изглеждаше вежливо учуден.

— Нямаше ли няма ли тук котка?

— Нейно благородие имаше котка, сър. Много я обичаше. Само че се наложи да я махнем. Много жалко, защото беше красиво животно.

— Сива котка ли? — попитах бавно аз.

— Да, сър. Персийска.

— И казваш, че я махнахте?

— Да, сър.

— Съвсем сигурен ли си, че беше унищожена?

— О, съвсем сигурен, сър. Нейно благородие не искаше да я даде на ветеринар сама го направи. Има вече почти седмица. Погребана е ей там, под червения бук, сър. — И той излезе от стаята, оставяйки ме да размишлявам.

Защо лейди Кармайкъл беше потвърдила така категорично, че никога не е имала котка?

По някаква интуиция допусках, че историята с тази котка има особено значение. Намерих Сетъл и го дръпнах настрана.

— Сетъл — казах, — искам да ти задам един въпрос. Случайно да си чувал или виждал котка в тази къща?

Той не се изненада от въпроса. Като че дори го бе очаквал.

— Чувал съм я — отвърна. — Но не съм я виждал.

— Но не помниш ли първия ни ден? — извиках аз. На поляната с госпожица Патърсън!

Той ме изгледа, без да мигне.

— Наистина видях госпожица Патърсън да прекосява поляната. Нищо друго.

Започнах да разбирам.

— Тогава — казах, — котката? Той кимна.

— Исках да разбера дали и ти непредубедено ще чуеш това, което ние чуваме.

— Значи всички вие го чувате?

Той пак кимна.

— Странно — промълвих замислено. — Никога не съм чувал котка да обитава къща като дух.

Казах му какво съм научил от лакея и той изрази учудване.

— Това е ново за мен. Не го знаех.

— Но какво означава то? — попитах безпомощно аз.

Той разтърси глава.

— Господ знае! Но ще ти кажа, Карстеърс страхувам се. Гласът на това нещо звучи заплашително.

— Заплашително? — попитах рязко аз. — За кого?

Той разпери ръце.

— Не мога да кажа.

Едва след вечеря разбрах значението на тия думи. Седяхме в зелената гостна както вечерта при моето пристигане, когато отново долетя високото настойчиво мяукане на котка пред вратата. Този път обаче тонът беше безпогрешно гневен — свирепо котешко виене, проточено и заплашително. И точно когато прекъсна, металната дръжка на вратата отвън силно се раздрънча сякаш от котешка лапа. Сетъл се стресна.

— Заклевам се, че това беше наистина — извика той. Втурна се към вратата и я отвори със замах. Навън нямаше нищо.

Върна се, попивайки чело с кърпа. Филис бе преbledняла и трепереше, лейди Кармайкъл беше мъртвешки бледа. Само Артър, приклепнал доволно като някакво дете, с глава облежната на коляното на своята мащеха, беше спокоен и без отношение към случилото се.

Госпожица Патърсън ме хвана за ръката и се качихме на горния етаж.

— О! Доктор Карстеърс — извика тя. — Какво е това? Какво означава всичко тук?

— Все още не знаем, скъпа млада лейди — казах. — Но имам намерение да разбера. Не бива да се боите. Убеден съм, че лично за вас няма никаква опасност.

Тя ме погледна усъмнена.

— Така ли мислите?

— Сигурен съм — отговорих твърдо. Спомних си колко любовно се увиваше сивата котка около краката ѝ и не изпитах никакво предчувствие. Заплахата не засягаше нея.

Известно време се мъчех да заспя и накрая изпаднах в неспокойна дрямка, от която се събудих с чувството за някакъв шок. Чух, че нещо драска и пращи като че ли някой силно разпаря или къса

парче плат. Сkochих от леглото и се втурнах към коридора. В същия момент от насрещната стая стремително се появи Сетъл. Звукът идваше от лявата ни страна.

— Нали чуваш, Карстеърс? — извика той. — Чуваш, нали?

Бързо приближихме до вратата на лейди Кармайкъл. Нищо не бе минало покрай нас, но шумът престана. Свещите ни потрепваха неясно по блестящите плоскости на вратата на лейди Кармайкъл. Вперихме погледи един в друг.

— Знаеш ли какво беше това? — прошепна едва-едва той.

Кимнах.

— Котешки нокти, които дерат и разкъсват парче плат.

Потръпнах. Изведнъж съгледах нещо и сведох свещта, която държах.

— Я виж тук, Сетъл.

„Тук“ имаше някакъв стол, облегат на стената — тапицерията на седалката му беше раздрана и разпокъсана на дълги ивици.

Разгледахме го по-отблизо. Той ме погледна и кимна.

— Котешки нокти — каза и рязко пое дъх. — Няма грешка. — Очите му се преместиха от стола към затворената врата. — Това е лицето, към което е насочена заплахата. Лейди Кармайкъл!

Тази нощ не можах да спя повече. Нещата бяха стигнали до положение, когато нещо трябваше да се направи. Доколкото знаех, имаше само едно лице, което можеше да даде ключ за състоянието на нещата. Подозирах, че лейди Кармайкъл знае повече, отколкото държи да сподели.

Тя беше смъртнобледа, когато слезе на другата сутрин да закуси, и едва побутна храната в чинията си. Сигурен бях, че само някаква желязна решителност държеше устата ѝ затворена. След закуската размених няколко думи с нея. Запитах я направо:

— Лейди Кармайкъл — подхванах. — Имам причини да вярвам, че ви заплашва сериозна опасност.

— Наистина? — Тя посрещна думите ми с абсолютно безразличие.

— В тази къща има — продължих аз — нещо. Присъствие някакво, което очевидно е враждебно спрямо вас.

— Глупости — измърмори тя надменно. — Нима мога да вярвам в някакви щуротии!

— Столът пред вашата стая — отбелязах сухо — снощи е бил съдран на ивици.

— Наистина? — Тя вдигна вежди, както ми се стори, учудено, но забелязах, че ѝ бях съобщил нещо, което тя вече знаеше. — Някаква наивна банална шега, предполагам.

— Не е точно така — отговорих аз малко развълнувано. — Искам да ми кажете — заради вас самата — замълчах.

— Да ви кажа какво? — заинтересува се тя.

— Нещо, което да хвърли светлина върху историята — казах натъртено аз.

Тя се разсмя.

— Нищо не зная — каза. — Абсолютно нищо.

Едва ли някакво предупреждение за опасност би могло да я накара да направи каквото и да е признание. И все пак бях убеден, че тя знае много повече от всеки от нас и държи някакъв ключ към загадката, от която нямахме и понятие. Но осъзнах, че е абсолютно невъзможно да я накарам да говори.

Реших обаче да взема всички предпазни мерки, след като бях сигурен, че я заплашва съвсем реална и непосредствена опасност. Преди да си легне на следващата вечер, Сетъл и аз направихме подробен оглед на стаята. Споразумяхме се да дежурим на смени в коридора.

Пръв поех дежурството аз — всичко мина без инциденти и в три часа Сетъл ме смени. След предишната безсънна нощ бях уморен и тутакси заспах. Сънувах много интересен сън.

Сънувах, че сивата котка седи до леглото ми, а очите ѝ са фиксирани в моите, странно молещи. После, с лекотата, характерна за всеки сън, проумях, че това създание иска да го последвам. Тръгнах и то ме поведе надолу по голямото стълбище и надясно към отсрещното крило на къщата до една стая, която очевидно беше библиотека. Спря от едната страна на стаята и повдигна предните си лапички така, че да се опрат на една от по-долните полици с книги, като в същото време се вторачи още веднъж в мен със същия трогателен поглед, изпълнен с молба.

И тогава котката и библиотеката избледняха — и аз се събудих, за да откроя, че е настъпило утрото.

Дежурството на Сетъл бе преминало без инциденти, но той живо се заинтересува от съня ми. По моя молба той ме отведе в библиотеката и тя съвпадна във всяка подробност с моето видение. Можех дори да посоча точното място, където животното ме беше погледнало тъжно за последен път.

Стояхме двамата в безмълвно удивление. Внезапно ми хрумна нещо и аз се наведох да прочета заглавията на книгите точно на това място. Забелязах, че мястото е празно.

— От тук е взета някаква книга — казах на Сетъл.

Той също спря при полицата.

— Хей — възкликна той. — Тук отзад има някакъв пирон и на него се е закачило парченце от липсващата книга.

Той внимателно откачи парченцето хартия. Беше не по-голямо от един квадратен инч, но върху него беше отпечатана една много важна думичка: „Котката“

— Тръпки ме побиват — каза Сетъл. — Направо е зловещо.

— Всичко бих дал да разбере — казах — коя книга липсва от тук. Смяташ ли, че има как да открием?

— Може би по някакъв каталог. Вероятно лейди Кармайкъл.

Разтърсих глава.

— Лейди Кармайкъл нищо няма да ти каже.

— Така ли смяташ?

— Сигурен съм. Докато ние правим догадки и опипваме в тъмното, лейди Кармайкъл знае. И по някакви нейни си причини все още не ни казва нищо. Предпочита да се подложи на един страшен риск, вместо да наруши мълчанието си.

Денят мина толкова безлично, че ми приличаше на затишие пред буря. При това изпитвах странното усещане, че проблемът се приближава към своето решение. Опипвах в тъмното, но скоро щях да прозра. Всички факти бяха налице — готови, чакащи мъничката искра, която да ги осветли и да ги спои един за друг, за да покаже тяхното значение.

И тя наистина се появи! По най-неочакван начин!

Това стана точно когато бяхме насядали както обикновено след вечеря в зелената гостна. Всички бяхме много мълчаливи. Стаята беше наистина тъй безшумна, че по пода пробяга мъничко мишле — и в този миг искрата блесна.

С един-единствен голям скок Артър Кармайкъл литна от стола си. Вибриращото му тяло се устреми като стрела след мишката. Тя изчезна зад ламперията, а той остана приклеknал там — целият нащрек, тялото му все още треперещо от напрежение.

Беше ужасно! Никога не бях ставал свидетел на такъв парализиращ миг. Вече не се чудех на какво ми напомняше Артър Кармайкъл с безшумната си походка и зоркия си поглед. В мислите ми се появи мълниеносно обяснение — безумно, невероятно, недопустимо. Отхвърлих го като невъзможно — немислимо! Но не можех да го изпусна от ума си.

Почти не си спомням какво стана след това. Всичко изглеждаше замъглено и нереално. Зная, че по някакъв начин се качихме горе и си пожелахме бързешком лека нощ, едва ли не страхувайки се да се погледнем в очите, за да не би да видим в тях потвърждение на опасенията си.

Сетъл се настани пред вратата на лейди Кармайкъл за първото дежурство и се уговорихме да ме събуди в 3 часа. За лейди Кармайкъл не се страхувах; бях изцяло погълнат от фантастичната си, невероятна теория. Казвах си, че е невъзможно — но мислите ми отново се връщаха като в някакво опиянение.

И тогава изневиделица покоят на нощта бе нарушен. Гласът на Сетъл се извиси във вик, отправен към мен. Втурнах се в коридора.

Той тропаше и блъскаше с все сила по вратата на лейди Кармайкъл.

— Дявол да я вземе тая жена! — викаше той. — Заключила е!

— Но.

— То е вътре, човече! Вътре при нея! Не го ли чуваш? Иззад заключената врата свирепо се извиваше протяжен котешки вой.

А след него последва ужасяващ писък, после още един. Разпознах гласа на лейди Кармайкъл.

— Вратата! — изревах аз. — Трябва да я разбием! В следващата минута ще бъде прекалено късно.

Опряхме рамене и с всичка сила я натиснахме. Чу се трясък — и ние едва не паднахме в стаята.

Лейди Кармайкъл лежеше на кревата си, окъпана в кръв. Рядко съм виждал по-страшна гледка. Сърцето ѝ още биеше, но раните ѝ

бяха ужасни, защото кожата по шията ѝ беше цялата раздрана и разпокъсана. Потръпвайки от ужас, аз прошепнах:

— Ноктите. — Тръпка на суеверен ужас пробягна по тялото ми.

Внимателно промих и превързах раните и предложих на Сетъл да държим в тайна точния им характер, особено пред госпожица Патърсън. Написах телеграма за болнична сестра; тя трябваше да бъде изпратена още на сутринта, веднага щом отворят пощата.

Зората вече се прокрадваше през прозореца. Погледнах надолу към поляната.

— Облечи се и излез — обърнах се рязко към Сетъл. — Лейди Кармайкъл ще се справи.

Скоро той беше готов и слязохме в градината.

— Какво смяташ да правиш?

— Ще изровя трупа на котката — казах кратко аз. Трябва да съм сигурен.

Намерих лопата в една барака и се хванахме на работа в подножието на голямото червено буково дърво. Накрая усилията ни се увенчаха с успех. Работата не беше приятна. Животното беше мъртво от една седмица. Но аз видях това, което исках.

— Ето котката — казах аз. — Същата, която видях в деня, когато пристигнах тук.

Сетъл я подуши. Все още се усещаше дъх на горчиви бадеми.

— Циановодород — каза той.

Кимнах.

— И какво мислиш? — попита той любопитно.

— Това, което и ти!

Предположението ми не беше новост за него — усетих, че и на него му беше хрумвало същото.

— Невъзможно — промърмори той. — Невъзможно! Това е в противоречие с всякаква наука — с цялата природа. — Гласът му се проточи и премина в тръпка. И онази мишка снощи — каза той. — Но. О! Не може да бъде!

— Лейди Кармайкъл — казах аз — е много странна жена. Тя притежава окултни способности — хипнотична сила. Нейните предци са дошли от Изтока. Можем ли да знаем как е използвала способностите си върху едно толкова слабо и обичливо създание като Артър Кармайкъл? И запомни, Сетъл, ако Артър Кармайкъл остане

безпомощен имбецил, който ѝ е всецяло предан, целият имот остава фактически нейн и на нейния син — за когото ти ми каза, че го обожаваш. А Артър щеше да се ожени!

— Но какво смяташ да правиш, Карстеърс?

— Няма какво да се прави — казах аз. — Ще сторим най-добре обаче, ако застанем между лейди Кармайкъл и отмъщението.

Лейди Кармайкъл бавно се възстановяваше. Точно както можеше да се очаква, раните и заздравяха — белезите от тази страшна атака тя щеше да носи вероятно до края на живота си.

Никога не се бях чувствал по-безпомощен. Силата, която ни беше победила, все още се ширеше непреодолима и макар засега утолена, едва ли щяхме да можем да я считаме за такава след известно време. Твърдо бях решил едно: веднага щом лейди Кармайкъл се възстановеше, тя трябваше на всяка цена да бъде отведена от Уолдън. Надявахме се все пак онази страховита проява да не я последва. Така минаваха дните.

Бях отбелязал 18 септември като дата на заминаването на лейди Кармайкъл. На сутринта на 14-и настъпи неочаквана развръзка.

Бях в библиотеката и обсъждах със Сетъл подробностите по състоянието на лейди Кармайкъл, когато в стаята нахълта разтревожена прислужничка.

— О, сър! — извика тя. — Бързо! Господин Артър падна в езерото. Стъпи върху лодката, а тя се наклони под краката му, той загуби равновесие и падна във водата! Видях го от прозореца.

Не чаках и миг повече, а хукнах от стаята, последван от Сетъл. Филис беше отвън и бе чула разказаното от прислужницата. Тя се завтече заедно с нас.

— Не е нужно да се страхувате — извика тя. — Артър е великолепен плувец.

Имах обаче някакво предчувствие и затичах двойно по-бързо. Повърхността на водата беше гладка. Празната лодка лениво се носеше отгоре — но от Артър нямаше и следа.

Сетъл съблече палтото и ботушите си.

— Влизам — извика той. — Ти вземи куката и се заеми да търсиш с другата лодка. Не е кой знае колко дълбоко.

Докато търсехме напразно, времето ни се стори ужасно дълго. Минаваха минута след минута. И тогава точно когато вече се бяхме

отчаяли, намерихме безжизненото на вид тяло на Артър Кармайкъл и го понесохме към брега.

Докато съм жив, няма да забравя безнадеждната агония по лицето на Филис.

— Не, не — устните ѝ отказваха да изрекат ужасяващата дума.

— Недейте, недейте, скъпа моя — извиках аз. — Ще го оправим, не се бойте.

Но в себе си почти не хранех надежда. Беше стоял под водата половин час. Изпратих Сетъл до къщата за топли одеяла и други необходими вещи и сам започнах да правя изкуствено дишане.

Повече от час усърдно се мъчихме с него, но не забелязахме никакви признаци на живот. Кимнах на Сетъл отново да заеме мястото ми и доближих Филис.

— Боя се — казах тихо аз, — че нищо не става. На Артър не може да се помогне.

За момент тя остана напълно вцепенена, после внезапно се хвърли върху безжизненото тяло.

— Артър! — закрещя отчаяно тя. — Артър! Върни се при мен! Артър върни се, върни се!

Гласът ѝ отекна в тишината наоколо. В този миг докоснах ръката на Сетъл.

— Погледни! — казах.

Лека руменина плъзна по лицето на удавника. Проверих му сърцето.

— Продължавай с изкуственото дишане — извиках аз. — Идва в съзнание!

Този път минутите направо полетяха. За невероятно кратко време очите му се отвориха.

И тогава ненадейно усетих разликата. Това бяха интелигентни очи, човешки очи.

Те се спряха на Филис.

— Хей! Фил — промълви той едва-едва. — Ти ли си? Мислех, че ще дойдеш чак утре.

Тя още не смееше да проговори, но му се усмихна. Той се огледа, все по-озадачен.

— Но къде се намирам? И се чувствам отвратително! Какво ми става? Здравейте, доктор Сетъл!

— За малко да се удавите това е станало! — отвърна мрачно Сетъл.

Сър Артър се намръщи.

— Чувал съм, че било ужасно, когато дойдеш в съзнание! Но как е станало? Да не съм се превърнал в сомнамбул?

Сетъл разтърси глава.

— Ще трябва да го отнесем до къщата — казах аз и пристъпих напред.

Той се взря в мен и Филис ме представи.

— Доктор Карстеърс, отседнал е при нас.

Изправихме го между двамата и заедно се отправихме към къщата. Изведнъж той вдигна поглед, сякаш нещо му хрумна.

— Докторе, нали ще се оправя за 12-и?

— За 12-и? — казах бавно аз. — Имате предвид 12-и август?

— Да, идния петък.

— Та днес е 14-и септември — каза Сетъл рязко. Удивлението му беше съвсем явно.

— Но аз си мислех, че днес е 8-и август? Значи съм бил болен?

Този път бързо се намеси Филис с нежния си глас.

— Да — каза тя, — болен беше.

Той се намръщи.

— Нещо не ми е ясно. Когато снощи отидох да си легна, бях абсолютно здрав. Макар и да ми се присъниха някакви сънища, помня сънища. — Докато правеше усилие да си спомни, челото му се набръчка още повече. — Нещо — какво ли беше? Нещо страховито. Някой ми беше сторил нещо и аз страшно се ядосах, бях отчаян. И тогава сънувах, че съм котка — да, котка! Смешно, нали? Но сънят ми не беше смешен. По-скоро ужасен! Само дето не мога да си спомня. Замисля ли се, всичко се изпарява.

Положих ръка върху рамото му.

— Не се опитвайте да мислите, сър Артър — казах авторитетно аз. — Успокойте се за да забравите.

Той ме погледна озадачено и кимна. Чух как Филис въздъхна облекчено. Стигнаха бяхме къщата.

— Между другото — каза ненадейно сър Артър, — къде е майка?

— Тя беше болна — каза Филис, след като замълча за миг.

— О! Бедничката стара майка! — Гласът му прозвуча с неподправена загриженост. — Но къде е тя? В стаята си?

— Да — казах, — но по-добре да не я безпокоите.

Думите замръзнаха на устата ми. Вратата на гостната се отвори и лейди Кармайкъл, загърната в халат, излезе в антрето.

Очите ѝ се заковаха върху Артър и ако някога ми се е случило да видя поглед на абсолютен ужас, примесен с вина, то беше именно в този момент. Обезумяла от ужас, лицето ѝ едва ли изразяваше нещо човешко. Ръката ѝ инстинктивно се вдигна към шията ѝ.

Артър пристъпи към нея с момчешка обич.

— Здравей, майко! Значи и ти си пострадала? Страшно съжалявам.

Тя се дръпна рязко назад, очите ѝ се разшириха. И тогава най-изненадващо, с писъка на обречена душа, тя падна назад през отворената врата.

Спуснах се да ѝ помогна, после кимнах на Сетъл да се доближи.

— Шшш — казах. — Заведи го без много шум горе и ела отново тук. Лейди Кармайкъл е мъртва.

След няколко минути той се върна.

— Какво беше това? — попита той. — От какво?

— От шока — казах мрачно аз. — Шока при вида на Артър Кармайкъл, действителния Артър Кармайкъл, възвърнат към живота! Или, както бих предпочел да го наречеш, от божията справедливост!

— Имаш предвид — подвоуми се той. Погледнах го право в очите, за да ме разбере.

— Живот за живот — казах аз многозначително.

— Но.

— О! Зная, че някакъв странен и непредвиден нещастен случай е позволил на духа на Артър Кармайкъл да се върне в тялото му. Но независимо от всичко, Артър Кармайкъл беше убит.

Той ме погледна изплашен.

— С циановодород? — попита той ниско.

— Да — отвърнах, — с циановодород.

Сетъл и аз никога не бяхме споделяли гласно подозренията си. Смущавахме се малко от тях. Според общоприетите схващания Артър Кармайкъл страдаше просто от загуба на памет, лейди Кармайкъл беше

раздрала собствената си шия в поредния пристъп на лудост, а появата на сивата котка беше просто игра на въображението.

Но съществуват два факта, които за мен са безусловни. Единият е раздраният стол в коридора. Другият е още по-съществен. Намерен беше един каталог от библиотеката и след подробното му проучване беше доказано, че липсващият том е някаква стара и твърде любопитна книга върху възможностите за метаморфозата на човешките същества в животни!

И още нещо. С благодарност заявявам, че Артър не знае нищо. Филис е заключила тайната на тези седмици в собственото си сърце и съм сигурен, че никога няма да ги разкрие пред съпруга си, когото обича безрезервно и който прекрачи бариерата на гроба си само при повика на нейния глас.

ЗОВЪТ НА КРИЛАТА

Сайлс Хеймър узна за пръв път този факт в една зимна нощ през февруари. Заедно с Дик Бороу си бяха тръгнали от вечерята, която даваше Бърнард Селдън, специалистът по нервни болести. Бороу беше необичайно мълчалив и Сайлс Хеймър го запита с известно любопитство за какво мисли. Отговорът на Бороу беше неочакван.

— Мислех си, че от всички присъстващи тази вечер само двама, могат да твърдят със сигурност, че са щастливи. И тези двама, колкото и да е странно, сме ние с вас!

Думата „странно“ беше съвсем уместна, защото едва ли имаше двама души, толкова различни помежду си, колкото бяха Ричард Бороу — усърдно работещият пастор от бедняшките източни квартали, и Сайлс Хеймър — загладеният самодоволник, чиито милиони бяха обект на всеобщи приказки.

— Чудно ми е, знаете ли — замислено продължи Бороу, — струва ми се, че вие сте единственият доволен от себе си милионер, когото познавам.

За момент Хеймър остана безмълвен — когато заговори, тонът му беше променен.

— Навремето аз бях едно нещастно треперещо вестникарче. Тогава се стремях към това, което имам сега — удобството и лукса на парите, не към всевластието им. Трябваша ми пари не за да владея с тях, а за да ги харча щедро — за себе си! Говоря съвсем откровено, както разбирате. Парите не могат да купят всичко, така се казва. Много вярно. Но те могат да купят всичко, което аз желая — затова съм доволен. Аз съм материалист, Бороу, изпечен материалист!

Ярките отблясъци на осветената оживена улица потвърждаваха това откровено признание. Закръгленият силует на Сайлс Хеймър се подсилваше от тежкия, подплатен с козина балтон, а бялата светлина подчертаваше плътните месести образувания под брадичката му. В пълен контраст с него пристъпваше Дик Бороу — с изпито аскетично лице и обърнати към звездите фанатични очи.

— По-скоро вас — наблегна Хеймър — не мога да разбера.
Бороу се усмихна.

— Аз живея сред пълна мизерия, немотия, глад — сред всичко, което мори човешката плът! В плен съм на едно непреодолимо видение. Не е лесно да се разбере, освен ако не вярвате във видения, а според мен вие не вярвате?

— Не вярвам — отвърна Сайлъс флегматично — в нищо, което не мога да видя, чуя или пипна.

— Точно така. Ето разликата между нас. Е, довиждане, тук земята ще ме погълне!

Бяха стигнали до входа на една осветена спирка на метрото, с което Бороу си отиваше в своя дом.

Хеймър продължи сам. Радваше се, че тази вечер бе отпратил колата и бе предпочел да се върне вкъщи пеша. Въздухът беше свеж, но мразовит, сетивата му приятно се отпускаха под обгръщащата го топлина на подплатения балтон.

Преди да прекоси улицата, поспря за миг на бордюра. Огромен автобус ореше тежко пътя си към него. Хеймър, обзет от чувството за безмерна леност, го изчака да отmine. Тръгнеше ли да пресече пред него, трябваше да избърза, а бързането не беше по вкуса му.

Край него разнебитена отрепка от човешкия род се търкаляше пиянски на паважа. В един момент Хеймър дочу вик, видя безрезултатното извиване на автобуса, а миг след това вече гледаше, без да разсъждава, с нарастващ, разтърсващ го ужас вяла, непомръдваща купчина парцали наред пътя.

Като по магия се струпа тълпа, в центъра, на която бяха неколцина полицаи и шофьорът на автобуса. Но очите на Хеймър бяха втренчени неотклонно с някакво ужасяващо опиянение върху безжизнения вързоп, който само преди минута беше човек — човек като него! Той потръпна сякаш от някаква заплаха.

— Да не вземеш сега да се косиш, гос'ине — подхвърли грубоват мъжага до него. — Нищо не можеше да сториш. И без това нямаше да го бъде.

Хеймър се вторачи в него. И през ум не му беше минало, че е могъл някак да го спаси. А сега прогони тази мисъл като абсурдна. Стига да беше малко по-наивен, щеше в тоя миг. Мислите му тутакси спряха и той се отдалечи от тълпата. Усети как се разтрепери от

някакъв неопределен нестихващ страх. Принуден бе да признае пред себе си, че се страхува — ужасно се страхува — от смъртта. Смъртта, която идваше заплашително бързо и безмилостно категорично както за богатите, така и за бедните.

Закрачи по-бързо, но този нов страх все така се таеше в него и го обгръщаше в студената си и смразяваща прегръдка.

Зачуди се на себе си: знаеше, че по характер не е страхливец. Преди пет години, размисли той, такъв страх не би го връхлетял. Защото тогава животът не беше толкова сладък. Да, така си беше: ключът към загадката беше любовта към Живота. Страстта да живееш беше за него в апогея си; за него, Живота, имаше една-единствена заплаха — Смъртта, разрушителката!

Реши да избегне оживената улична артерия. Тясна уличка между високите стени му предлагаше пряк път към площада, където се намираше домът му, прочут със своите произведения на изкуството.

Шумът от улицата зад него намаля и заглъхна съвсем, мекото тупкане на собствените МУ стъпки беше единственият звук, който чуваше.

И тогава от мрака пред него долетя друг звук. Седнал до стената, някакъв човек свиреше на флейта. Един от безбройното племе на уличните музиканти, разбира се, но защо ли беше избрал именно това кътче тук? По това време на нощта сигурно полицията. Внезапно размишленията на Хеймър секнаха, когато той осъзна потресен, че човекът пред него е без крака. Чифт патерици стояха подпрени до стената край него. Едва сега Хеймър видя, че човекът свиреше не на флейта, а на някакъв непознат инструмент, чиито звуци бяха по-високи и по-ясни от тези на флейтата.

Човекът продължи да свири. Не обърна внимание на приближаващия Хеймър. Беше отметнал назад глава върху раменете си, сякаш окрилен от радостта на собствената си музика, и нотите се лееха ясно и радостно, извисявайки се все по-нагоре и по-нагоре.

Странна беше и мелодията — по-точно казано, това въобще не беше мелодия, а един-единствен мотив, нещо подобно на бавните обрати на цигулките в „Риенци“ но повтарян безкрай; този мотив преминаваше от една гама в друга, от една хармония в друга, но всеки път се извисяваше и с всеки такт достигаше все по-голяма и по-безгранична свобода.

Хеймър никога не беше чувал подобно нещо. Имаше нещо непознато, нещо вдъхновяващо в тази музика — и окрилящо. Той се вкопчи като обезумял с двете си ръце в някаква издадена част на стената до себе си. Съзнаваше само едно — че трябва да се задържи, на всяка цена трябва да се задържи.

В един момент осъзна, че музиката е спряла. Безногият човек се присегна за патериците си. А той самият, Сайлъс Хеймър, се беше вкопчил като лунатик в каменния фриз просто, защото му бе хрумнала някаква абсурдна мисъл — при това съвършено абсурдна! — че се вдига от земята, че музиката го повдига нагоре.

Той се разсмя. Каква безумна идея само! Естествено краката му нито за миг не се бяха отлепили от земята, но каква странна халюцинация! Бързото потропване на дървото по паважа му подсказа, че недъгавият се отдалечава. Загледа се след него, докато фигурата на човека не потъна в мрака. Особен човек!

Продължи по пътя си по-бавно; не можеше да заличи от ума си спомена за онова непознато, невероятно усещане, когато земята бе хлътнала под краката му...

И тогава, по някакъв вътрешен подтик, той се обърна и бързо тръгна в посоката, която другият бе поел. Едва ли оня беше стигнал далеч — скоро ще го настигне.

Щом съгледа обезобразената фигура да се клатушка нататък, той извика:

— Ей! Само за минутка.

Човекът спря и остана неподвижен, докато Хеймър не се изправи пред него. Точно над главата му грееше лампа и осветяваше всяка негова черта. Сайлъс Хеймър задържа дъх в неволна изненада. Човекът притежаваше най-красивата глава, която беше виждал през живота си. Можеше да бъде на всякаква възраст; със сигурност не беше момче, и все пак младеж беше най-вероятната характеристика — младост и сила в страстна мощ!

Кой знае защо, Хеймър неочаквано се затрудни да започне разговор.

— Вижте — поде неловко той. — Искам да зная какво беше онова нещо, което свирехте преди малко?

Човекът се усмихна. С усмивката му светът като че ли внезапно затрептя в радостни вълни.

— Беше една старинна мелодия, много стара. На много години, на много векове.

Говореше с чистота и отчетливост на произношението, като придаваше на всяка сричка една и съща гласова стойност. Очевидно не беше англичанин и все пак Хеймър се чудеше каква ли е националността му.

— Не сте англичанин, нали? Откъде сте?

И отново широката радостна усмивка.

— Отвъд морето, сър. Идвам от едно време, от много, много отдавна.

— Сигурно сте преживели ужасна злополука. Скоро ли беше?

— Преди известно време, сър.

— Зла участ — да загубите и двата крака.

— Така стана добре — каза съвършено спокойно мъжът. После извърна по особено тържествен начин очи към своя събеседник. — Те бяха порочни.

Хеймър пусна един шилинг в ръката му и си тръгна. Беше озадачен и кой знае защо развълнуван. „Бяха порочни!“ Странно казано! Очевидно ставаше дума за операция от някаква болест, но колко особено бе прозвучало!

Хеймър се върна вкъщи замислен. Напразно се опитваше да отпъди случката от ума си. Докато лежеше в леглото с първото познато чувство за дрямка, което се прокрадваше у него, чу часовника от съседната стая да бие един. Удари отчетливо веднъж и след това настъпи тишина — тишина, нарушавана от далечен познат звук. Разпозна го постепенно. Хеймър усети как сърцето му заби по-бързо. Беше човекът от паважа, който свиреше някъде недалеч.

Звучите се носеха жизнерадостно, бавните извивки с веселия си призив, същия призрачен малък мотив. „Има нещо загадъчно — измърмори Хеймър, — нещо загадъчно. Сякаш има крила“

Мотивът звучеше все по-ясно и по-ясно, все по-силно и по-силно — всяка вълна се издигаше над предишната и го поемаше върху себе си. Този път той не оказа съпротивление, остави се така. Нагоре, нагоре. Вълните на звука го издигаха все по-високо и по-високо. Възторжени и волни, те го понесоха напред.

Все по-високо и по-високо. В един момент преминаха границите на човешките звуци, но продължиха да се издигат нагоре и по-нагоре.

Ще стигнат ли заветната цел, пределното съвършенство на висотата?

Нагоре.

Нещо го задърпа — задърпа го надолу. Нещо голямо, тежко и настойчиво. Теглеше го безмилостно. Теглеше го назад и надолу.

Той лежеше на кревата и се взираше в прозореца насреща. После, дишайки тежко и мъчително, той протегна ръка. Движението му се стори учудващо обременително. Мекото легло го гнетеше, гнетяха го и тежките завеси на прозореца, които преграждаха пътя на светлината и въздуха. Таванът сякаш го притискаше надолу. Усети как се задушаваше и дави. Раздвижи се леко под завивките и бремето на неговото тяло му се стори най-тягостно от всичко.

— Искам да се посъветвам, Селдън.

Селдън бутна стола си на инч от масата. Чудеше се каква беше целта на тази интимна вечеря. От зимата почти не беше виждал Хеймър и затова тази вечер нещо му подсказваше, че у приятеля му има някаква неопределима промяна.

— Отнася се за следното — започна милионерът. Страхувам се за себе си.

Селдън се усмихна и го погледна над масата.

— Изглеждаш в цветущо здраве.

— Не става дума за това. — За момент Хеймър замълча, после тихо добави: — Страхувам се, че полудявам.

Специалистът по нервни болести изведнъж го загледа с определен интерес. Наля си бавно чаша червено вино, после тихо каза, вперил настойчиво поглед в мъжа насреща.

— Какво те кара да мислиш така?

— Случи ми се нещо. Нещо необяснимо, невероятно. Не може да е вярно, затова сигурно полудявам.

— Почакай, почакай — каза Селдън, — разкажи ми всичко.

— Аз не вярвам в свръхестественото — започна Хеймър. — Никога не съм вярвал. Но това. Е, по-добре да ти разкажа всичко от самото начало. Започна миналата зима в една вечер, след като бях на вечеря у вас.

И после накратко и сбито той разказа за събитията по пътя му към дома и за това, което последва.

— Това беше само началото. Не мога да ти го обясня точно — това чувство, имам предвид, — но беше прекрасно! Различно от всичко, което някога съм чувствал или сънувал. Е, оттогава е все така. Не всяка нощ, само понякога. Музиката, чувството, че се издигам, възнасящият се полет, а след това ужасното теглене, дърпането към земята и последвалата болка, истинска физическа болка на съвземането. Все едно че се спускаш от висока планина — нали познаваш болката в ушите? Е, това е същото, но по-силно — заедно с него се появява и страшното усещане на теглото все едно, че си забит за земята, задушен.

Той спря и настъпи мълчание.

— Вече и прислугата смята, че съм луд. Не мога да понасям нито тавана, нито стените. Наредил съм да ми подредят едно местенце на последния етаж на къщата, открито към небето — без мебели, без килими, без нищо, което да ме задушават. Но дори и тогава къщите наоколо пак са толкова неприятни. Ще ми се да намеря някаква открита местност, където човек да може да диша. — Той погледна Селдън. — Е, какво ще кажеш? Можеш ли да го обясниш?

— Хм — започна Селдън. — Много обяснения има. Бил си хипнотизиран или сам си се хипнотизирал. Нервите ти не са в ред. А може да е само някакъв сън.

Хеймър разтърси глава.

— Нито едно от тези обяснения не става.

— Има и други — каза бавно Селдън, — но те не са обичайни.

— А ти готов ли си да ги допуснеш?

— В общи линии, да! Има много неща, които не можем да разберем просто, защото не е възможно да им се намери нормално обяснение. Все още ни предстои да откриваме доста неща и аз самият съм склонен да вярвам на всичко.

— И какво ме съветваш да правя? — попита Хеймър, след като помълчаха.

Селдън енергично се наведе напред.

— Едно от следните неща. Избягай от Лондон, потърси твоята „открита местност“. Сънищата могат да престанат.

— Не мога да го направя — отвърна бързо Хеймър. Стигнал съм дотам, че не мога без тях. Не искам да ме напуснат.

— Аха! Допусках го. Има и друг начин — да намериш това лице, инвалида. Сега ти му приписваш всякакви свръхестествени качества. Поговори с него. Разбий магията.

Хеймър отново разтърси глава.

— Защо не?

— Боя се — каза простичко той.

Селдън направи нетърпелив жест.

— Не вярвай така слепешката във всичко това! И тая мелодия, всъщност медиумът, започнал всичко това, какво представлява тя?

Хеймър я изтананика и Селдън се заслуша, озадачен и намръщен.

— Прилича ми малко на увертюрата към „Риенци“. Наистина има нещо извисяващо в нея — някакво окриление. Но не ме възнася от земята! А тези твои полети, те все едни и същи ли са?

— Не, не — Хеймър се наведе нетърпеливо напред. Имат развитие. Всеки път виждам малко повече. Трудно е да се обясни. Разбираш ли, винаги съзнавам, че стигам до определена точка — музиката ме отнася там — не направо, но с няколко последователни вълни, всяка стигаща по-високо от предната, докато се стигне до най-високата точка, от която не може да се отиде по-нагоре. Стоя там, докато нещо не ме затегли надолу. Това не е място, а по-скоро състояние. Е, не съвсем отначало, но след малко започвам да разбирам, че около мен има и други неща, които чакат, докато започна да ги съзирам. Все едно някакво котенце. То има очи, но отначало не може да вижда с тях. Сляпо е и трябва да се научи да вижда. Е, така беше и с мен. За мен очите и ушите на смъртните не ми стигаха, но имаше нещо, което им съответстваше и което не беше доразвито — нещо, което съвсем не беше телесно. Малко по малко то израсна. Имах усещания за светлината, после за звука, после за цветовете. И всичко много неясно и безформено. Беше по-скоро познание за нещата, отколкото виждане и чуване. Най-напред имаше светлина, светлина, която ставаше все по-силна и ясна. После пясък, огромни пространства червеникав пясък и тук-там прави дълги ивици вода като канали.

Селдън рязко пое дъх.

— Канали. Интересно. Продължавай.

— Но тия неща нямаха значение — те вече не означаваха нищо. Истинските неща бяха такива, каквито не можех още да видя — но ги

чувах. Чувах нещо като пърхане на криле. Кой знае защо, не мога да обясня, но беше приказно! При нас такава нещо няма. А след това се появи ново великолепие — видях ги, Крилата! О, Селдън, Крилата!

— Но какво представляваха? Хора, ангели, птици?

— Не зная. Не можех да видя — още не можех. Но какъв цвят имаха само! Цвят на Крила — тук няма такъв приказен цвят!

— Цвят на крила? — повтори Селдън. — И на какво прилича?

Хеймър махна нетърпеливо с ръка.

— Как да ти кажа? Можеш ли да обясниш на слепец какъв е синият цвят? Цвят, който никога не си виждал — цвят на Крила!

— Е, и?

— Какво „е, и“? Това е. Дотук съм стигнал. Но всеки път връщането става все по-лошо — по-мъчително. Не мога да го разбера. Сигурен съм, че тялото ми никога не напуска леглото. Убеден съм, че не присъствам физически на мястото, до което стигам. Защо тогава ме боли така нечовешки?

Селдън разтърси мълчаливо глава.

— Ужасно е това връщане. Тегленето — и после болката, болката във всички крайници и всички нерви, а ушите ми направо се пръскат. И всичко така ме притиска, цялата тази тежест, страхотното чувство за затвор. Искане ми се светлина, въздух, простор — преди всичко простор, в който да дишам! И свобода ми се иска.

— И кое — попита Селдън — от всички тия неща има най-голямо значение за теб?

— Ето това е най-лошото. Аз ги обичам колкото или даже повече от всичко друго. А това тук: комфортът, луксът, удоволствията — то сякаш ме тегли в противоположна на Крилата посока. И между тях цари непрестанна борба — сам не зная как ще свърши всичко това.

Селдън остана безмълвен. Странната история, която чуваше, беше доста нереална, макар и истинска. Беше ли всичко това измама, безумна халюцинация — или може би все пак бе точно така? И ако е така, защо именно Хеймър? Материалистът, човекът, който обича плътта и отрича духа, е сигурно последният, който ще прозре нещата в отвъдния свят.

Насреща му Хеймър угрижен го наблюдаваше.

— Предполагам — започна бавно Селдън, — че просто трябва да чакаш. Да чакаш и да видиш какво ще се случи.

— Не мога! Казвам ти, че не мога! Това, което предлагаш, показва, че нищо не разбираш. Тази ужасна борба ме разкъсва на две — тази убийствена проточена битка между — Той се спря.

— Плътта и духа? — подсказа му Селдън.

Хеймър се загледа печално пред себе си.

— Сигурно може да се нарече и така. Във всеки случай е непоносимо. Не мога да се освободя.

Бърнард Селдън отново разтърси глава. Хванат беше в клещите на необяснимото. Направи още една догадка.

— Ако бях на твое място — посъветва той, — бих се заел с този инвалид.

Но докато вървеше към дома си, той си промърмори:

— Канали, чудно.

На другата сутрин Сайлс Хеймър излезе от къщата с твърда и решителна походка. Беше си обещал да послуша съвета на Селдън и да намери безногия човек. Но вътре в себе си бе убеден, че търсенето му ще бъде напразно и че човекът е изчезнал окончателно, сякаш земята го е погълнала.

Мрачните здания от двете страни на улицата закриваха слънцето и тя тънеше в мрак и тайнственост. Само на едно място, до средата на отсечката, в стената имаше някаква дупка и през нея се прецеждаше лъч златиста светлина, която озаряваше някаква фигура, седнала на земята. Фигура — ами да, беше същият човек!

Тръбният инструмент беше опрян на стената до патериците му, а мъжът покриваше паветата на улицата с рисунки с цветен тебешир. Две бяха завършени — горски сцени с приказна хубост и нежност, разлюлени дървета и пъргав поток, които изглеждаха като живи.

Хеймър отново се усъмни. Нима този мъж беше само уличен музикант, художник на паважа? Или нещо повече?

Ненадейно милионерът загуби самоконтрол и извика свирепо и гневно:

— Кой си ти? Кой си ти, за бога?

Очите на мъжа усмихнато срещнаха неговите.

— Защо не отговориш? Говори, човече, говори! После забеляза, че мъжът рисува невероятно бързо върху гола каменна плоча. Хеймър проследи с поглед движенията му. Няколко енергични щриха и гигантските дървета придобиха форма. После — седнал на голям

камък мъж, засвирил с тръбен инструмент. Мъж с неизразимо красиво лице — и кози крака.

Ръката на инвалида направи рязко движение. Мъжът седеше все така на камъка, но сега козите крака ги нямаше. И отново очите срещнаха погледа на Хеймър.

— Бяха порочни — каза той.

Хеймър го гледаше онемял, удивен. Защото лицето пред него беше лицето от картината, но неизразимо и невероятно красиво. Пречистено от всичко, освен от някакъв дълбок и изящен възторг от живота.

Хеймър се обърна и почти побягна по уличката към ярката светлина на слънцето, непрестанно повтаряйки на себе си: „Невъзможно е, невъзможно. Аз съм луд сънувам!“ Но лицето продължаваше да го преследва — лицето на Пан.

Навлезе в парка и седна на някакъв градински стол. Беше час, когато наоколо нямаше никого. Няколко болногледачки с пациентите си седяха под сянката на дърветата, а тук и там по зелените пространства пъстрееха полегналите фигури на мъже като островчета в морето.

За Хеймър думите „нещастен сиромах“ бяха синоним на мизерия. Но кой знае защо, изведнъж в този ден той им завидя.

Те му се сториха единствено свободни сред всички създания на света. Земята под тях, небето над тях, светът, в който бродеха те не бяха нито приковани към него, нито оковани във вериги за него.

Като светкавица мина през ума му, че онова, което го обвързваше тъй безмилостно, бяха именно нещата, които той боготвореше и ценеше над всичко друго — парите и богатството! Беше ги смятал за най-могъщото нещо на земята, а сега, обвит в златната им сила, той съзря истината в своите думи. Именно парите му го бяха държали в плен.

Но това ли беше? Точно това ли беше? Да не би да имаше някаква по-дълбока и по-ясно изразена истина, която той не бе прозрял? Наистина ли бяха парите, или любовта му към парите? Беше свързан с окови към собствените си деяния: не самото богатство, а любовта към богатството беше веригата.

Сега той ясно осъзна двете сили, които го разпъваха: топлата мощна вълна на материализма, която го обгръщаше и заобикаляше, а

от друга страна — ясения повелителен зов; в себе си той го наричаше Зова на Крилата.

И докато едната воюваше с всички сили, другата презираше войната и не склоняваше да влезе в битка. Само зовеше — зовеше безспир. Чуваше я толкова ясно, като че ли му мълвеше с думи.

„Не можеш да ми поставяш условия — сякаш му казваше. — Защото аз съм над всичко останало. Ако се подчиниш на моя зов, ще трябва да се откажеш от всичко друго и да прережеш силите, които те владеят. Защото само Свободните ще тръгнат натам, където ги водя аз.“

— Не мога — закрещя Хеймър. — Не мога.

Неколцина минавачи се обърнаха да изгледат едрият мъж, който седеше и говореше на себе си.

Значи от него се искаше саможертва, да жертва онова, което му беше най-скъпо, което беше част от самия него.

Част от него — той си спомни за мъжа без крака.

— Какво ви води тук, в името на Фортуна? — попита Бороу.

И наистина мисията в бедняшките източни квартали беше необичайна за Хеймър.

— Слушал съм не една проповед — отвърна милионерът, — във всичките се обяснява как трябва да постъпват хората с пари. Дойдох просто да ви съобщя следното: вие можете да имате парите.

— Много хубаво от ваша страна — отговори Бороу с известна изненада в гласа. — Някой голям абонамент, а?

Хеймър се усмихна сухо.

— Бих казал, да. Просто всяко пени, което имам.

— Какво?

Хеймър изреди подробностите с делови, енергичен тон. Главата на Бороу се завъртя.

— Вие искате да кажете, че предавате цялото си състояние в помощ на бедните от източните квартали и ме назначавате за свой посредник?

— Точно така.

— Но защо?

— Не мога да ви обясня — бавно, изрече Хеймър. Спомняте ли си нашия разговор за видения миналия февруари? Е, аз съм в плен на

едно такова видение.

— Превъзходно! — Бороу се наведе напред с грейнали очи.

— Няма нищо толкова превъзходно — каза мрачно Хеймър. — Хич не ме интересува беднотията в източните квартали. На тях им трябва само воля и решителност! Аз самият бях много беден — и се измъкнах от това. Но се налага да се освободя от парите си, а купищата идиотски общества не трябва да се доберат до тях. Докато вие сте човек, на когото мога да имам вяра. Нахранете или телата, или душите им — за предпочитане е първото. Аз също съм бил гладен, но вие можете да постъпите, както ви допада.

— Такова нещо не ми се е случвало досега — заекна Бороу.

— Цялата работа вече е приключена — продължи Хеймър. Адвокатите са уредили всичко и аз съм подписал всичко. Мога да ви кажа, че през последните две седмици бях доста зает. Да се отървеш от едно богатство е почти толкова трудно, колкото и да го събереш.

— Но вие задържахте ли си нещо?

— Нито пени — каза живо Хеймър. — Най-малкото не е точно така. В джоба си имам монета от два пенса. — И той се разсмя.

После се сбогува с удивения си приятел и пое по тесните улички, вмирисани на порока. Думите, които току-що бе изрекъл толкова радостно, се върнаха при него с болезненото чувство на някаква загуба. „Нито пени!“ Не беше запазил нищо от цялото си несметно богатство. Сега се боеше — боеше се от бедността, глада и студа. За него саможертвата нямаше сладостен вкус.

И все пак зад всичко това той съзнаваше, че тежестта и заплахата се бяха вдигнали, вече не беше така потиснат и смазан. Скъсването на веригите го беше наранило и попарило, но пред него сега беше видението на свободата, за да му даде сили. Материалните му нужди можеха да замъглят Призива, но не можеха да го унищожат, защото той знаеше, че е нещо безсмъртно, което не може да загине.

Във въздуха се носеше мирисът на есента и вятърът беше леден. Той усети студа и потрепери, а после изпита и глад — беше забравил да обядва. Това доближи съвсем бъдещето до него. Невероятно, че се бе отказал от всичко — от комфорта, от лесния живот, от топлината! Тялото му закрепя безпомощно. И отново почувства в себе си радостта и възторга от свободата.

Хеймър се поколеба. Беше близко до станцията на метрото. В джоба си имаше монета от два пенса. Хрумна му да я похарчи за билет до парка, където преди две седмици беше наблюдавал полегналите фигури. Освен този свой каприз нямаше никакви планове за бъдещето. Сега вярваше съвсем честно, че е безумец — нормалните хора не биха постъпили като него.

Но и така да беше, лудостта му се струваше нещо прекрасно и удивително.

Да, сега ще отиде на откритата поляна в парка. Кой знае защо му се щеше да стигне дотам с метрото. Защото метрото за него представляваше всичият ужас на погребания, затворения живот. От този затвор той ще се издигне свободен към зелената шир и дървесата, които скриваха заплашителните потискащи къщи.

Ескалаторът го понесе бързо и неумоливо надолу. Въздухът беше тежък като в гробница. Застана в самия край на перона, далече от навалищата. От лявата му страна беше тунелът, от който след малко щеше да се появи влакът, подобен на змия. Усети как цялото това място е някак порочно. Край него нямаше никого освен някакъв прегърбен младеж, седнал на скамейка, потънал, както му се стори, в пиянско вцепенение.

В далечината се разнесе глухият заплашителен рев на влака. Младежът стана от скамейката и се затътри нестабилно към Хеймър, който бе застанал на ръба на перона, взрян в тунела.

И тогава — случи се толкова бързо, че му се стори почти невероятно — младежът загуби равновесие и падна.

В един миг стотици мисли се завихриха в главата на Хеймър. Видя свитата купчина прегазена от автобуса и чу дрезгав глас да казва: „Да не земеш сега да се косиш, гос’ине. Нищо не можеше да сториш.“ Заедно с това разбра също, че този живот тук можеше да се спаси, но от него самия. Наоколо нямаше никого, а влакът приближаваше. Всичко това мина през ума му с мълниеносна скорост. И тогава мислите му странно и спокойно се проясниха.

Оставаше му една кратка секунда да реши и в този миг той разбра, че страхът му от Смъртта не е утихнал. Ужасно се страхуваше. И тогава — не беше ли това някаква окаяна надежда? Безсмислено запокитване на два живота?

За вцепенените от ужас свидетели в другия край на перона между падането на момчето и скока на мъжа след него не мина и секунда — и после влакът нахлу иззад завоя на тунела, безсилен да спре навреме.

Хеймър стремително пое младежа в прегръдките си. Не че го беше залюлял някакъв мъжествен импулс, просто треперещата му плът се подчиняваше единствено на повелята на непознатия дух, който зовеше за саможертва. С едно последно усилие той метна младежа върху перона и сам падна.

И тогава изведнъж Страхът умря. Материалният свят вече не го задържаше надолу. Беше се освободил от оковите. За миг си представи ликуващата свирня на Пан. А след това — все по-близко и по-силно, поглъщайки всичко останало — придойдоха радостно пърхащите неизброими Крила, които го обгърнаха и обкръжиха.

ПОСЛЕДНИЯТ СЕАНС

Раул Доброй прекося Сена, като си тананикаше някаква песничка. Беше приятен на вид млад французин на около трийсет и две, ведролик, с черни мустачки. По професия беше инженер. Когато стигна Кардоне, той зави и спря пред вратата на № 17. Портнерката погледна от бърлогата си и изрече свидливо „Добро утро“, на което той отвърна бодро. После изкачи стълбите до апартамента на третия етаж. Докато стоеше в очакване да отворят на позвъняването, отново затананика песничката. Тази сутрин Раул Доброй се чувстваше особено радостен. Отвори му възрастна францужойка, чието набръчкано лице грейна в усмивка, когато видя кой е посетителят.

— Добро утро, мосю.

— Добро утро, Елиз — каза Раул.

Той влезе във вестибюла и свали ръкавиците си.

— Мадам ме очаква, нали? — попита той през рамо.

— Ах, да, разбира се, мосю.

Елиз затвори вратата и се обърна към него.

— Ако мосю влезе в малкия салон, след няколко минути мадам ще бъде при него. В момента си почива.

Раул вдигна рязко поглед.

— Не е добре ли?

— Добре!

Елиз изсумтя. Тя мина пред Раул и отвори вратата на малкия салон. Той влезе и тя го последва.

— Добре! — продължи троснато тя. — Как да бъде добре, клетото агънце? Сеанси, сеанси и само сеанси! Не е справедливо, не е естествено, не е това, което добрият Господ е отредил за нас. За мен, казвам го направо, това е вземане-даване с дявола!

Раул я потупа утешително по рамото.

— Стига, стига, Елиз — каза той, като я успокояваше. — Не се тормози толкова и не се готви за срещи с дявола за всичко, което не разбираш.

Елиз разтърси недоверчиво глава.

— Е, хубаво — измърмори тя под носа си, — мосю може да казва, каквото си поиска, но на мен не ми харесва. Погледнете мадам — с всеки ден става все по-бяла и по-слаба, ами главоболията! — И тя разпери ръце. — А, не, нищо хубаво няма в цялата тази работа с духовете. Духове — вятър! Добрите духове са в рая, а другите са в чистилицето.

— Твоите възгледи за живота след смъртта са освежително простички, Елиз — каза Раул и се отпусна на един стол.

Старата жена се засегна.

— Аз съм благочестива католичка, мосю.

Тя се прекръсти, отиде до вратата, спря, с ръка на дръжката.

— Когато се ожените, мосю — каза тя умолително, — това няма да продължи, нали?

Раул ѝ се усмихна с обич.

— Ти си едно добро и вярно същество, Елиз — каза той, — и предана на своята господарка. Не се бой, щом ми стане жена, цялата тая „история с духовете“, както ти я наричаш, ще престане. За мадам Доброй няма да има повече сеанси.

Лицето на Елиз грейна в усмивка.

— Вярно ли е, което казвате? — попита тя нетърпеливо.

Раул кимна сериозно.

— Да — каза той, говорейки по-скоро на себе си, отколкото на нея. — Да, всичко това трябва да спре. Симон има прекрасна дарба и я използва свободно, но тя вече изигра ролята си. Както съвсем точно си забелязала, Елиз, тя става от ден на ден все по-бяла и по-слаба. Животът на един медиум е особено изморителен и труден, изисква ужасно нервно натоварване. Във всеки случай, Елиз, твоята господарка е най-прекрасният медиум в Париж — нещо повече, във Франция. Хора от целия свят идват тук, защото знаят, че при нея няма нито фокуси, нито измама.

Елиз изсумтя презрително.

— Измама! А, не, наистина. И да иска, мадам не би излъгала и най-малкото бебе.

— Тя е ангел — каза младият французин пламенно. — И аз ще направя всичко, което един мъж може да направи, за да е щастлива. Вярваш ли ми?

Елиз пое дълбоко дъх и заговори с неподправено достойнство.

— Служила съм на мадам много години, мосю. С цялото си уважение мога да кажа, че я обичам. Ако не знаех, че я обожавате, както само тя заслужава да бъде обожавана, еh bien, мосю! Щях да ви разкъсам на парченца!

Раул се разсмя.

— Браво, Елиз! Ти си една вярна приятелка и трябва да си ми благодарна сега, когато ти казвам, че мадам ще се откаже от духовете.

Очакваше старата жена да приеме тази закачка със смях, но за негово учудване тя остана сериозна.

— Мосю — каза тя колебливо, — ами ако духовете не се откажат от нея!

Раул се взря в лицето и.

— А! Какво искаш да кажеш?

— Казах — повтори Елиз, — ами ако духовете не се откажат от нея!

— Мислех, че не вярваш в духове, Елиз?

— Вече не вярвам — заинати се Елиз. — Глупаво е да се вярва. И все пак.

— Е?

— Трудно ми е да ви обясня, мосю. Нали разбирате, винаги съм смятала, че тия медиуми, както те се наричат, са само едни хитри измамници, които тормозят бедните души, загубили близките си. Но мадам не е такава. Мадам е добра. Мадам е честна.

Тя сниши глас и заговори с някакво страхопочитание.

— Случват се разни неща. Това не е фокусничество, случват се някои неща и затова ме е страх. Защото съм сигурна, мосю, че не е справедливо. Това е против природата и против Je von Dieu, и някой ще трябва да плаща.

Раул стана от стола си и като приближи до нея, я потупа по рамото.

— Успокой се, добринка ми Елиз — каза той усмихнат. — Знаеш ли, ще ти съобщя една добра новина. Днес е последният от тия сеанси, след днешния няма да има повече.

— Значи днес ще има? — попита старата жена подозрително.

— Последният, Елиз, последният.

Елиз поклати печално глава.

— Мадам не е добре — започна тя.

Но думите ѝ бяха прекъснати, вратата се отвори и влезе висока красива жена. Беше стройна и грациозна, с лице на мадона от Ботичели. Лицето на Раул се озари и Елиз се оттегли бързо и тактично.

— Симон!

Той пое двете ѝ издължени бели ръце в своите и целуна всяка поред. Тя промълви нежно името му.

— Раул, скъпи мой.

Отново целуна ръцете ѝ, а след това я погледна напрегнато в лицето.

— Симон, колко си бледа! Елиз ми каза, че почиваш; нали не си болна, любима моя?

— Не, не съм болна — започна нерешително тя.

Той я поведе към канапето и седна до нея.

— Кажете ми тогава.

Медиумът се усмихна едва-едва.

— Ще ме сметнеш за глупава — измърмори тя.

— Аз? Да те сметна за глупава? Никога.

Симон издърпа ръката си от неговите. За миг-два остана съвършено безмълвна, взирайки се в килима. После заговори с тих, припрян глас.

— Страх ме е, Раул.

Той изчака за минута-две, предполагайки, че ще продължи, но тъй като тя-мълчеше, я окуражи:

— Страх те е от какво?

— Просто ме е страх — това е.

— Но.

Той я погледна изумен, а тя бързо отговори на погледа му.

— Да, може да е абсурдно, и все пак точно това изпитвам. Страх, нищо друго. Не зная от какво или защо, но през цялото време съм обхваната от мисълта, че ще ми се случи нещо ужасно.

Тя се взря пред себе си. Раул нежно я прегърна.

— Най-скъпа моя — каза той, — хайде, не се предавай. Зная от какво е — от напрежението, Симон, от напрегнатия живот на медиума. Ти се нуждаеш единствено от почивка — почивка и спокойствие.

Младата жена го погледна с благодарност.

— Да, Раул, прав си. Точно от това се нуждая — от почивка и спокойствие.

После затвори очи и леко се облегна назад на ръката му.

— И от щастие — промълви Раул в ухото и. Ръката му я притегли. Симон пое дълбоко дъх със затворени очи.

— Да — промълви тя, — да. Когато ме прегръщаш, се чувствам в безопасност. Забравям живота си — ужасния живот на медиум. Ти знаеш много, Раул, но дори и ти не знаеш какво значи всичко това.

Той усети как тялото ѝ се сковала в прегръдката му. Очите ѝ отново се разтвориха, взирайки се пред нея.

— Седя в кабинета си в тъмното, чакам и мракът е безпощаден, Раул, защото това е мрак на празнотата, на нищото. Нарочно си налагам да потъна в него. След това не знам нищо, нищо не усещам, но накрая идва бавното мъчително завръщане, събуждането от съня, и аз съм толкова уморена, ужасно уморена.

— Зная — промълви Раул, — зная.

— Толкова съм уморена — промълви отново Симон. Докато тя повтаряше думите, цялото ѝ тяло като че ли се отпусна.

— Но ти си прекрасна, Симон.

Той пое ръцете ѝ в своите, опитвайки се да я накара да сподели неговото въодушевление.

— Ти си единствена — най-големият медиум, който светът познава.

Тя разтърси глава и леко се усмихна на думите му.

— Да, да — настоя Раул.

После извади от джоба си две писма.

— Я виж тук, от професор Рош от „Салпетриер“, а това е от доктор Жьони от Нанси. И двамата те молят от време на време да работиш за тях.

— А, не!

Ненадейно Симон скочи на крака.

— Няма да работя, няма. Всичко това трябва да свърши — всичко. Ти ми обеща, Раул.

Раул се взря в нея учуден, докато тя стоеше и се олюляваше — почти като животинче, притиснато до стената. Той стана и пое ръката ѝ.

— Да, да — каза той. — Разбира се, ще свърши, това е съвсем ясно. Но аз така се гордея с теб, Симон, затова споменах тия писма.

Тя хвърли към него бърз кос поглед, изпълнен с подозрение.

— Значи не искаш отново да работя?

— Не, не — каза Раул, — освен, ако ти самата не пожелаеш някой път, за тези стари приятели.

Тя го прекъсна развълнувана.

— Не, не, никога повече. Грози ме опасност. Казвам ти. Усещам я — голяма опасност.

За секунда сплете пръсти на челото си, после отиде до прозореца.

— Обещай ми, че никога повече няма да работя — каза тя още по-тихо през рамо.

Раул отиде при нея и я прегърна.

— Скъпата ми — каза нежно той, — обещавам ти след днешния ден никога вече да не работиш.

Той усети как тя изведнъж потръпна.

— Днешния ден — промълви тя. — А, да бях забравила мадам Екс.

Раул погледна часовника си.

— Тя ще дойде всеки момент, но Симон, ако не се чувстваш добре.

Симон като че ли не го чуваше; беше се оставила на мислите си.

— Тя е особена жена, Раул, много особена. Знаеш ли, аз изпитвам почти ужас от нея.

— Симон!

В гласа му имаше упрек и тя веднага го усети.

— Да, да, зная, ти си като всички французи, Раул. За теб майката е свято нещо и не е учтиво от моя страна да изпитвам такива чувства към нея, когато тя толкова скърби за изгубеното си дете. Но не мога да го обясня — тя е толкова грамадна и черна, а ръцете ѝ — забелязал ли си някога какви са ръцете и, Раул? Огромни силни ръце, силни като на мъж. Ах!

Тя леко потрепери и затвори очи. Раул отдръпна ръката си и заговори почти студено.

— Наистина не мога да те разбера, Симон. Като жена би било съвсем естествено да изпитваш само състрадание към друга жена, към

майка, загубила единственото си дете.

Симон направи нетърпелив жест.

— А, ти си този, който не разбира, приятелю! Човек не може да избяга от чувствата си. Още първия миг, когато я видях, усетих — тя разпери ръце — страх! Нали си спомняш колко дълго не се съгласявах да правя сеанси с нея? Не знам защо, но бях сигурна, че тя ще ми донесе нещастие.

Раул сви рамене.

— А всъщност тя ти донесе точно обратното — каза той сухо. — Всичките сеанси имаха определен успех. Духът на малката Амели тукатси те овладяваше и материализациите бяха поразителни. На последния трябваше на всяка цена да присъства професор Рош.

— Материализации — каза Симон тихо. — Каж ми, Раул (известно ти е, че аз нищо не съзнавам, докато съм в транс), наистина ли материализациите са толкова прекрасни?

Той кимна въодушевено.

— На първите няколко сеанса фигурата на детето се виждаше в нещо като неясна мъгла — обясни той, — но на последния сеанс.

— Да?

Той заговори съвсем нежно.

— Симон, детето, което стоеше там, беше едно наистина живо дете от плът и кръв. Аз дори го докоснах — но като видях, че докосването ти причинява силна болка, не позволих на мадам Екс да направи същото. Страхувах се, че самоконтролът ѝ може да изневери и да ти се случи нещо неприятно.

Симон отново се обърна към прозореца.

— Когато дойдох на себе си, бях страшно изтощена промълви тя. — Раул, сигурен ли си, действително ли си сигурен, че всичко това е в реда на нещата? Нали знаеш как разсъждава скъпата ми стара Елиз — че имам работа с дявола?

Тя се разсмя разколебана.

— Ти знаеш в какво вярвам аз — каза Раул сериозно. — Когато човек има работа с неизвестното, винаги съществува опасност; но каузата е благородна, защото това е каузата на науката. Навсякъде по света има мъченици на науката, пионери, платили цената, за да могат другите да тръгнат спокойно по техния път. От десет години насам ти работиш за науката с цената на страхотно нервно напрежение. Сега

твоят дял е завършен, от днес нататък ти си свободна да градиш собственото си щастие.

Тя му се усмихна нежно, спокойствието ѝ се беше възвърнало. После хвърли бърз поглед към часовника.

— Мадам Екс закъснява — промълви. — Може и да не дойде.

— Според мен ще дойде — каза Раул. — Твоят часовник е малко напред, Симон.

Симон се заразхожда из стаята, пренареждайки ту едно, ту друго украшение.

— Чудя се, коя ли е тази мадам Екс? — забеляза тя. — Откъде идва, кои са роднините ѝ? Странно е, че нищо не знаем за нея.

Раул сви рамене.

— Много хора предпочитат да останат инкогнито, когато ходят при медиум — отбеляза той. — Това е елементарна предпазливост.

— Сигурно — съгласи се неспокойно Симон.

Малка ваза от китайски порцелан се изплъзна от ръцете ѝ и се разби на парчета върху плочките пред камината. Тя се извърна рязко към Раул.

— Виждаш ли — промълви тя. — Не съм на себе си. Раул, как смяташ, ще се покажа ли като страхливка, ако кажа на мадам Екс, че днес няма да мога да направя сеанса?

Удивлението в тъжните му очи я накара да се изчерви.

— Ти обеща, Симон — започна той внимателно.

Тя се облегна на стената.

— Няма да го направя, Раул. Няма да го направя.

И отново оня негов поглед, нежен и упрекващ, я накара да потръпне.

— Не мисля за парите, Симон, макар да разбираш, че сумата, която тази жена ти предлага за един последен сеанс, е огромна, просто огромна.

Тя го прекъсна, без да обръща внимание на думите му.

— Има по-важни неща от парите.

— Така е — съгласи се той топло. — И аз това казвам. Но прецени, тази жена е майка, майка, загубила единственото си дете. Ако наистина не ти е зле, ако всичко това е просто каприз от твоя страна — ти можеш да откажеш прищявката на една богата жена, но можеш ли

да откажеш един последен поглед към нейното дете? Медиумът закърши ръце пред себе си в отчаяние.

— О, ти ме измъчваш — промълви тя. — И все пак си прав. Ще направя каквото желаеш, но сега зная от какво ме е страх — от думата „майка“.

— Симон!

— Съществуват някои примитивни елементарни сили, Раул. Повечето са унищожени от цивилизацията, но майчинството е останало там, където е било още в началото. Животни или човешки същества — все едно. Майчината любов към детето е неповторима в целия свят. За нея няма закони, няма съжаление, тя е готова на всичко и прекършва безмилостно всичко, което ѝ се изпречи на пътя.

Тя спря задъхана, после се извърна към него с бърза, обезкуражаваща усмивка.

— Днес не съм на себе си, Раул. Зная.

Той пое ръцете ѝ в своите.

— Легни за минута-две — настоя той. — Почини си, докато жената дойде.

— Много добре. — Тя му се усмихна и излезе от стаята.

Раул остана една-две минути потънал в мисли, после се запъти към вратата, отвори я и прекоси малкия хол. Влезе в някаква стая от другата му страна — столова, много подобна на тази, от която бе излязъл, но в единия ѝ край имаше малка ниша, в която се намираше голямо кресло. От двете страни на нишата се спускаха тежки черни завеси, които можеха да се придърпат, за да скрият нишата. Елиз се бе заела да оправя стаята.

Близо до нишата бе поставила два стола и малка кръгла масичка. Върху масата имаше дайре, рог и няколко листа с моливи.

— За последен път — измърмори Елиз с мрачно задоволство. — Ах, мосю, така ми се иска всичко вече да е свършило.

Прозвуча острият звук на електрически звънец.

— Ето я, огромен жандарм в женски дрехи — продължи старата прислужница. — Защо не иде в някоя църква да се помоли най-почтено за душата на малкото си детенце и да запали свещ на Нашата Благословена Майка? Нима добрият Господ не знае кое е най-доброто за нас?

— Отвори, Елиз — властно нареди Раул.

Тя го изгледа, но се подчини. Върна се минута-две по-късно, водейки посетителката.

— Ще съобщя на господарката, че сте тук, мадам.

Раул пристъпи напред, за да се ръкува с мадам Екс.

Думите на Симон отново изплуваха в паметта му.

„Толкова огромна и толкова черна.“

Беше наистина голяма жена и тежкият черен креп на френския траур при нея изглеждаше прекален. Гласът ѝ, когато заговори, беше много плътен.

— Боя се, че малко закъснях, мосю.

— Само няколко минутки — каза Раул усмихнато. Мадам Симон лежи. Съжалявам, но ще ви кажа, че тя никак не е добре, много е нервна и преуморена.

Ръката ѝ, която в този миг се отдръпваше, ненадейно се вкопчи в неговата като някакво менгеме.

— Но ще направи сеанса? — попита рязко тя.

— О, да, мадам.

Мадам Екс въздъхна облекчено и потъна в стола, като откопча единия от тежките черни воали, които се вееха край нея.

— Ах, мосю — промълви тя, — не можете да си представите, не можете да проумеете какво чудо и радост са тия сеанси за мен! Моята мъничка! Моята Амели! Да я видя, да я чуя, дори — може би — да, може би дори да мога да протегна ръка и да я докосна.

Раул заговори бързо и повелително.

— Мадам Екс как да ви обясня? Това не бива да става в никакъв случай, освен по мое изрично нареждане, в противен случай може да стане непоправимо опасно.

— Опасно за мен?

— Не, мадам — каза Раул, — за медиума. Трябва да разберете, че явленията, които стават тук, до известна степен са обяснени от науката. Ще ви представя нещата съвсем простиичко, без да използвам технически термини. Един дух, за да се покаже, трябва да използва действителната физическа субстанция на медиума. Нали сте виждали парата от флуидите, която излиза от устата на медиума? Накрая тя се кондензира и изгражда физическото подобие на мъртвото тяло на духа. Но според нас тази ектоплазма е фактическата субстанция на медиума. Надяваме се някой ден да докажем това чрез внимателно преценяване

и експериментиране — голямата трудност обаче е опасността и болката, която изпитва медиумът при всяко повтаряне на това явление. Ако някой понечи да хване материализацията, може да настъпи, грубо казано, смъртта на медиума.

Мадам Екс го слушаше внимателно.

— Много занимателно, мосю. Кажете ми, няма ли да настъпи денят, когато материализацията ще се усъвършенства така, че да е способна да се отдели от своя родител медиума?

— Това е в сферата на фантазията, мадам.

Тя настоя.

— Но като гледам фактите, не е невъзможно.

— Днес е съвсем невъзможно.

— Но може би в бъдеще?

От отговора го спаси Симон, която в този момент влезе. Изглеждаше отпусната и бледа, но очевидно бе овладяла напълно себе си. Пристъпи напред и се ръкува с мадам Екс, макар Раул да забележа лекото потръпване, което премина през нея, докато се ръкуваше.

— Съжалявам, мадам, да чуя, че сте неразположена — заяви мадам Екс.

— Няма нищо — отвърна отривисто Симон. — Да започваме ли?

Тя отиде до нишата и седна в креслото. Ненадейно и Раул усети как покрай него минава някаква вълна на уплаха.

— Днес не си достатъчно силна — извика той. — По-добре да отложим сеанса. Мадам Екс ще ни разбере.

— Мосю!

Мадам Екс се надигна възмутена.

— Да, да, по-добре да го отложим, наложително е.

— Мадам Симон ми обеща един последен сеанс.

— Така е — съгласи се тихо Симон. — И съм готова да изпълня обещанието си.

— Държа на това, мадам — каза другата жена.

— Не бих нарушила обещанието си — каза студено Симон. — Не се бой, Раул — добави тя нежно, — в края на краищата това е за последен път — за последен път, слава богу.

Тя направи знак и Раул спусна тежките черни завеси пред нишата. Той дръпна и завесите на прозорците и в стаята настъпи

полумрак. После посочи един стол на мадам Екс и понечи да седне на другия. Мадам Екс обаче се бавеше.

— Ще ме извините, мосю, но нали разбирате, имам абсолютна вяра във вашата почтеност и в тази на мадам Симон. Въпреки това, за да бъдат данните ми още по-ценни, си позволих да донеса това. И тя извади от чантата си тънко въже.

— Мадам! — извика Раул. — Вие ни обиждате!

— Предпазна мярка.

— Повтарям, това е обида!

— Не разбирам защо възразявате, мосю — каза студено мадам Екс. — Ако не сте мошеници, няма от какво да се страхувате.

Раул се изсмия презрително.

— Мога да ви уверя, че няма от какво да се страхувам, мадам. Ако искате, завържете и ръцете, и краката ми.

Думите му не произведоха ефекта, на който се надяваше, защото мадам Екс просто измърмори равнодушно:

— Благодаря, мосю — и пристъпи към него с навитото въже.

Изведнъж Симон нададе вик иззад завесата.

— Не, не, Раул, не й позволявай да го стори.

Мадам Екс се изсмия подигравателно.

— Мадам се страхува — отбеляза тя саркастично.

— Да, страхувам се.

— Помни какво говориш, Симон — извика Раул. — Мадам Екс вероятно има впечатление, че сме шарлатани.

— Трябва да съм сигурна — каза мрачно мадам Екс. Тя се зае методично със задачата си и върза здраво Раул за стола.

— Мога да ви поздравя за възлите, мадам — забеляза той иронично, когато тя свърши. — Сега доволна ли сте?

Мадам Екс не отговори. Тя огледа ламперията на стените в стаята. После заключи вратата, която водеше към хола, извади ключа и се върна на стола си.

— Сега — заяви тя с неописуем глас — съм готова. Минутите минаваха. Иззад завесата гласът на Симон ставаше все по-хрипков и хъркащ. После замря напълно, за да бъде последван от няколко стенания. Отново настъпи за малко тишина, нарушена от внезапното разтърсване на дайретото. Рогът от масата се вдигна и падна с трясък на земята. Чу се ироничен смях. Завесите пред нишата бяха леко

разтворени и фигурата на медиума едва се виждаше през процепа, с глава отпусната върху гърдите. Изведнъж мадам Екс рязко пое дъх. Лентовидна струя мъгла се проточваше от устата на медиума. Тя се сгъсти и постепенно започна да се оформя в някаква фигура, фигурата на малко дете.

— Амели! Малката ми Амели!

Пресипналият шепот идваше от мадам Екс. Мъглявата фигура се сгъстяваше все повече. Раул се взираше почти невярващ. Толкова успешна материализация досега не се беше получавала. А това наистина си беше дете, от истинска плът и кръв, и стоеше пред тях.

— Мамо!

Беззвучният детски гласен, заговори.

— Дете мое! — извика мадам Екс. — Дете мое! Тя се надигна от стола си.

— Внимавайте, мадам — извика предупредително Раул.

Материализацията пристъпи нерешително през завесата. Беше дете. То застана там с протегнати ръце.

— Мамо!

— Ах! — извика мадам Екс.

И отново се надигна от стола си.

— Мадам — извика изплашен Раул, — медиумът.

— Трябва да я пипна — прекъсна го прегракнало мадам Екс.

Тя пристъпи една крачка напред.

— За бога, мадам, овладейте се — извика Раул. Сега вече наистина се уплаши.

— Веднага седнете.

— Мъничка моя, трябва да я докосна.

— Мадам, заповядвам ви да седнете!

Той се заизвива отчаяно да се отвърже, но мадам Екс беше свършила работата си безупречно; беше безпомощен. Обзе го ужасяващото чувство за надвиснала беда.

— В името на бога, мадам, седнете! — изкрещя той. — Спомнете си, че има медиум.

Мадам Екс не му обърна внимание. Беше преобразена. По лицето ѝ бяха изписани ясно възторг и възхищение. Протегнатата ѝ ръка докосна малката фигура, която стоеше в отвора между завесите. От медиума се дочу страхотно стенание.

— Господи! — извика Раул. — Господи! Това е ужасно. Медиумът.

Мадам Екс се обърна към него с груб смях.

— Хич не ме интересува вашият медиум! — извика тя. — Искам си детето!

— Вие сте луда!

— Детето ми, казвам ви. Моето! Собственото! Моята плът и кръв! Моето мъничко дете, дошло от мъртвите, живо и здраво.

Раул отвори уста, но думи не излязоха. Каква ужасна жена! Безмилостна, дива, погълната от собствената си страст. Устните на малката се разтвориха и за трети път проехтя думичката „Мамо!“.

— Ела, малката ми — извика мадам Екс.

С рязко движение тя сграбчи детето в обятията си. Откъм завесата долетя протяжен писък на безкрайна мъка.

— Симон! — извика Раул. — Симон!

Той почти не осъзна как мадам Екс се втурна покрай него, отключи вратата и се отдалечи към стълбата.

Изад завесата все още долиташе ужасяващият висок протяжен писък — такъв писък Раул никога не беше чувал. Постепенно той замря в някакъв страховит гърлен клокот. А миг след това се чу как тялото падна.

Раул полагаше нечовешки усилия да се освободи от въжетата. Съвсем обезумял, най-накрая постигна невъзможното, с всичка сила скъсвайки въжето. И докато се мъчеше да се изправи на крака, в стаята се втурна Елиз с вик „Мадам!“.

— Симон! — изкрещя Раул.

Двамата се спуснаха да разтворят завесите. Раул отстъпи поразен.

— Господи! — промълви той. — Алено, всичко е алено.

Зад него прозвуча гласът на Елиз, сипкав и разтреперан.

— Значи мадам е мъртва. Свърши. Но кажете, мосю, какво се случи? Защо мадам се е сгърчила така. Защо се е смалила наполовина? Какво се е случило тук?

— Не зная — каза Раул. Гласът му се извиси до писък. — Не зная. Не зная. Но мисля, че обезумявам. Симон! Симон!

SOS

— Аха! — каза господин Динсмийд, преценявайки обстановката.

Отстъпи назад и огледа одобрително кръглата маса. Отблясъците от огъня в камината играеха по бялата покривка, по ножовете и вилиците и по другите вещи върху масата.

— Готово ли е всичко? — попита нерешително госпожа Динсмийд. Беше дребна повяхнала женица с безцветно лице, рядка коса, зализана над челото, и припрени движения.

— Всичко е готово — каза мъжът ѝ с някаква злонамерена веселост.

Той пък беше едър човек с приведени рамене и широко червендалесто лице. Имаше малки свински очички, които примигваха под рунтавите му вежди, и голяма, лишена от косми челюст.

— Лимонада? — предложи госпожа Динсмийд почти шепнешком.

Мъжът ѝ разтърси глава.

— Чай. Много по-добре, във всеки случай. Я виж какво е навън — фучи и се лее. Една чаша хубав горещ чай е най-нужното за вечеря в такава нощ.

И той намигна закачливо и отново заразглежда застланата маса.

— Една хубава чиния с яйца, осолено студено говеждо и хляб със сирене. Това е моята вечеря. Затова идвай и слагай, майко. Шарлът в кухнята гори от нетърпение да ти помогне.

Госпожа Динсмийд стана и внимателно нави кълбото от плетката си.

— Много хубаво момиче е станала — промърмори тя. — Много сладка, така си е.

— Аха! — додаде господин Динсмийд. — Все едно че виждам майка ѝ! Хайде, върви и не губи време.

Той закрачи из стаята, като си тананикаше под носа. По едно време стигна до прозореца и погледна навън.

— Щуро време — промълви той на себе си. — Едва ли някой ще вземе да дойде на гости тая вечер.

След това и той излезе от стаята.

Десет минути по-късно госпожа Динсмийд влезе с чиния пържени яйца. След нея идваха двете ѝ дъщери и носеха останалата част от вечерята. Господин Динсмийд и синът му Джони вървяха най-отзад. Първият се настани на главното място на масата.

— За това, за което сме се събрали, и прочее — отбеляза той шеговито. — Благословен да е човекът, който е измислил консервите. Искам да знам какво щяхме да правим, отдалечени отвсякъде на толкова мили, ако нямахме по някоя и друга консерва, когато месарят забравя да се отбие за седмицата?

И той продължи сърчно да реже осоленото говеждо.

— Чудя се кой е решил да построи тази къща така далече от хората — отбеляза нацупено Дъщеря му Магдален. — Никога не се виждаме с никого.

— Не — каза баща ѝ. — С никого.

— Не ми е ясно ти защо си я купил, татко — намеси се Шарлът.

— Не знаеш ли, момичето ми? Е, имах си причини, имах си причини.

Очите му крадешком потърсиха жена му, но тя се намръщи.

— На всичкото отгоре и с духове — каза Шарлът. — За нищо на света не бих останала сама тук през нощта.

— Ама че глупости — каза баща ѝ. — Досега нищо не си виждала, нали? Е какво тогава?

— Не съм виждала, но...

— Но какво?

Шарлът не отговори, но потръпна. По прозореца изплющя силна струя дъжд и госпожа Динсмийд изпусна някаква лъжица, която издрънча върху подноса.

— Нервна ли си, майко? — попита господин Динсмийд. — Щура нощ, а? Не се тревожи, тук, до камината, сме на топло и навън няма жива душа, която да ни безпокои. Чудо би било да се отбие някой. А чудеса не се случват. Не — добави той сякаш на себе си с някакво особено задоволство. — Чудеса не се случват.

Едва бяха изречени тия думи, и на вратата внезапно се почука. Господин Динсмийд остана като закован.

— Какво ли е пък това? — промълви той. Долната му челюст увисна.

Госпожа Динсмийд изскимтя и се загърна по-плътно с шала си. Лицето на Магдален отново придоби цвят и тя се наведе да каже нещо на баща си.

— Чудото се случи — каза тя. — По-добре да отидеш и да пуснеш тоя, който чука.

Двайсет минути преди това Мортимър Кливланд стоеше в мъглата под проливния дъжд и оглеждаше колата си. Проклет късмет наистина. В продължение на десет минути два пъти пука гума и ето го сега, заседнал на мили разстояние отвсякъде, посред тия голи уилтшърски долини, с настъпващата нощ пред себе си и никакви изгледи за подслон. Падаше му се, като се опитва да пресича напъряко. Ако се беше движил по шосето, нямаше да стане така! Сега се бе изгубил по нанаторнището на някакъв, както изглеждаше, коларски път и нямаше никаква възможност да избути колата по-нататък, а и никаква представа дали наоколо има селце.

Той се огледа притеснено на всички страни и внезапно зърна някаква светлинка горе на хълма. След секунда мъглата пак я забули, но той изчака търпеливо и след малко отново я съгледа. След още малко размишления остави колата и драсна нагоре по стръмнината.

Скоро излезе от мъглата и разпозна светлината, която се прецеждаше от осветения прозорец на малка къщурка. Тук сигурно щяха да го подслонят. Мортимър Кливланд ускори крачка с приведена глава, за да посрещне свирепите набези на бурята и дъжда, които сякаш правеха всичко възможно да го върнат назад.

Самият Кливланд беше знаменитост, макар повечето хора да проявяваха пълно невежество по отношение на името и постиженията му. Беше авторитет в науката по душевните болести и автор на два превъзходни учебника върху подсъзнателното. Беше член и на Дружеството за психически проучвания и изследовател на окултното, доколкото то засягаше собствените му заключения и научни теми.

По природа бе особено чувствителен към атмосферата и чрез умишлени тренировки бе задълбочил тази своя естествена дарба. Когато най-накрая стигна до къщата и потропа на вратата, изпита някаква възбуда, засилен интерес, сякаш всичките му сетива изведнъж се бяха изострили.

Приглушените гласове вътре едва долитаха до него. Когато почука, изведнъж настъпи мълчание, после той чу как някакъв стол изстърга по пода. След още една минута вратата се отвори широко от момче на петнайсетина години. И Кливланд успя покрай рамото на момчето да хвърли поглед върху сцената вътре.

Напомни му на интериор от някой холандски майстор. Кръгла маса, сложена за вечеря, семейството, насядало около нея, една-две потрепващи свещи и всичко това осветено от огъня в камината. Бащата, едър мъж, седеше от едната страна на масата, дребна сивокоса женица с уплашено лице седеше насреща му. С лице към вратата, точно срещу Кливланд, седеше момиче. Стреснатите ѝ очи гледаха право в неговите, ръката ѝ, стиснала чаша, бе спряла на път към устата.

Кливланд забеляза тутакси, че момичето е красиво, а това по тоя край се срещаше рядко. Косата, червеникаво-златиста, ограждаше лицето ѝ като мъгла; очите ѝ, силно раздалечени, бяха съвършено сиви. Устата и брадичката ѝ напомняха на ранните италиански мадони.

Настъпи момент на мъртва тишина. После Кливланд пристъпи в стаята и обясни причината на посещението си. Тъкмо привърши баналната си история, и настъпи нова пауза, още по-трудна за проумяване. Накрая, сякаш с усилие, бащата стана.

— Влезте, сър господин Кливланд, така ни казахте?

— Така се казвам — отвърна Мортимър усмихнат.

— Ах, да! Влезте, господин Кливланд. Кучешко време е навън, а? Заповядайте до камината. Затвори вратата де, Джони! Там ли ще седиш цялата нощ?

Кливланд пристъпи напред и седна на дървена табуретка до камината. Момчето Джони затвори вратата.

— Аз пък се казвам Динсмейд — заговори другият. Вече преливаше от любезност. — Това е моята госпожа, а това са двете ми дъщери — Шарлът и Магдален.

Чак сега Кливланд съгледа лицето и на другото момиче, което седеше с гръб към него, и установи, че макар и различно, и то беше красиво като сестра си. Възмургаво, с лице с мраморна бледост, с тънък, леко прегърбен нос и сериозна уста. Отличаваше се с някаква ледена хубост, строга и почти повеляваща. Тя кимна с глава, когато баща ѝ я представи, и го погледна напрегнато, сякаш изпитваше

характера му. И като че ли му правеше обобщителен анализ, като го претегляше на везните на младежката си преценка.

— Ще пийнете ли една глътка, господин Кливланд?

— Благодаря — каза Мортимър. — Чаша чай ще ми дойде превъзходно.

Господин Динсмийд се поколеба за минута, после раздига от масата петте чаши една след друга и ги изля във ведрото с помията.

— Този чай е изстинал — каза той припряно. — Я направи нов, а, майко?

Госпожа Динсмийд бързо стана и излезе с чайника. На Мортимър се стори, че тя като че само това чакаше, за да излезе от стаята.

Скоро пристигна пресният чай и неочакваният гостенин беше отрупан с храна.

Господин Динсмийд не спираше да говори. Беше експанзивен, приветлив, словоохотлив. Разказа на непознатия всичко за себе си. Напоследък изоставил занаята си на строител — да, и хубаво направил. Заедно с госпожата му решили да опитат малко от селския въздух — никога преди не били живели на село. Е, не избрали най-добрия сезон, а октомври и ноември, но не им се чакало. „Животът е несигурен, както сам знаете, сър.“ Затова си взели тази къщичка. На осем мили разстояние от селото и на деветнайсет от всичко, което човек би нарекъл град. Не, не се оплаквали. За момичетата си било доста скучновато, но той и майката се радвали на тишината.

И така той говореше, оставяйки Мортимър направо хипнотизиран от сладката приказка. Нищо особено, най-обикновено домочадие. И все пак, още от първия поглед върху интериора той беше поставил диагнозата за нещо друго: напрежение някакво, обтегнатост, която се излъчваше от четиримата тук — не знаеше точно какво. Навярно бъркаше, нервите му бяха направо скапани! Всички се бяха стреснали от неочакваната му поява и това бе всичко!

Той повдигна въпроса за нощуването си и получи готов отговор.

— Принудени сте били да спрете тук, господин Кливланд. На доста мили наоколо няма нищо друго. Ще ви дадем спалня и макар моите пижами да са малко широчки, е все пак по-добре, отколкото нищо, нали, а до сутринта вашите дрехи ще изсъхнат.

— Много мило от ваша страна.

— Няма нищо — отвърна другият любезно. — Както току-що казах, в нощ като тази човек и куче не може да върне. Магдален, Шарлът, качете се да пригответе стаята.

Двете момичета излязоха от дневната. След малко Мортимър ги чу да шетат горе.

— Много добре разбирам, че две такива привлекателни млади дами като дъщерите ви сигурно сучаят тук каза Кливланд.

— Добре изглеждат, нали? — отвърна господин Динсмийд с бащинска гордост. — Не приличат много нито на майка си, нито на мен. Ние сме скромни хора, но сме много привързани един към друг, истина ви казвам, господин Кливланд. Ей, Маги, така ли е?

Госпожа Динсмийд превзето се усмихна. Отново се беше хванала за плетката си. Куките живо потракваха. Плетеше бързо.

След малко съобщиха, че стаята е готова, и Мортимър, изразявайки отново своята признателност, заяви намерението си да си легне.

— Сложихте ли гореща бутилка в леглото? — запита госпожа Динсмийд, ненадейно изявила желание да покаже колко е горда със своя дом.

— Да, майко, две.

— Ха така — заяви Динсмийд. — Вървете горе с него, момичета, и вижте дали няма да му потрябва и още нещо.

Магдален тръгна пред него по стълбите, вдигнала високо свещта. Шарлът вървеше след него.

Стаята беше уютна, малка и с полегат таван, но леглото изглеждаше удобно. Малкото прашни мебели бяха от стар махагон. В легена имаше голяма кана с гореща вода, на един стол бе праметната розова пижама с огромни размери, а леглото беше оправено и готово да го приеме.

Магдален приближи до прозореца и провери дали е добре затворен. Шарлът хвърли последен поглед върху нещата за миене. После и двете застанаха на вратата.

— Лека нощ, господин Кливланд. Сигурен ли сте, че нищо друго не ви трябва?

— Да, благодаря, госпожице Магдален. Малко ми е неудобно, че ви създадох толкова грижи. Лека нощ.

— Лека нощ.

Те излязоха и затвориха вратата след себе си. Мортимър Кливланд остана сам. Бавно и замислено се съблече. После навлече розовата пижама на Динсмийд, събра мокрите си дрехи и ги остави пред вратата, както му бе наредил неговият домакин. Отдолу се дочуваше гръмливият глас на Динсмийд.

Ама че приказлив човек! Общо взето, особена личност — но нямаше ли всъщност нещо особено и в цялото семейство, или може би така си въобразяваше?

Върна се бавно в стаята и затвори вратата. Застана до леглото, потънал в мисли. И тогава изневиделица се сепна.

Махагоновата масичка до леглото беше потънала в прах. Върху прахта бяха изписани три букви, които се открояваха ясно — SOS.

Мортимър се вторачи, сякаш не можеше да повярва на очите си. Това беше потвърждение на всичките му неясни догадки и предчувствия. Значи беше прав. В тая къща имаше нещо нередно.

SOS. Зов за помощ. Но чий пръст беше написал това в мрака? На Магдален или на Шарлът? И двете стояха там, спомни си той, за миг или два, преди да излязат от стаята. Чия ръка тайно се беше спуснала над масичката, за да изпише трите букви?

Лицата на двете момичета изникнаха пред него. Магдален, тъмнокоса и надменна, и Шарлът, както я бе видял от самото начало, с раздалечени очи, сепната, с нещо неразгадаемо в погледа.

Отиде пак до вратата и я отвори. Боботещият глас на Динсмийд вече не се чуваше. Къщата тънеше в тишина.

Каза си наум: „Тази нощ нищо не мога да направя. Утре — да. Ще видим.“

Кливланд се събуди рано. Мина през дневната и излезе в градината. Утрото беше свежо и красиво след дъжда. И някой друг беше станал рано. В дъното на градината Шарлът се бе облегла на оградата и се взираше над долината. Пулсът му се ускори, докато слизаше към нея. През цялото време тайно се беше надявал Шарлът да е написала посланието. Когато стигна при нея, тя се обърна и го поздрави. Очите ѝ бяха прями и детински, без капчица намек за някакво тайно споразумение.

— Много хубава утрин — каза Мортимър усмихнат. — Днес времето е в пълен контраст с вчерашната нощ.

— Така е наистина.

Мортимър счупи една клонка от дървото до себе си. С нея започна безцелно да чертае по гладката песъчлива почва под краката си. Написа S, после O, после пак S, като едновременно наблюдаваше крадешком момичето. Но както преди, и сега не забеляза и капчица разбиране.

— Знаете ли какво означават тия думи? — рязко запитва той.

Шарлът се намръщи.

— Нали корабите там параходите изпращат такива сигнали, когато изпаднат в беда? — попита тя.

Мортимър кимна.

— Снощи някой е написал това на нощната масичка до леглото ми — каза той тихо. — Мислех да не би вие да сте го сторили.

Тя го погледна с широко разтворени, озадачени очи.

— Аз? О, не.

Значи беше сбъркал. Прониза го остра болка на разочарование. А беше толкова сигурен, толкова сигурен. Интуицията не му изневеряваше често.

— Съвсем сигурна ли сте? — настоя той.

— О, да.

Обърнаха се и се запътиха заедно към къщата. Шарлът изглеждаше замислена за нещо. На подхвърлените реплики отговаряше разсеяно. Изведнъж му заговори ниско и припряно:

— Странно, че ме попитахте за тия букви — SOS. Не съм ги написала аз, разбира се, но можех и да ги напиша, много лесно.

Той спря и я погледна, а тя бързо додаде:

— Зная, че звучи глупаво, но така се бях изплашила, страшно се бях изплашила и когато вие снощи пристигнахте, това сякаш беше отговорът на всичко.

— И от какво сте се изплашили? — попита бързо той.

— Не зная.

— Не знаете?

— Мисля, че от къщата. Откакто сме дошли тук, страхът ми става все по-голям и по-голям. И всички изглеждат някак други. Баща ми, майка ми, Магдален, всички изглеждат различни.

Мортимър не отговори веднага и преди да започне, Шарлът продължи:

— Знаете ли, че в тази къща има май призраци?

— Какво? — Целият му интерес се възобнови.

— Да, някакъв човек убил жена си тук преди доста години. Разбрахме го едва след като се пренесохме. Баща ми казва, че духовете са пълна щуротия, но аз не знам.

Мортимър започна бързо да размишлява.

— Кажете ми — каза той делово — къде е било извършено убийството — в стаята, в която снощи се настаних ли?

— Нищо не зная — каза Шарлът.

— Чудя се — заговори Мортимър почти на себе си, да, сигурно е било така.

Шарлът го изгледа неразбиращо.

— Госпожице Динсмийд — предпазливо започна Мортимър, — имали ли сте някога причина да считате, че можете да действате като медиум?

Тя се вторачи в него.

— Вярвам, знаете, че именно вие сте написали снощи SOS — каза той тихо. — О! Съвсем несъзнателно, разбира се. Някакво престъпление оцветява атмосферата, така да се каже. Една чувствителна душевност като вашата би могла да се повлияе именно така. Вие сте възпроизвели усещанията и впечатленията на жертвата. Преди много години навярно тя е написала SOS върху масичката и снощи вие несъзнателно сте повторили нейната постъпка.

Лицето на Шарлът се оживи.

— Разбирам — каза тя. — И вие смятате, че това е обяснението?

От къщата я извика някакъв глас и тя влезе, оставяйки Мортимър да крачи из градинските пътеки. Беше ли доволен от собственото си обяснение? Покриваше ли то фактите, каквито той ги знаеше? На тях ли се дължеше напрежението, което бе усетил, когато снощи влезе в къщата?

Вероятно, но все пак още имаше особеното усещане, че внезапната му поява бе предизвикала нещо твърде подобно на вцепенение, затова си помисли: „Не бива да се задоволявам с някакво психическо обяснение, то може да се отнася за Шарлът — но не и за останалите. Моето пристигане страшно ги смути — всички с изключение на Джони. Каквото и да е било, Джони е извън него.“

Кой знае защо, беше абсолютно убеден в това. В този момент самият Джони излезе от къщата и се приближи до госта.

— Закуската е готова — каза той недодялано. — Ще влезете ли? Мортимър забеляза, че пръстите на момчето са силно зацапани. Джони проследи погледа му и се разсмя гузно.

— Непрекъснато се цапам с разни химикали — каза той. — Понякога татко направо се вбесява. Искаше да се захвана със строителство, но мен ме привличат химията и изследователската работа.

На прозореца пред тях се появи господин Динсмийд — широколик, весел, усмихнат, и като го видя, Мортимър усети в себе си отново недоверие и антипатия. Госпожа Динсмийд вече бе седнала на масата. Тя каза „Добро утро“ с безличния си глас и на него му се стори, че поради някаква причина тя се страхува от него. После влезе Магдален. Кимна му едва забележимо и зае мястото си точно срещу него.

— Добре ли спяхте? — попита отривисто тя. — Удобно ли ви беше леглото?

Погледна го настойчиво и когато той вежливо отговори положително, забеляза нещо подобно на разочарование, което премина за миг по лицето ѝ. Какво ли очакваше да чуе, зачуди се той.

После се обърна към домакина си.

— Вашето момче се интересува от химията, така ли? — попита той приветливо.

Чу се трясък. Госпожа Динсмийд беше изпуснала чаената си чаша.

— Е, де, Маги, какво ти става? — попита мъжът ѝ.

На Мортимър се стори, че в гласа му прозвуча напомняне, предупреждение някакво. После се обърна към госта си и заговори словоохотливо за предимствата на строителния занаят и че на момчетата не бива да се разрешава да се налагат.

След закуска Мортимър излезе сам в градината и запуши. Явно настъпваше моментът, когато се налагаше да напусне къщата. Подслон за една нощ беше едно, а да го продължи без някакво извинение, беше трудно, а и можеше ли да измисли сносно оправдание? И все пак никак не му се искаше да си тръгва.

Прехвърли няколко пъти тази мисъл в главата си и пое по една пътека, която минаваше от другата страна на къщата. Обувките му бяха с гумени подметки и не вдигаха почти никакъв шум. Минаваше покрай

кухненския прозорец, когато отвътре дочу думите на Динсмийд и тия думи привлякоха незабавно вниманието му.

— Доста солидна сума пари, така си е.

Отговори му гласът на госпожа Динсмийд. Беше твърде слаб, за да може Мортимър да чуе думите ѝ, но Динсмийд отвърна:

— Близо 60 000 лири, адвокатът го каза.

Мортимър нямаше намерение да подслушва и замислено продължи нататък. Споменаването на пари сякаш избистряше ситуацията. Някъде си там ставаше въпрос за 60 000 лири и това правеше нещата по-ясни и по-грозни.

От къщата излезе Магдален, но гласът на баща ѝ тутакси я повика обратно вътре и тя отново влезе. След малко самият Динсмийд се присъедини към госта.

— Рядко хубава сутрин — каза той доброжелателно. — Надявам се колата ви да не е пострадала много.

„Сигурно иска да разбере кога си тръгвам“ — помисли си наум Мортимър.

А на глас той поблагодари още веднъж на господин Динсмийд за изпросеното гостоприемство.

— Няма защо, няма защо — каза другият.

Магдален и Шарлът излязоха заедно от къщата и тръгнаха ръка за ръка към някаква ръждясала скамейка недалеч. Двете глави — тъмнокосата и златистата — представляваха приятен контраст една до друга и Мортимър непринудено забеляза:

— Никак не си приличат дъщерите ви, господин Динсмийд!

Ръката на мъжа, който точно си палеше лулата, нервно потрепна и той изпусна кибрита.

— Така ли смятате? — попита той. — Да, е, сигурно е така.

Мортимър светкавично се досети.

— Естествено не са ваши и двете, нали? — попита той съвсем равнодушно.

Видя как Динсмийд го погледна колебливо за момент, но после все пак се реши:

— Много сте проникателен, сър — каза той. — Не, едната от тях я намерихме още като бебе и я отгледахме като наша. Самата тя няма и представа за истината, но скоро ще трябва да я научи. — Той въздъхна.

— Нещо като наследство? — попита тихо Мортимър.

Другият го стрелна с подозрителен поглед.

После като че ли реши, че е най-добре да бъде откровен; поведението му стана почти агресивно открито и непринудено.

— Странно как ви е дошло на ум, сър.

— Навярно телепатия? — каза Мортимър и се усмихна.

— Ето какво, сър. Взехме я, за да осигуря на майката занимание, защото по онова време точно захващах занаята. Преди няколко месеца забелязах едно съобщение във вестниците и ми се стори, че въпросното дете е вероятно нашата Магдален. Допитах се до адвокати и последваха доста разговори за едно и друго. Адвокатите отначало се съмняваха — естествено, както вие бихте казали, но сега вече всичко е ясно. Следващата седмица ще заведе момичето в Лондон, но засега тя не знае нищо. Баща ѝ, изглежда, е от богатите евреи. Научил за съществуването на детето само няколко месеца преди смъртта си. Пуснал агенти да я търсят, та когато я намерят, да ѝ предадат всичките пари, които ѝ завещал.

Мортимър слушаше с неотслабващо внимание. Нямаше причини да се съмнява в историята на господин Динсмийд. Тя обясняваше черната хубост на Магдален; обясняваше навярно и надменното ѝ поведение. Независимо от това, макар и цялата история да беше вярна, нещо оставаше неразкрито.

Но Мортимър нямаше намерение да събужда подозренията на другия. Вместо това ще вземе да се махне от пътя им, за да ги облекчи.

— Много занимателна история, господин Динсмийд — каза той.

— Поздравявам госпожица Магдален. Наследница и красавица, очаква я славно време.

— Ще си го получи — съгласи се топло бащата, — при това е рядко добро момиче, господин Кливланд.

В поведението му имаше всички доказателства за сърдечна топлота.

— Е — започна Мортимър, — ще трябва да потеглям, струва ми се. Още веднъж искам да ви благодаря, господин Динсмийд, за вашето изключително гостоприемство в тежкия за мен момент.

Придружен от домакина си, той влезе в къщата да се сбогува с госпожа Динсмийд. Тя стоеше до прозореца с гръб към тях и не ги чу, като влизаха. Когато мъжът ѝ весело извика: „Господин Кливланд е дошъл да се сбогува“, тя се сепна нервно и се извъртя, изпускайки

нещо, което държеше в ръка. Мортимър го вдигна. Беше миниатюра на Шарлът, изработена в стил отпреди двайсет и пет години. Мортимър повтори думите си на благодарност, които вече бе изказал на мъжа ѝ, и пред нея. Забеляза пак изплашените ѝ очи и прикритите погледи, които му хвърляше изпод клепачите си.

Двете момичета ги нямаше наоколо, но на Мортимър не му се искаше да се разбере, че особено го интересуват; при това той си имаше собствено мнение по въпроса, което съвсем скоро щеше да се окаже вярно.

Беше изминал близо половин миля от къщата, на път към мястото, където предната нощ бе оставил колата си, когато храстите от едната страна на пътеката се разтвориха и пред него излезе Магдален.

— Трябваше да се видя с вас — каза тя.

— Очаквах ви — отвърна Мортимър. — Вие написахте SOS върху масичката до леглото ми снощи, нали?

Магдален кимна.

— Защо? — попита нежно Мортимър.

Момичето се извърна и започна да къса листа от храста.

— Не зная — започна тя, — честно казано, не зная.

— Кажете ми — настоя Мортимър.

Магдален пое дълбоко дъх.

— Аз съм практичен човек — каза тя, — не като ония, които си въобразяват разни врели-некипели. Вие, както разбирам, вярвате в духове и призраци. Аз не и когато ви казвам, че в тази къща има нещо много нередно — тя посочи хълма, — имам предвид, че има нещо смущаващо, което не е само ехо от миналото. То все се връща, откакто сме дошли тук. И всеки ден става все по-лошо: татко се промени, майка се промени, Шарлът се промени.

Мортимър я прекъсна:

— Джони промени ли се? — попита той.

Магдален го погледна, в очите ѝ започна да се прокрадва разбиране.

— Не — каза тя, — сега като се замисля, не. Джони не се промени. Той е единственият, който си остана недокоснат от всичко тук. Снощи на чая също си остана недокоснат.

— А вие? — попита Мортимър.

— Аз се страхувах, много се страхувах, съвсем като дете — без да зная от какво. А татко беше странен, другояче не може да се нарече — странен. Говореше за чудеса и тогава аз започнах да се моля — наистина се молех — да стане някакво чудо, и вие почукахте на вратата.

Тя рязко спря и се загледа в него.

— Сигурно ви се струвам малко смахната — каза предизвикателно.

— Не — отвърна Мортимър, — напротив, изглеждате ми напълно нормална. Всички нормални хора имат предчувствия за настъпващата опасност.

— Вие не разбирате — каза Магдален. — Не се страхувах за себе си.

— За кого тогава?

Тя разтърси глава озадачена.

— Не зная.

А после продължи:

— Написах SOS съвсем несъзнателно. Беше ми хрумнало нещо абсурдно, без съмнение — че няма да ми позволят да си поговоря с вас. Имам предвид останалите. Не зная какво точно исках да ви помоля да сторите. И сега не зная.

— Няма значение — каза Мортимър. — Ще го направя.

— И какво можете да направите?

Мортимър се усмихна.

— Мога да помисля.

Тя го загледа малко усъмнена.

— Да — каза Мортимър, — могат да се направят много неща — повече, отколкото си мислите. Кажете ми, имаше ли някаква случайна дума или фраза, която да привлече вниманието ви снощи преди вечерята?

Магдален се намръщи.

— Струва ми се, не — каза тя. — Чух само как баща ми казваше на майка, че Шарлът е нейно олицетворение, а после се изсмя много особено, но в това няма нищо странно, нали?

— Не — бавно каза Мортимър, — освен, че Шарлът не прилича на майка ви.

За минута-две той остана замислен, после вдигна очи, за да види, че Магдален го гледа съвсем объркана.

— Приберете се, дете — каза той, — и не се безпокойте; оставете всичко на мен.

Тя послушно тръгна по пътеката към къщата. Мортимър се поразходи още малко, после се хвърли на зелената трева. Затвори очи, отърси от ума си всякакви съзнателни мисли или усилия и остави по повърхността му да се носят само някакви картини.

Джони! Винаги се връщаше към Джони. Джони, съвършено невинен, напълно освободен от цялата тази мрежа от подозрения и интриги, но въпреки това ос, около която се въртеше всичко. Спомни си как госпожа Динсмийд изпусна чашата върху чинийката си на закуска същата сутрин. Какво беше предизвикало вълнението ѝ? Подхвърлената от него забележка за любовта на момчето към химикалите? В оня момент не беше осъзнал поведението на господин Динсмийд, но сега го виждаше ясно как седеше, понечил да поднесе чашата с чай към устата си.

Това го върна към Шарлът, която беше съгледал, отваряйки вратата миналата вечер. Тя седеше и се взираше в него над ръба на чашата си. Веднага след това дойде и другият спомен. Господин Динсмийд, който бе излял една след друга чашите с чай и бе казал: „Този чай е изстинал.“

Спомни си парата, която се издигаше от чая. Значи все пак не беше изстинал чак толкова?

Нещо проблесна в мозъка му. Спомен за нещо, прочетено неотдавна, навярно преди месец. Някакво описание на семейство, отровено поради небрежността на младеж. Пакет с арсен, оставен в килера, просмукан целият в хляба под него. Беше го прочел във вестниците. Вероятно и господин Динсмийд го беше чел.

Започваше да се изяснява.

След половин час Мортимър Кливланд се изправи пъргаво на крака.

В къщата отново бе настъпила вечерта. Яйцата бяха изпържени, консервата с пача отворена. След малко госпожа Динсмийд се зададе от кухнята с голям чайник. Семейството зае мястото си около масата.

— Колко по-различно е времето от снощи — каза госпожа Динсмийд, поглеждайки през прозореца.

— Да — добави господин Динсмийд, — тази вечер е толкова тихо — игла да падне, ще я чуеш. Хайде, майко, наливай чая.

Госпожа Динсмийд напълни чашите и ги подаде. В мига, в който остави чайника, извика кратко и се хвана за сърцето. Господин Динсмийд извъртя стола си, следвайки посоката на ужасения ѝ поглед. На вратата стоеше Мортимър Кливланд.

Той пристъпи напред. Държеше се приятелски и като че се извиняваше.

— Май ви стреснах. Наложих да се върна за нещо.

— Да се върнете за нещо? — извика господин Динсмийд. Лицето му поморавя, вените му се издуха. — Да се върнете за какво, ако смея да попитам?

— За малко чай — каза Мортимър.

С неочаквано движение той извади нещо от джоба си и като пое една от чашите с чай върху масата, изпразни съдържанието ѝ в малка епруветка, която държеше в лявата си ръка.

— Какво, какво правите? — ахна господин Динсмийд. Лицето му бе побеляло като тебешир, моравината се беше изпарила като по някаква магия. Госпожа Динсмийд нададе тънък, висок, уплашен писък.

— Вие четете вестници, нали, господин Динсмийд? Сигурен съм. Понякога може да се прочете за цели семейства отровени, някои от тях впоследствие спасени, други не. В нашия случай единият няма да се спаси. Първото обяснение е консервата с пача, но ако приемем, че докторът заподозре нещо и не се хване за теорията с консервираната храна? В килера ви има пакет с арсен. На полицата под него се намира пакет с чай. На горната полица има удобна дупчица — нищо поестествено от предположението, че арсенът се е просмукал в чая случайно. Синът ви Джони може да бъде упрекнат в небрежност, нищо повече.

— Аз не зная какво искате да кажете — заекна Динсмийд.

— А според мен знаете — Мортимър взе втора чаша с чай и напълни друга епруветка. На едната постави червен етикет, на другата — син.

— Тази с червения етикет — каза той — съдържа чай от чашата на дъщеря ви Шарлът, другата е с чая на Магдален. Готов съм да се

закълна, че в първата ще открия четири или пет пъти повече арсен, отколкото във втората.

— Вие сте ненормален — каза Динсмийд.

— О, Господи, не! Нищо подобно. Днес ми казахте, господин Динсмийд, че Магдален не била ваша дъщеря. Излъгали сте ме. Магдален е ваша дъщеря. Шарлът е детето, което сте осиновили, детето, което толкова приличало на майка си, че когато днес поех в ръка миниатюрата на тази майка, реших погрешно, че е на самата Шарлът. Богатството щеше да наследи собствената ви дъщеря и тъй като не би било възможно да държите скрита някъде предполагаемата ваша дъщеря Шарлът, защото някой стар познат на майката би могъл да разбере истината поради приликата между тях, решили сте, е щипка бял арсен на дъното на чаша с чай.

В този миг госпожа Динсмийд високо се изкикоти и се заклати в необузdana истерия напред-назад.

— Чай — завайка се тя, — така ми нареди, чай, не лимонада.

— Я си дръж езика! — изрева гневно мъжът ѝ.

Мортимър забеляза, че Шарлът го гледа през масата с широко разтворени учудени очи. После усети нечия ръка върху своята и Магдален го издърпа малко встрани, за да не ги чуят.

— Тия тук — и тя посочи шишенцата. — Татко. Нали няма.

Мортимър положи ръка на рамото ѝ.

— Дете мое — каза той, — вие не вярвате в миналото. А аз вярвам. Вярвам в атмосферата на тоя дом. Ако баща ви не беше прочел съобщението, може би — казвам може би — нямаше да измисли този план. А двете епруветки ще задържа, за да защитя Шарлът и сега, и в бъдеще. Вън от това няма да направя нищо, в знак на благодарност, ако щете, на онази ръка, написала SOS.

Издание:

Агата Кристи. Чудовището на смъртта (Сборник разкази)
ИК „Пейо К. Яворов“

Agatha Christie. The Hound of Death. 1933

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.